

**T.C.
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TÜRKİYE'DE
FİNANSAL KİRALAMA'NIN
İNCELENMESİ**

Esra IŞIK

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MUHASEBE VE DENETİM PROGRAMI**

DANIŞMAN

Doç. Dr. Kadir TUNA

İSTANBUL, Eylül 2016

**T.C.
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TÜRKİYE'DE
FİNANSAL KİRALAMA'NIN
İNCELENMESİ**

**Esra IŞIK
(152008010)**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MUHASEBE VE DENETİM PROGRAMI**

**DANIŞMAN
Doç. Dr. KADİR TUNA**

İSTANBUL, Eylül 2016

T.C.
OKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE'DE
FİNANSAL KİRALAMA'NIN
İNCELENMESİ

Esra IŞIK
(152008010)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MUHASEBE VE DENETİM PROGRAMI

Tezin Enstitüye Teslim Edildiği Tarih:

Tezin Savunulduğu Tarih:

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Kadir TUNA

Diğer Jüri Üyeleri : Prof. Dr. Ali KAHRİMAN

: Doç. Dr. Hakan TAŞTAN

İSTANBUL, Eylül 2016

İÇİNDEKİLER

	<u>SAYFA NO</u>
İÇİNDEKİLER.....	i
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
KISALTMALAR.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
TABLO LİSTESİ.....	ix
GRAFİK LİSTESİ.....	xi
BÖLÜM 1. GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
BÖLÜM 2. FİNANSAL KİRALAMA KAVRAMINA GENEL BİR BAKIŞ.....	4
2.1. FİNANSAL KİRALAMA KAVRAMI.....	4
2.2. FİNANSAL KİRALAMADA TARAFLAR.....	6
2.2.1. Finansal Kiralama Şirketi (Kiralayan).....	6
2.2.2. Satıcı (İmalatçı).....	7
2.2.3. Kiracı.....	7
2.3. FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ.....	7
2.3.1. Kiracının Hak ve Borçları.....	8
2.3.2. Kiralayan Şirketin Hak ve Borçları.....	9
2.3.3. Finansal Kiralama Bedeli.....	10
2.3.4. Finansal Kiralamaya Konu Olan Malın Satın Alınması.....	11

2.4. FİNANSAL KİRALAMAYA KONU OLAN MALLAR.....	11
2.4.1. Konu Olan Mallar ve Kapsadığı Özellikler	13
2.4.2. Konu Olmayan Mallar ve Kapsadığı Özellikler	13
2.5. FİNANSAL KİRALAMANIN İŞLEYİŞİ	14
2.6. FİNANSAL KİRALAMANIN SONA ERMESİ	15
BÖLÜM 3. FİNANSAL KİRALAMANIN TÜRLERİ.....	18
3.1. FİNANSAL KİRALAMA.....	18
3.2. FAALİYET KİRALAMASI.....	19
3.3. DİĞER FİNANSAL KİRALAMA TÜRLERİ	20
3.3.1. Satış ve Geri Kiralama	20
3.3.2. Satışa Yardımcı Kiralama	21
3.3.3. Brüt-Net Kiralama	21
3.3.4 Tam Ödemeli – Tam Ödemesiz Kiralama.....	22
3.3.5. Yurtiçi-Yurtdışı Kiralama	22
3.3.6. Takas Şeklinde Kiralama.....	22
3.3.7. Alt Kiralama	22
3.3.8. Özel Kiralama	23
3.3.9. Birinci El -İkinci El Kiralama	23
3.3.10. Dolaylı – Dolaysız Kiralama	23
BÖLÜM 4. DÜNYADA FİNANSAL KİRALAMANIN DOĞUŞU VE	
GELİŞİMİ.....	24
4.1. FİNANSAL KİRALAMANIN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ.....	24
4.2. TÜRKİYE'DE FİNANSAL KİRALAMAYA İLİŞKİN YASAL	
DÜZENLEMELER	25

4.3. TÜRKİYE DE FİNANSAL KİRALAMA YAPMAYA YETKİLİ KURULUŞLAR	27
BÖLÜM 5. FİNANSAL KİRALAMANIN AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARI	28
5.1. FİNANSAL KİRALAMANIN AVANTAJLARI	28
5.1.1. Yatırımın Tamamını Kapsayacak Finansmanı Bulma Avantajı	28
5.1.2. Yatırımı Düşük Maliyetle Finanse Edebilme Avantajı	29
5.1.3. İşletme Borçlarını Arttırmaması.....	29
5.1.4. Ödeme Avantajı.....	30
5.1.5. Hacze Karşı Koruma Avantajı.....	30
5.1.6. Sözleşme Avantajı.....	30
5.1.7. Vergi Avantajı.....	30
5.1.7.1. Katma Değer Vergisi İstisnası	31
5.1.7.2. Gümrük Vergisi Muafiyeti.....	33
5.1.7.3. Vergi İndirimi	34
5.1.7.4. Faiz Desteği	35
5.1.7.5. Sigorta Pirim Destekleri.....	35
5.1.7.6. Gelir Vergisi Stopajı Desteği	37
5.1.7.7. Yatırım Yeri Tahsisi	38
5.1.7.8. Katma Değer Vergisi İadesi.....	38
5.2. FİNANSAL KİRALAMANIN DEZAVANTAJLARI	39
5.2.1. Finansal Kiralamada Sabit Maliyet Dezavantajı	39
5.2.2. Kiralanan Varlığın Dönem Sonu Değerinin Belirlenememesi	40
5.2.3. Kur Riski Dezavantajı.....	40

5.2.4. Mülkiyete Sahip Olamamanın Dezavantajları	40
5.2.5. Malın Hurda Değerinden Yoksun Kalınması	41
5.2.6. Malı İpotek Ettirme Dezavantajı	41
BÖLÜM 6. DÜNYA VE TÜRKİYE’DE FİNANSAL KİRALAMAYLA İLGİLİ VERİLER.....	42
6.1. DÜNYA LEASİNG İŞLEM HACMİ	42
6.2. İŞLEM HACMİ BAZINDA İLK 25 ÜLKE	43
6.3. LEASİNG PENETRASYONUNA GÖRE İLK50 ÜLKE	44
BÖLÜM 7. TÜRKİYE 2014-2015 YILLARI DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI	46
7.1. 2014-2015 YILLARI 1. DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI.....	46
7.2. 2014-2015 YILLARI 2. DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI.....	52
7.3. 2014-2015 YILLARI 3. DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI.....	63
7.4 2014-2015 YILLARI 4. DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI.....	71
BÖLÜM 8. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	77
KAYNAKLAR.....	80
ÖZGEÇMİŞ.....	85

ÖZET

FİNANSAL KİRALAMA

Çalışmamızda Türkiye’de finansal kiralama uygulamaları ve finansman sorunu yaşayan işletmelerin faaliyetlerini sürdürebilmek için gerekli olan kaynağı en uygun şekilde elde etme yolları konusu irdelenmiştir. Globalleşen dünyada rekabetin daha da artmasıyla sürekli değişim ve yenilenme ihtiyacı yaşamsal önem kazanmıştır. İşletmelerin rekabet ortamının da destek sağlayacak olan finansman ihtiyacını, üretim araçları ihtiyacını karşılama yöntemlerinden olan Finansal Kiralama (Leasing) yöntemi incelenecektir.

Finansal Kiralamanın tanımı, çeşitleri, avantaj ve dezavantajları açıklanacaktır. 6361 Sayılı Finansal Kiralama Kanunu’nun içeriği, tanımları ve getirdiği yenilikler incelenmiştir. Altıncı bölüm de ise finansal kiralamada dünya verileri incelenecektir. Son bölümlerde de Türkiye’de finansal kiralama oranları sunulmuştur. 2014 ve 2015 yılları Türkiye açısından analiz edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Finansal Kiralama, Yatırım Finansmanı, Üretim Araçları.

ABSTRACT

LEASING

In our study, practices required to sustain their businesses, operations and financial leasing in Turkey who have problems which were the subject of ways of obtaining the source in the most appropriate way. With further increase competition in the globalizing world the need for constant change and renewal has gained vital importance. The need for funding that will support a competitive environment for businesses, satisfaction of the needs of the means of production one of the methods of financial lease (Leasing) the method will be examined.

A finance lease definition, types, advantages and disadvantages will be explained. The content of the Law No. 6361 on financial leasing, definitions, and the changes it has brought, were investigated. The sixth chapter also Financial Ratios-world data will be examined. In the last chapter, the leasing rates in Turkey are presented. 2014 and 2015 to be analyzed in terms of Turkey has been studied.

Key words : Leasing, Investments, Financing Means of Production.

KISALTMALAR

FKK	: Finansal Kiralama Kanunu
KDV	: Katma Değer Vergisi
DLİH	: Dünya Leasing İşlem Hacmi
USD	: Amerika Birleşik Devletleri Resmi Para Birimi
TL	: Türkiye Cumhuriyeti Resmi Para Birimi
İHB	: İşlem Hacmi Bazı
TİH	: Toplam İşlem Hacmi

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>SAYFA NO</u>
Şekil 2.1 Finansal Kiralama.....	6
Şekil 2.2 Finansal Kiralama Sözleşmesi.....	8
Şekil 3.1 Finansal Kiralama İle İşletme Kiralaması Arasındaki Fark	19

TABLO LİSTESİ

SAYFA NO

Tablo 5.1 Asgari Ücretin İşverene Maliyeti.....	36
Tablo 5.2 İşçinin İşverene Maliyeti	37
Tablo 6.1 2012 ve 2013’de Leasing Hacmi En Yüksek 10 Ülke.....	42
Tablo 6.2 İşlem Bazında İlk 25 Ülke	43
Tablo 6.3 Leasing Penetrasyonuna Göre İlk 50 Ülke	45
Tablo 7.1 Mal Gruplarının 1. Dönem Dağılım Yüzdeleri.....	48
Tablo 7.2 Mal Gruplarının 1. Dönem Karşılaştırması	49
Tablo 7.3 1.En Büyük Paya Sahip Mal Grupları	50
Tablo 7.4 Mal Gruplarının 2.Dönem Dağılım Yüzdeleri.....	56
Tablo 7.5 Mal Gruplarının 6 Aylık Toplam Dağılım Yüzdeleri.....	58
Tablo 7.6 Mal Gruplarının 2. Dönem Karşılaştırması	60
Tablo 7.7 Mal Gruplarının 6 Aylık Toplam Karşılaştırması.....	61
Tablo 7.8 Mal Gruplarının 2015 yılı 3 Dönem Dağılım Yüzdeleri	66
Tablo 7.9 Mal Gruplarının 9 Aylık Toplam Dönem Dağılımları.....	68
Tablo 7.10 Mal Gruplarının 9 Aylık Toplam Karşılaştırması	70
Tablo 7.11 Mal Gruplarının 4. Dönem Dağılım Yüzdeleri.....	74

Tablo 7.12 2015 - 2014 Yılları Mal Gruplarının 4 Dönem Karşılaştırması..... 75

Tablo 7.13 Mal Gruplarının 2015-2014 Yılları Karşılaştırması 76

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 7.1 2015- 2014 Yılları 1. Dönem İşlem Hacmi.....	46
Grafik 7.2 2015 Yılı 1. Dönem Sözleşme Adedi.....	47
Grafik: 7.3 2014-2015 Yılları 1. Dönem Mal Grupları.....	51
Grafik: 7.4 2015-2014 Yıllarının 1. Dönem Sektörlere Göre Dağılımı	52
Grafik 7.5 2015 Yılı 2.Dönem İşlem Hacmi	53
Grafik 7.6 2015 Yılı 6 Aylık Toplam İşlem Hacmi.....	54
Grafik 7.7 2015 Yılı 2. Dönem Sözleşme Adedi.....	54
Grafik 7.8 2015 Yılı 6 Aylık Toplam Sözleşme Adedi	55
Grafik 7.9 2.Dönem En Büyük Paya Sahip Mal Grupları	57
Grafik 7.10 6 Aylık Toplam En Büyük Paya Sahip Mal Grupları	59
Grafik 7.11 Sektörel Dağılımın 6 Aylık Toplam Karşılaştırması.....	62
Grafik 7.12 2015 Yılı 3. Dönem İşlem Hacmi	63
Grafik 7.13 2015 Yılı 9 Aylık Toplam İşlem Hacmi.....	64
Grafik 7.14 2015 Yılı 3. Dönem Sözleşme Adedi.....	65
Grafik 7.15 2015 yılı 9 Aylık Toplam Sözleşme Adedi.....	65
Grafik 7.16 2015-2014 Yılı 3. Dönem En Büyük Paya Sahip Mal Grupları.....	67
Grafik 7.17 Mal Gruplarının 2015 Yılı 9 Aylık En Büyük Paya Sahip Mal Grupları .	69
Grafik 7.18 2015 Yılı 4. Dönem İşlem Hacmi	71

Grafik 7.19 2015 Yılı Toplam İşlem Hacmi.....	72
Grafik 7.20 Mal Gruplarının 4.Dönem Dağılım Yüzdeleri	73
Grafik 7.21 2015 Yılı Toplam Sözleşme Adedi	73

BÖLÜM 1. GİRİŞ VE AMAÇ

Finansal Kiralama sektörü dünya ekonomilerinde ülkelerin ekonomik yapısına göre gelişip büyüyen ileriye doğru itici bir güçtür. Bu itici güç çok farklı sektörlerle etkileşim halindedir. Hatta gerekli alt yapı ve düzenlemelerle entegrasyon sağlanırsa ülke ekonomisine olumlu katkılar sağlar. Finansal Kiralama sektörü tüm Dünya da çok tercih edilen bir sektördür. Veriler incelendiğinde Amerika, Çin, İngiltere, Almanya, Japonya gibi ekonomisi gelişmiş ülkelerde çok büyük işlem hacmine sahip olduğu görülmektedir.

Ülkemizde Finansal Kiralama sektörü diğer ülkelerle karşılaştırıldığında yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Yeni Finansal Kiralama kanunuyla yeni düzenlemeler getirilerek, yürürlükteki kanun maddeleri revize edilerek gerekli alanlarda teşvikler uygulanarak sektöre ivme kazandırılmaya çalışılmıştır. Yeni Finansal kiralama kanunu, (FKK)'nu Sat ve Geri Kirala sistemi eklenerek dünyaya entegre edilmeye çalışılmıştır. Sat ve Geri Kirala yöntemi dünyada en çok tercih edilen leasing yöntemlerinin başında geldiğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

İşletmelerin amaçladıkları yatırımları gerçekleştirmek için gereksinim duydukları fonları sadece kendilerinin oluşturduğu kaynaklarla gerçekleştirmeleri mümkün değildir.(Sevil ve Başar, 2013: 33) Bu nedenle sermayelerini karşılayacak kaynağı en uygun şekilde bulmak hayati önem taşır. Zira işletmenin nakit sermaye döngüsünü çok iyi yönetmesi gerekmektedir. Ekonomisi” Gelişmekte Olan Ülkeler” diye adlandırılan ülkelerde kısıtlı ve yetersiz sermaye en büyük sorundur. Yatırım mallarına yapılan yatırım sermayeyi daha da azaltmaktadır. Tam bu noktada Finansal Kiralama sermaye mallarını satın almaktansa kiralarak yatırımcıya rahatlama fırsatı tanımaktadır. Yatırım mallarına uygulanan çeşitli gümrük vergi muafiyeti, Katma Değer Vergisi, (KDV) oranlarına yapılan indirimlerle sektöre ivme kazandırılmaya çalışılmaktadır. Yeni kurulan bir işletme mali açıdan güçsüz, gerekli likidite açısından yetersizdir. Büyüme hedefi olarak kendisine küçük ama güvenli kaynaklarla ilerleyeceği bir yol arayan işletmelere finansal kiralama yöntemi bu desteği sağlar. Kiralama yöntemiyle bu desteği alırken mali olarak güçsüz olduğu noktaları güvenceye alır ve likidite birikimini

yapabilmek için gerekli olan zamanı kazanır.“İşletmeler artan bir şekilde farklılaşmaya ve uluslar arası hale” (Koparal ve Şakar, 2013:107) gelmeye başlamış, buda şirketleri işletme bazında strateji uygulamaya zorlamaktadır. Ticari bankalardan orta ve uzun vadeli kredi sağlayamaya ve öz sermayelerini yükseltme imkânı olmayan işletmeler finansal kiralama tekniğiyle fon gereksinimlerinin yaklaşık %100’ünü sağlayabilirler. İşletmelerin ihtiyaç duyduğu varlıkları satın almak yerine kiralaması nedeniyle fonlarını başka alanlarda kullanabilme ve böylece işletmenin karlılığını ve likiditesini artırma imkânı vardır. Özellikle, ihracat yoğun sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin modern makine ve teçhizatları kiralama yoluyla kolay bir şekilde elde etmesi mümkündür. (Turan Kurtaran, 2016:3) Finansal kiralama yöntemi işletmeye kuruluş aşamasında bu desteği verdiği gibi, kurulmuş mali açıdan güvende, yeterli birikime sahip işletmelere ise yeni yatırımlar yapması, farklı etkinlikler yapmasına imkan verir. Bu nedenle finansal kiralama yöntemi yeni kurulacak küçük sermaye birikimi yetersiz işletmelere destek olduğu gibi, belli birikime ve güce sahip işletmelere de yatırım yapma, farklı üretim araçlarını deneme, karı artırıcı rakiplerine karşı üstünlük sağlayıcı diğer önlemleri alma imkânı da sağladığını söyleyebiliriz. Finansal kiralama yönteminin işletmelere hem kuruluş aşamasında hem de faaliyetlerini sürdürürken faydalanabileceği bir finansman yöntemi olduğunu söyleyebiliriz.

Leasing işlemleri ile geniş kapsamlı ve büyük yatırımları gerçekleştirmek mümkündür. Ayrıca uzun vadeli ve istikrarlı bir yöntem olan leasing işleminde kiralanan faiz kısımları gider olarak gösterilebilmektedir. Kiralanan varlık işletmenin bilançosunun aktifinde gösterilebilmekte ve dönem sonunda amortisman ayrılabilir. Kira sözleşmesi sona erdiğinde de kiracıya adı geçen varlığı satın alabilme imkânı vermektedir. Ayrıca ödeme planları leasing şirketi ile kiracı arasında karşılıklı yapıldığı için bankadan alınacak krediye göre daha uygun koşullar sağlanabilmektedir. (Ege vd., 2012:162)Finansal kiralamanın ülke ekonomisine olan katkısını ”dış borçlanmaya gerek olmaksızın finansman” ihtiyacını karşılar şeklinde ifade edebiliriz. (Kaya, 2015:306)

İşletmeler günümüzde “küresel ekonomik ve finansal gelişmeler “ ile yakından ilgili olmakla beraber hem yurt içiyle hem de yurt dışıyla irtibatlı olarak ekonomik faaliyetlerini sürdürmeye çalışmaktadırlar. (Karadeniz vd., 2016:55)

Çalışmamızın amacı finansal kiralamayı açıklayarak işletmelere hem kuruluş hem de faaliyetini sürdürürken gerek duyduğu sermaye ihtiyacını karşılayabileceği güvenli bir yol olan leasingi tüm yönleriyle inceleyerek, avantajlarını, dezavantajlarını belirterek tercih edilecek bir yol olduğunu göstermektir.

BÖLÜM 2. FİNANSAL KİRALAMA KAVRAMINA GENEL BİR BAKIŞ

2.1. FİNANSAL KİRALAMA KAVRAMI

“Leasing (finansal kiralama) kelimesi İngilizce kökenli lease sözcüğünden türemiş olup, kiralamak anlamına gelmektedir” Kira en sade şekliyle mülkiyet sahibinin sahibi olduğu malı belli bir kira karşılığında ortak belirleyecekleri süre zarfında kullanma hakkını karşı tarafa bırakması olarak ifade edebiliriz. Dünya da leasing ilk kullanıldığı dönemlerden itibaren her ülke kendine göre isimlendirmekle birlikte Dünyada ki genel kullanılan ismi leasingdir. İsimler değişse de anlam da bir farklılık yoktur. Ülkemizde ise finansal kiralama olarak ifade edilmektedir. (Mekengeç, 2014:9)

Finansal kiralama, ”herhangi bir varlığın mülkiyetini almadan, sadece kullanım hakkının belirli bir süre devralınmasına imkan veren bir finansman” olarak tanımını yapmak mümkündür. (Tuğlu ve Atila, 2005:17) Finansal kiralamayı “öz kaynak, satıcı kredisi ve banka kredilerine alternatif” bir yöntem olarak ta ifade edebiliriz. (İşleyen, 2012:213)

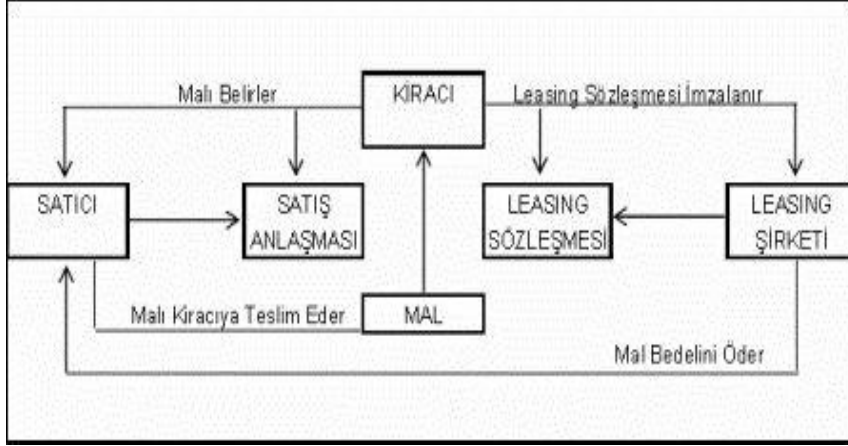
Anglo-Sakson kökenli olan leasing kurumu, yatırım finansmanında yaygın kullanım alanı bulan bir kaynak sağlama yöntemidir. İngilizce “lease “sözcüğü, bina toprak gibi taşınmazların uzun süreli olarak kiralanmasını anlatır. Yapılan sözleşmeyle bina ve toprak sahipleri, taşınmazlarının sahiplik hakkı kendilerinde kalmak üzere, söz konusu mallarını uzun süreli (25-99 yıl) olarak bir başkasına kiraya verirler. (Erol, 1999:1)

Dünyada bu tür sözleşmelerin çok fazla tercih edildiğini söyleyebiliriz. Ülkemizde ise 1980 yılından beri uygulanmasına rağmen Dünyadaki kadar tercih edilebilir düzeye hala gelememiştir.”Türkiye’ de kiralama işlemlerine ilişkin literatür 20 yıllık bir geçmişe sahiptir.” (Öztürk, 2016:6) Ancak son birkaç yıldır yapılan reform niteliğindeki yeniliklerle ülkemizde de finansal kiralama sektörünün harekete geçtiğini söyleyebiliriz. Özellikle FKK ‘nu, değişikliğiyle finansal kiralamanın tercih edilebilirliğinin artırılmaya çalışıldığını söyleyebiliriz. FKK’da finansal kiralamanın tanımını “bir

finansal kiralama sözleşmesine dayalı olmak koşuluyla, bu kanun veya ilgili mevzuatı uyarınca yetkilendirilen kiralayan tarafından finansman sağlamaya yönelik olarak bir malın mülkiyetinin kira süresi sonunda kiracıya devredilmesi; kiracıya kira süresi sonunda malın rayiç bedelinden düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınması; kiralama süresinin malın ekonomik ömrünün yüzde sekseninden daha büyük bir bölümünü kapsaması veya finansal kiralama sözleşmesine göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerlerinin toplamının malın rayiç bedelinin yüzde doksanından daha büyük bir değeri oluşturması hâllerinden herhangi birini sağlayan kiralama” olarak tanımlanmıştır. (WEB_1) Kanundaki tanımından da anlaşılacağı üzere kiralama işleminin normal kiralama işlemlerinden farklı olduğunu işleme finansal kiralama denilebilmesinin çeşitli koşullara bağlandığını söyleyebiliriz. Bir işlemin finansal kiralama sayılabilmesi, diğer kiralama yöntemlerinden ayrılması çeşitli koşullara bağlanmıştır. Bu koşullar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.(Yıldırım, vd., 2006:14);

- İktisadi varlığın mülkiyeti kira süresi sonunda kiracıya devredilmesi,
- Kiracıya kira süresi sonunda iktisadi varlığın rayiç bedelinden düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınması,
- Kiralama süresinin iktisadi varlığın ekonomik ömrünün % 80’inden daha büyük bir bölümünü kapsaması,
- Kira ödemelerinin bugünkü değerlerinin toplamı, iktisadi varlığın rayiç bedelinin % 90’ından daha büyük bir değeri oluşturmasıdır.

Şekil: 2.1 Finansal Kiralama

Kaynak: (WEB_2)

2.2. FİNANSAL KİRALAMADA TARAFLAR

Finansal kiralama işlemlerindeki tarafları; kiralayan, kiracı ve satıcı olarak ifade edebiliriz. Bu taraflardan her birinin amacı gelir elde etmektir. Taraflar birbirlerine sözleşme ile bağlıdırlar. Sözleşme ile taraflar haklarını ve görevlerini açıkça belirleyerek düzenli ve güvenli bir ortam oluştururlar. Burada ifade edilen güven sözleşmenin kanunla desteklenmesinden kaynaklıdır. Çalışmamız da taraflar ana hatlarıyla aşağıda ifade edilmiştir.

2.2.1. Finansal Kiralama Şirketi (Kiralayan)

Finansal kiralama şirketi finansal kiralama sözleşmesine dayanarak kiracının kendi isteğiyle kendi ihtiyacı doğrultusunda seçip karar verdiği finansal kiralama konusu malı sözleşme kurallarına bağlı olarak satın alıp mülkiyeti kendinde kalmak şartıyla kullanım hakkını kiracıya vererek sözleşme kurallarını uygulayan şirkete finansal kiralama şirketi denir. Bu işlemi kimlerin yapacağı finansal kiralama açıkça belirtilmiştir. (Tuğlu ve Atila, 2005:22-23)

2.2.2. Satıcı (İmalatçı)

Leasing sözleşmesi çerçevesinde leasing şirketi tarafından leaseinge konu olan malın alındığı kişi veya kuruluştur. Satıcılar yurt içinde ya da yurt dışında olabilirler Satıcının da kiralayan şirket ve kiracı gibi sözleşme kurallarına uyması zorunludur. Aksi durumda taraflara uygulanacak yaptırımlar sözleşmede belirtilmekle birlikte, kanunun ilgili maddeleriyle taraflar haklarını zamanaşımı süresini dikkate alarak her zaman kullanabilirler. (Tuğlu ve Atila, 2005:23)

2.2.3. Kiracı

Kiracı, leasing sözleşmesi çerçevesinde leasing şirketinden malı kiralayan kişi veya kuruluştur. Hukuki işlem yapabilme yeteneğine sahip olan bütün gerçek veya tüzel kişiler kiracı olabilirler. Sözleşmede aksine hüküm yok ise kiracı, malın her türlü bakımından ve korunmasından sorumlu olup, bakım ve onarım masrafları kiracıya aittir. (Tuğlu ve Atila, 2005:23)

2.3. FİNANSAL KİRALAMA SÖZLEŞMESİ

Finansal kiralama sözleşmesi; kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü bir kişiden veya bizzat kiracıdan satın aldığı veya başka suretle temin ettiği veya daha önce mülkiyetine geçirmiş bulunduğu bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören sözleşmedir. Finansal kiralama işlemi ”bir sözleşmedir ve bu anlamda iki taraflı bir hukuki işlemdir.” Finansal kiralama sözleşmesini taraflar kendi aralarında düzenleyerek, ortak kararları doğrultusunda sözleşmeye yön verirler. Bir finansal kiralama sözleşmesinde asgari olarak bulunması gereken maddeler (Köteli, 1991:161);

- Finansal kiralama konusu mal
- Kiralama bedeli
- Ödeme dönemleri

- Malın teslim tarihi
- Tarafların sözleşmeye uymayacakları zaman karşılaşacakları yaptırımlar
- Sözleşmenin süresi

Bu ve bunun gibi maddelerin finansal kiralama sözleşmesinde bulunması zorunludur. Kiralama konusu malın ayırt edici özelliklerine göre taraflar sözleşmeyi daha da ayrıntılı ve kapsamlı hale getirebilirler. Taraflar sözleşme konusunda serbest olmalarına rağmen kanunun koyduğu ve uyulması zorunlu tek yasal kural vardır, bu kural da sözleşmenin yazılı şekilde ve tarafların ortak kararıyla yapılmasıdır. (Ergül ve Dumanoglu, 2003:26)

Şekil 2.2 Finansal Kiralama Sözleşmesi

Kaynak: Güzel, 1996: 28

2.3.1. Kiracının Hak ve Borçları

Kiracının sözleşmeden doğan hak ve borçlarını açıklamadan önce sözleşmenin ne anlam ifade ettiğiyle konuya başlamak daha açıklayıcı olacaktır. İki ya da daha fazla kişi arasında yapılan ve koşullarına uyulması yasayla desteklenmiş olan hukukî işlemlere denir. (WEB_1) Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere hak ve borçlar sözleşmede

belirlenmiş olması gerekir. Çalışmamız da konuya kiracının sözleşmeden doğan hak ve borçlarıyla başlanmıştır. Kiracının hak ve borçları (Altop, 1990:69);

- Kiracı, sözleşme süresince finansal kiralama konusu malın kullanım hakkına sahiptir. Sözleşme kurallarına aksi bir durum teşkil etmemek şartıyla her türlü faydayı sağlama hakkına sözleşme süresince sahiptir.
- Kiracı, finansal kiralama konusu malı özenle kullanmakla beraber sözleşmede ki kullanım hükümlerine uymak mecburiyetindedir.
- Kiracı, sözleşme konusu malın bakım ve korunmasından sorumludur. Ancak bu durum sözleşmeyle değiştirilebilir.
- Sözleşme konusunu oluşturan malın sigorta ettirilmesi mecburi bir durumdur. Ancak taraflar malı kimin sigorta ettireceğini sözleşme de belirtmek şartıyla kararlaştırabilirler. Kiracının sigorta primlerini ödemesi mecburidir.

2.3.2. Kiralayan Şirketin Hak ve Borçları

Kiralayan şirketin hak ve borçlarını, kiracının hak ve borçlarını açıklarken kullandığımız sözleşme tanımını, kiralayan şirket adına da geçerli olduğunu belirterek sözleşmenin kanuni bir bağlayıcılığının olduğunu söyleyebiliriz. Kanun: düzenleyici bir kuraldır herkes için geçerlidir. Kiralayan şirketin hak ve borçları (Altop, 2004:6);

- Finansal kiralamada mülkiyet kiralayana aittir. Ancak taraflar sözleşmede belirtmek şartıyla sözleşme süresi sonunda kiracının malın mülkiyetine sahip olabileceğini kararlaştırabilirler.
- Sözleşme konusunu oluşturan malın bedeli ve kira ödeme dönemleri taraflarca kendi aralarında sözleşme ile belirlenir. Kiralama konusu mal kiracıya teslim edilmeden önce kiralayan kira talebinde bulunabilir. Sözleşme konusu malı iki yılda ya da daha da uzun sürede teslim edebilir. Bunun uygulanabilirliği sözleşmede belirtilmiş olmasına bağlıdır.

- Finansal kiralama konusu malın tesciliyle ilgili mülkiyete geçirme hakkının oluşmasından itibaren 30 gün içinde kiracı hakkını kullanmak zorundadır. Bu hak düşürücü süredir. Bu süre içinde kiracının hakkını kullanmaması halinde ilgili kanun maddeleri uygulanır.
- Finansal kiralama konusu malın üretim aşamasına geçilmesini sağlayacak sözleşmelerin yapılmaması, malın üretilmemesi, sözleşme konusu malın ücretinin ödenmemesi gibi durumlarda, kiralayan şirketin kendisinden kaynaklanan aksama ve sözleşme kurallarına aksi durumların meydana gelmesinden bizzat kiralayan sorumludur. Bu gibi durumlarda ilgili kanun hükümleri uygulanır.
- Kiralayan, sözleşme konusu malın mülkiyetini başka bir kişiye devredemez. Sözleşmede, mülkiyetin devri ile ilgili farklı bir karar alınmamış ise devir işlemini sadece başka kiralayana yapabilir. Sözleşme kuralları geçerliliğini korur mülkiyet sahibi değişse bile sözleşme kurallarına uyulması mecburiyeti devam eder. Burada önemli iki noktadan ayrıca bahsetmek gereklidir. Birincisi mülkiyetin devrinin yapılabilmesi sözleşmede böyle bir maddenin olmasına bağlıdır. İkinci önemli nokta ise devir işleminin kiracı tarafından bağlayıcı olmasının tek şartı kiracının haberdar olmasıdır. Aksi durumda kiracı tarafından bir anlam ifade etmediğini ve bağlayıcı olmadığını söyleyebiliriz.

2.3.3. Finansal Kiralama Bedeli

Finansal kiralama sözleşmesinin kuruluş amacı en sade ifadeyle kiralayan kira bedeli karşılığında kullanma hakkını kiracıya vermesi, kiracının da kullanma hakkı karşılığında bu bedeli ödemesidir. Finansal kiralama sözleşmesi iki tarafa da borç yükleyen özel bir sözleşmedir diye de farklı bir tanım yapabiliriz. Finansal kiralama sözleşmesini taraflar kendi aralarında yazılı olmak şartıyla serbestçe düzenleyebildiği gibi, finansal kiralama bedelini de aralarında serbestçe belirleyebilirler. Kanunun koyduğu tek şart sözleşmenin yazılı şekilde yapılması ve sözleşmede kira bedelinin belirtilmesidir. Kira bedeli sabit yada değişken miktarda olabileceği gibi Türk lirası, (TL) yada yabancı para olarak da belirleyebilirler. Kiralama bedeli yabancı para olarak belirlenmiş ise yabancı paranın Merkez Bankasınca alım satımı yapılan döviz cinsinden

olması gerekmektedir. Taraflar sözleşmede yabancı paranın adını belirleyerek sabit olarak sözleşmede belirlenen miktar belirlenen para cinsinden ödenir. Yada sözleşmede belirlenen yabancı paranın ödeme dönemindeki TL karşılığı da finansal kiralama bedeli olarak belirlenebilir. Yurt dışından yapılan kiralama işlemlerinin bedeli 25.000 Amerikan Doları, (USD) karşılığı Türk Lirasından az olamaz hükmü yeni FKK kanunuyla kaldırılmıştır. Yani taraflar sözleşmeyi kendi aralarında belirlediği gibi kira bedeli ve ödeme sürelerini de kendi aralarında sözleşmeyle belirleyebilirler. “Türkiye’de finansal kiralama işlemlerinin önemli bir kısmı yabancı para cinsinden yapılmaktadır.” (Altıntaş, 2013:104)

2.3.4. Finansal Kiralamaya Konu Olan Malın Satın Alınması

Finansal kiralamaya konu mal, kira süresi sonunda sembolik bir bedelle satın alınabilir. Bu satın alma işleminin sözleşmede belirtilmiş olması gerekir. Finansal kiralamaya konu olan mal kira süresi sonunda mülkiyetinin kiracıya geçeceği kararlaştırılmış ise kiralayan kiracının kira bedelini ödeyemediği durumlarda kiracıya ek süreler vermek zorundadır. Sözleşmeyle bu süreyi taraflar kendi aralarında düzenleyebilirler. Finansal kiralama sözleşmesinde aksi bir madde konulmuş ise yani kiracı süresi sonunda kiralama konusu malın mülkiyetinin kiracıya geçmeyeceği açıkça belirtilmiş ise satın alma işlemi yapılamaz. Kiracı kira bedelini ödeyemediği veya geciktirdiği durumlarda eğer sözleşmede kira süresi sonunda kiracının malı satın almasına ilişkin madde varsa kanunen kiralayan sözleşmeyi fes etmek için kiracıya vereceği süre 60 günden az olamaz . (Tuğlu ve Atila, 2005:25)

2.4. FİNANSAL KİRALAMAYA KONU OLAN MALLAR

Finansal Kiralamaya konu olan malları çeşitli kategorilere ayırmak mümkündür. Bu ayrımı açıklamadan önce dünyada finansal kiralamanın konusunu nelerin oluşturduğunu inceleyelim. Finansal kiralamanın Dünyadaki uygulamalarına baktığımızda finansal kiralamanın konusunu; ”her türlü somut mallar konu olabildiği gibi, tecimsel simgeler, çeşitli ayrıcalık hakları ve peştamallık” oluşturmaktadır. (Erol, 1999:13)

Ülkemizde finansal kiralamanın konusunu nelerin oluşturduğu Finansal Kiralama Kanununun da “bütünleyici parça veya eklenti niteliklerine bakılmaksızın asli niteliğini koruyan her mal tek başına finansal kiralama sözleşmesinin konusu olabilir.”(WEB_3) Firmalar öz kaynaklarına alternatif arayışına girdiklerinde “leasing, yatırımların finansmanın da ve öz kaynağa alternatiftir” diyebiliriz.Finansal kiralamanın konusunu oluşturan mallar (İraz, 2004:31);

- Tıbbi Cihazlar
- Bilgisayarlar ve Diğer Bilgi İşlem Üniteleri
- Santraller ve haberleşme cihazları
- Enerji tesisleri
- Kara Nakil Vasıtaları
- Hava Taşıma Araçları
- Kuru Yük Gemileri, Tanker ve Diğer Deniz Taşıtları
- İnşaat Makineleri, Vinçler, İş Makineleri
- Matbaa Makineleri
- Her Türlü Tezgah ve Üretim Makineleri
- Tekstil makineleri
- Komple Fabrikalar
- Komple Hastane, Otel ve Büro donanımları

olarak sıralayabiliriz. Teşvikler ve değişen kanun maddeleri, üretim malları ile finansal kiralamanın konusunu oluşturan malların çeşitlerini de attırmaktadır. Bu nedenle leasing sektörü geliştikçe finansal kiralamanın konusunu oluşturan malların çeşitliliğinin de artacağını öngörebiliriz. (Ceylan ve Korkmaz, 2006:202)

2.4.1. Konu Olan Mallar ve Kapsadığı Özellikler

Finansal kiralama konusu olabilecek taşınır ve taşınmaz malların genel özellikleri;” bütünüleyici parça veya eklenti niteliklerine bakılmaksızın asli niteliğini koruyan her mal tek başına finansal kiralama sözleşmesinin konusu olabilir.” Finansal kiralamaya konu olan malları (WEB_1);

- Sözleşme süresi sonunda malın belirleyici ve temel özelliklerinin bozulmamış olması,
- Tek başına kullanılabilme yeterliliği olan mallar olması,
- Tüketim malı olarak ifade edilen mallardan olmaması,
- Bir malın ayrılmaz parçası olmaması ve kullanmak için başka bir mala ihtiyaç duyulmaması gibi genel hatlar çizerek açıklayabiliriz.

Finansal kiralamanın konusunu oluşturan varlığın, kira süresinin bitmesi itibariyle genel özelliklerinin değişmemesi ve de varlık üzerinden amortisman ayrılabilir özelliği olması gerekir. (Erol ve Yıldırım, 2008:39)

2.4.2. Konu Olmayan Mallar ve Kapsadığı Özellikler

Finansal kiralamaya konu olmayan malları “patent hakkı, fikri ve sınai haklar bilgisayar yazılımı gibi maddi olmayan konular “ (WEB_4) olarak çeşitlendirebiliriz.

Finansal kiralamaya konu olamayacak malların özellikleri (Kuntalp, 1998:10);

- Bağımsız olarak kullanılamıyorsa,
- Hazır tüketim malzemesi, malı olarak adlandırılıyorsa,
- Üzerinden amortisman ayrılabilme özelliği yoksa finansal kiralamaya konusu olamazlar.

2.5. FİNANSAL KİRALAMANIN İŞLEYİŞİ

Kiracının, kiralanan varlığın ekonomik ömrünün büyük bir kısmını ya da tamamını kullanma yetkisine sahip olduğu ve mülkiyet dışındaki tüm riskleri ve yararları üstlendiği finansal kiralamar genellikle bir “leasing” şirketi aracılığıyla yapılır. Finansal kiralama şirketi bir anlamda uzman vasfı taşımaktadır ve yatırımcı firmaya bir nevi danışmanlık hizmeti sunar. (Parasız, 1990:27)

Bir finansal kiralama işleminin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan aşamalar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır. Finansal kiralamanın işleyişi; (Toroslu, 1998:13)

- Kiracı kendi istediği malı seçerek gerekli ön sözleşmeler düzenlenir.
- Kiracı malı seçip satıcıyla ön sözleşmeyi düzenledikten sonra yatırım için gerekli kaynağı sağlamak için kendi seçtiği finansal kiralama şirketine başvurur
- Finansal kiralama şirketi yatırımın büyüklüğüne göre taleplerini belirleyerek gerekli teminatları belirler ve yatırım için zorunlu tutar. Yatırımcı firma bu teminat koşullarını yerine getirmeye çalışır ve getirir zira bu sözleşmenin kurulabilmesi için zorunludur.
- Yatırımcı firmanın yapacağı yatırım teşvik kapsamında bir yatırım ise Yatırım Teşvik Belgesine sahip veya alacak durumda ise bunu finansal kiralama şirketine devreder. Teşvik kapsamındaki yatırımların kiracıya olumlu yansımaları olmaktadır. Yatırım Teşvik belgesini finansal kiralama şirketine devretmesiyle belge kullanım hakkı kiralayan şirkete geçer.
- Finansal kiralama şirketi sözleşme konusu malı sözleşme kurallarına uygun bir şekilde satın alır ve kiracıya sözleşme kuralları çerçevesinde teslim edilmesini sağlar. Buradaki önemli nokta kiracının seçtiği malın sözleşme kurallarına uygun bir şekilde kiracıya ulaştırılmasıdır.
- Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiralayan şirkete ait olmakla birlikte kullanım hakkı kiracıya geçer. Kiralama bedeli, ödeme dönemi sözleşmede açıkça belirtilmelidir.

- Finansal kiralama sözleşmesinde kira süresi sonunda malın kiracıya geçeceği kararlaştırılmışsa kiracı cüzi bir bedel ödeyerek malı satın alır. Eğer sözleşmede kiralama konusu malın mülkiyeti kiracıya devredilmeyecekse kira süresi sonunda kiracı malı finansal kiralama şirketine teslim etmektedir.

Yatırımcıyla finansal kiralama şirketinin anlaşmasıyla finansal kiralama sözleşmesi düzenlenir. Sözleşmenin düzenlenmesiyle gerekli bütün süreçler sözleşme kurallarına uygun olarak yürütülür. Taraflar sözleşmede sözleşme süresi sonunda finansal kiralama konusu malın mülkiyetinin kiracıya geçip geçmeyeceği sözleşmeyle belirlenir. Taraflar sözleşme süresini belirlemede serbesttirler. Taraflar dilerlerse sözleşme süresi sonunda sözleşmeyi uzatabilirler. Finansal kiralama sözleşmesi iki tarafa da borç yükleyen bir anlaşmadır. Taraflar sözleşme kurallarına uymak mecburiyetindedirler. Taraflardan birinin sözleşme kurallarına uymaması durumunda diğer tarafın yasal yollara başvuru hakkının saklı olduğunu söyleyebiliriz. (Sipahi, 2004:24)

2.6. FİNANSAL KİRALAMANIN SONA ERMESİ

Finansal kiralamanın başlaması sözleşmeye dayalı olduğu gibi sona ermesi de sözleşmeye bağlıdır. Finansal kiralama sözleşmelerinin diğer sözleşmelerden “ayırıcı özellikleriirdelendiğinde diğer sözleşmelerle arasındaki fark açıkça görülmektedir. Finansal kiralama sözleşmesinin sona erme nedenleri” (Köteli, 1991:13);

- Sözleşmede belirlenen sürenin dolmasıyla sözleşme sona erer. Taraflar diledikleri taktirde sözleşme süresini sözleşme bitiminden en az 3 ay önce olmak koşuluyla sözleşmeyi uzatabilirler. Sözleşme koşulları aynen devam edebileceği gibi taraflar sözleşmede revizyona gidebilirler.
- Kiracı finansal kiralama bedelini ödemekte gecikir ve kiralayanın kiracıya geciktirdiği kiralama bedelin ödemek için verdiği 30 günlük sürenin dolması ile kiralayan sözleşmeyi sözleşme kurallarına uyulmadığı gerekçesiyle sonlandırabilir. Eğer finansal kiralama sözleşmesinde sözleşme süresi sonunda sözleşme konusu malın mülkiyeti kiracıya geçeceği sözleşmede belirtilmişse kiralayanın kiracıya kiralama bedelini ödemek için vereceği süre 60 günden az

olamaz. Bu süreler kanunda belirtilmiştir ve uyulması zorunludur. Fakat sözleşmede aksine bir hüküm varsa sözleşme kuralları geçerlidir. (WEB_1)

- Sözleşme kurallarına taraflardan birinin uymaması durumunda, diğer tarafın sözleşmeyi sona erdirme hakkı saklıdır. (WEB_1)

Yukarıda maddeler halinde sıraladığımız sözleşmeyi sona erdiren nedenler dışında kanunda da sözleşmeyi sona erdiren nedenler (Erol, 1999:32);

- Şirketin sona ermesi
- Tüzel kişiliğin bitimi
- Kiracının iflası veya aleyhine yapılan icra kavuşturmasının sonuçsuz kalması
- Kiracının ölümü
- Kiracının fiil ehliyetini yitirmesi
- Kiracının işletmesini dağıtması.

“Benzer şekilde sözleşme belirsiz bir süre için akdedilmişse, yine sözleşmenin TBK. 339 vd. hükümlerine tâbi olduğu kabul edilmelidir”. (Gökyayla, 2013:1224) Sayılan bu durumların sözleşmeye aksi bir hüküm varsa sözleşme kuralları uygulanır. 6361 Sayılı Finansal Kiralama , Faktoring ve Finansman Şirketler Kanunu, finansal kiralama sözleşmesi konusunda tarafları serbest bırakmıştır. Taraflar bir çok şeyi sözleşmeyle kendi aralarında belirleyebilirler bunlar ” (Toroslu, 2000:13);

- Finansal kiralama sözleşmesinde kiralama bedelini
- Finansal kiralama sözleşmesinin geçerlilik süresini
- Finansal kiralama konusu malın teslim süresini
- Ödeme dönemlerini
- Finansal kiralama konusu malın kim tarafından sigorta ettirileceği
- Sözleşmenin sona erme nedenleri

- Kira sözleşmesi sonunda finansal kiralama konusu malın kiracıya devredilip devredilmeyeceği
- Kira bedelinin ödenmemesi durumunda kiralayanın kiracıya kira bedelini ödemesi için vereceği süre

gibi bu maddeleri daha da artırabiliriz. Finansal kiralama konusu malın değeri, kapsamı ve özellikleri sözleşmeyi daha ayrıntılı ve kapsamlı yapmaktadır. Bu nedenle finansal kiralama konusu malın niteliklerine ve değerine göre sözleşmeler düzenlenir. Kanunun koyduğu kurallar üzerinden standart olarak sözleşmeler idame ettirilebilir. Taraflar isterlerse sözleşme süresi bitmeden üç ay önce her iki tarafın da ortak kararlarıyla sözleşme uzatılabilir, sözleşme şartları aynı şekilde devam edeceği gibi taraflar sözleşmede revizyona da gidebilirler. Buradaki en önemli nokta tarafların ortak kararlarıyla sözleşmeyi şekillendirebilmeleridir. (Akıncı, 2000:117)

BÖLÜM 3. FİNANSAL KİRALAMANIN TÜRLERİ

Finansal kiralama türlerini en genel şekliyle finansal kiralama ve faaliyet kiralaması diye iki türü olduğunu söyleyebiliriz. “Bu genel türlere ayırma dışında, sözleşmenin biçim ve içeriğine göre leasing’i daha alt dallara ayırmak” mümkündür. (Erol,1999: 6) Çalışmamızda konunun genel bütünlüğünü bozmamak adına alt dalların sadece tanımları yapılarak ayrıntılarına girilmeyecektir.

3.1. FİNANSAL KİRALAMA

“Yasal olarak makine, tesisin mülkiyetinin kiraya verende kalmasına rağmen, ekonomik açıdan kiralanan varlık üzerindeki kontrolü kiracıya devreden ve kiracıyı varlığın fiili sahibi haline getiren uzun süreli leasing türüdür” (Tuğlu ve Atila, 2005:28)

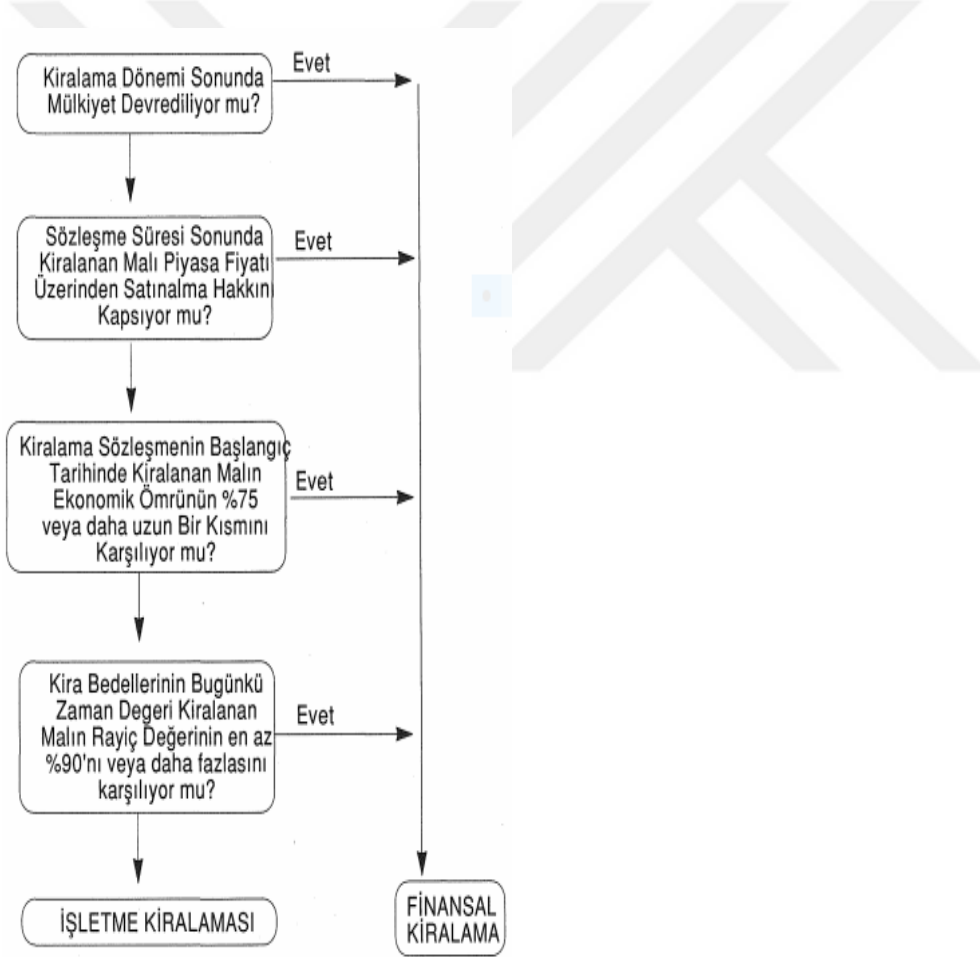
Mülkiyet kiralama şirketindedir. Kiralama süresi sonunda kiralama konusu olan mal çok cüzi bir bedelle kiracıya devredilir. Kiralama konusu mal etkin kullanım ömrünün neredeyse çoğunluğunu kiralama süresi boyunca tüketmiş durumdadır. Kira toplamı sözleşme sonunda yaklaşık olarak malın fiyatı düzeyine geldiğini söyleyebiliriz. Malın her türlü bakım, onarım, sigorta gibi bir çok masraf kalemlerini kiracı karşılamaktadır. Sözleşmeyle bu değiştirilebilir, taraflar sözleşmede belirlemek şartıyla kendilerine bir rota çizerler. Ülkemizde finansal kiralama 1980 yılından itibaren uygulanmaya başlanmış ve her geçen gün popüleritesini arttırmaya devam ettiğini söyleyebiliriz . (Seyidoğlu, 2003:430)

Gelişen teknolojiyle ülke kavramı ikinci planda kalarak dünya kavramının öne çıktığını söyleyebiliriz. Yatırımcı kiralayacağı makine ve teçhizat sermaye malını inceleyebilmekte, eş değerleriyle mukayese edebilmekte, kararını verdikten sonra leasing şirketiyle anlaşarak, anlaşma kapsamında leasing şirketiyle yani kiralayanla anlaşarak malı satın alması sağlanır. Kiracıda bunu kiralayarak kullanım hakkını alır. Kiracının kendi seçtiği mal olması artı ve eksilerini analiz etme şansının olması finansal kiralamayı daha da etkin kullanılabilir hale getirmektedir. (Bahşi, 1987:262)

3.2. FAALİYET KİRALAMASI

Faaliyet kiralaması gerçek anlamda bir hizmet kiralamasıdır. Burada mal, tüm ekonomik ömrü boyunca değil, daha kısa süreler için kiralanabilmektedir. Mülkiyet yine leasing şirketinin elindedir. Kiralama süresi içinde ödenecek kiralaların malın toplam değerini karşılaması gerekmez. Ayrıca, bu süre içinde malı yenileme veya değiştirme olanağı da vardır. Faaliyet kiralamasında, malın ekonomik riski tamamıyla kiralayana aittir ve finansal kiralama şirketleri, genellikle finansal kiralamaya konu malın servis, bakım, onarım gibi hizmetlerini karşılamak zorundadır. (Mekengeç, 2014:64)

Şekil 3.1 Finansal Kiralama İle İşletme Kiralaması Arasındaki Fark

Kaynak: (Güzel, 1996:17)

3.3. DİĞER FİNANSAL KİRALAMA TÜRLERİ

“Dünyada yaşanan değişimin ekonomik boyutları küçük işletmelerinde değişen yeni şartlara uyum sağlama sürecine girmesine neden olmaktadır.” Bu nedenle işletmeler finansal kiralama ihtiyaçları doğrultusunda kullanmak istemektedirler. Bu da finansal kiralama çeşitlendirmekte ve alt kiralama türlerinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Biz çalışmamızda konuyu dağıtmamak adına kabul gören ve sık uygulama alanı bulan leasingin alt dalları açıklanacaktır . Finansal kiralamanın iki genel türü mevcuttur. Bunlar finansal kiralama ve faaliyet kiralamasıdır. Bu genel tür ayırımının dışında finansal kiralama çeşitlerine göre alt gruplara da ayrılmaktadır. (Odabaşı, 2011:11)

3.3.1. Satış ve Geri Kiralama

Finansal kiralama sözleşmesinin bu çeşidine özellikle, nakit sıkışıklığı durumlarında başvurulmaktadır. Zira, bu türde kiracı, arazi, bina, makine veya teçhizatın sahibiyken, bu varlığını finansal kiralama şirketine satıp, aynı anda da ondan kiralamaktadır. Dünyadaki uygulamasına bakıldığında, bu yol en çok başvuru alan finansal kiralama sözleşmesi çeşitlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. (Mekengeç, 2014:65)

Likidite sorunu veya sermaye yetersizliği ortaya çıktığı dönemlerde fabrika, bina, arazi, teçhizat sahibi olan yatırımcı şirketler mülkiyetine sahip oldukları bu varlıklarını leasing şirketine satıp sonra aynı varlıkları leasing şirketinden kiralamaktadır. Bu yöntemle yatırımcı işletme hem likidite ihtiyacını karşılamış hem de yeni yatırımlar için gerekli olan sermayeyi temin etmiş olur. Bu leasing sözleşmesi çeşidi en sade haliyle mülkiyet devri yani satış işlemini içerir. Sonra sattığı varlığı kiralayarak kullanım hakkına sahip olması olarak ifade edebiliriz. Satış ve geri kiralama yönteminin tercih nedenleri (Çelebi, 1992:61) ;

- İşletmeye ihtiyaç duyduğu likiditeyi sağlamak
- Mülkiyet sahibi olması nedeniyle bağladığı sermayeyi yeni yatırımları finanse etmek için kullanmak
- Kısa vadeli kaynak kullanarak satın aldığı varlığın finansman riskinden kurtulmak

- “Kapalı aile şirketi durumunda olup, halka açılarak sermayelerini artırmak istemeyen şirketler” olarak ifade edebiliriz.

Sat ve geri kiralama sözleşmesi işletmelere birçok fırsat sağlar. Kiracının malın sahibiyken katlandığı, varlığın sahibi olması nedeniyle bağladığı kısıtlı sermayesini yani kaynağını daha farklı şeylerde kullanabilir. Sat ve geri kirala işlemini, üretim yapan bir işletme üzerinde örneklendirecek olursak işletme üretim yapacağı fabrikanın sahibi olarak üretim yapmaktansa sat ve geri kirala işlemini yaparak fabrikayı satıp sonra tekrar kiralarak üretimine devam etmektedir. Başka bir örnek daha vermek gerekirse teknoloji gerektiren işlem yapan firmalar gerekli olan teknolojiyi satın alıp mülkiyetinde bulundurmaktansa sahibi olduğu teknolojik malları satıp tekrar kiralarak yine bir çok fayda sağlar. Çünkü teknoloji sürekli gelişir geliştikçe sahip olduğu malın eski moda olma durumundan kurtulur. Bu tür uygulamalar genellikle üretim işletmelerinde yani fabrikalar da uygulanır. (Berk, 1990:324)

Kısaca eskidi mi değiştirme kolaylığı sağlar bu da işletmelere olumlu bir güç ve rakiplerine karşı üstünlük sağlar. Sat ve Geri kiralama işlemi işletmeye ek finansman kaynağı ve borçlarının vadesini kontrol edebilme imkânı verir.

3.3.2. Satışa Yardımcı Kiralama

Pazar paylarını arttırmak amacıyla müşterilerine yeni finansman alternatifini sunmak isteyen satıcı ve üretici firmalara verdiği bir hizmettir. Satıcı firma, peşin ve vadeli satış önerilerinin yanı sıra leasing şirketinden almış olduğu kiralama opsiyonunu da müşterisine önerebilir. (Çelik, 2006:329)

3.3.3. Brüt-Net Kiralama

Leasingin bu çeşidin de masraf ve harcamalarının hangi tarafın yapacağı önemlidir. Brüt kiralamada harcamaları leasingi yapan işletme tarafından karşılanır. Net kiralamada ise masraf ve harcamaları kiralayana taraf karşılar. Harcama kalemlerini vergi, bakım, tamirat, sigorta masrafları diye çeşitlendirebiliriz. Finansal kiralama işlemleri genellikle net olarak düzenlenmektedir. (Toroslu, 1998:9)

3.3.4 Tam Ödemeli – Tam Ödemesiz Kiralama

Tam ödemeli kiralamada kiraya mevzu olan varlık için alınacak olan toplam kira ücreti, malın varlığını alma bedelini ve diğer masrafları üstlenerek kiralayana belli miktarda kazanç sağlar. Kiralama esnasında anlaşma fes edilene değin geçen süredeki toplam kiralama ücretleri kiralanan varlığın alma ücretini karşılamıyorsa bu da tam ödemesiz kiralama demektir. (WEB_9)

3.3.5. Yurtiçi-Yurtdışı Kiralama

Yurt içi leasingde iki işletmenin yurt içinde bulunması ve yurt içinde bulunan mal üzerinden sözleşme düzenlemesidir. Yurt dışı leasingde ise tarafların ülkeleri farklıdır ve farklı ülkelerde bulunmaktadır. En sade haliyle tarafların her ikisi aynı ülkede ise yurt içi kiralama, taraflar farklı ülkeden ise yurtdışı kiralama olarak ifade edebiliriz (Akgüç, 2009:370).

3.3.6. Takas Şeklinde Kiralama

Kiracının kiraladığı ve kullandığı sözleşme konusu varlığı, yenisi ya da yeni modeliyle değiştirilmesi türündeki kiralamalara takas şeklindeki kiralama olarak ifade edebiliriz.. Takas şeklinde kiralamaya ülkemiz kanunlarında her hangi bir yasal engel bulunmamaktadır. Günümüz piyasa koşullarına baktığımızda ülkemizde çok rahat kullanım alanı bulabileceğini söyleyebiliriz. (Koç, 2004:17)

3.3.7. Alt Kiralama

Bu kiralama şeklinde kiracı, kiralayanla finansal kiralama sözleşmesi düzenleyerek kiralama hakkına sahip olur. Buraya kadar diğer finansal kiralama işlemlerinden farkı yoktur. Prosedür aynıdır. Kullanım hakkına sahip olan kiracının kiraladığı finansal kiralama konusu malı bir başkası na aynı koşullarda yada farklı şartlarda kiralamasını alt kiralama olarak nitelendirebiliriz. Bu kiralama türü ülkemiz kanunlarına uygun değildir. Dolayısıyla yasal engel bulunduğunu söyleyebiliriz. (Kocaağa, 1999:55)

3.3.8. Özel Kiralama

Özel kiralamada, kişiye özel olarak sipariş üzerine üretimi yapılan mal üzerinden kiralama yapılır. Kiralayan, kiracının isteği üzerine malı sipariş ederek kiracının istediği özelliklere sahip, belirlenen zaman zarfında sözleşme koşullarına uygun bir şekilde üretimini yaptırır. Mülkiyet kiralayan şirkete aittir. Kira süresi sonunda malın mülkiyeti kiracıya geçmektedir. Finansal kiralamanın bu çeşidinde ikinci el piyasası yok denecek kadar azdır. Kişiyeye özel olarak imal edildiği için kullanıcının ihtiyaçları doğrultusunda üretilmiştir. Aynı özelliklere sahip mal ihtiyacı pek sık rastlanan bir durum olmadığını söyleyebiliriz. Özel kiralamanın özellikleri (Akgüç, 2009:373);

- Kiracının isteği üzerine talep ettiği özelliklere göre üretilmektedir.
- Malın siparişi, üretimi, teslim tarihi sözleşmeyle belirlenmektedir.
- Sözleşme süresi sonunda malın mülkiyeti kiracıya geçmektedir.
- Sözleşme konusu malın ikinci el piyasası yok denecek kadar azdır diye ifade edebiliriz.

3.3.9. Birinci El -İkinci El Kiralama

Finansal kiralamanın konusunu oluşturan mal hiç kullanılmamış olarak kiralaniyorsa ve kiracı ilk kullanıcısıysa birinci el kiralama olarak ifade edebiliriz. Kiralama konusunu oluşturan mal daha önce kullanılmış ise ikinci el kiralama olarak nitelendirebiliriz. (Koç, 2004:18)

3.3.10. Dolaylı – Dolaysız Kiralama

Dolaylı leasing’de üç taraf bulunmaktadır. Bir leasing şirketi imalatçı veya satıcıdan leasing’e konu malı satın alarak leasing sözleşmesi çerçevesinde kiracıya devretmektedir. Dolaysız leasing de ise imalatçı veya satıcı araya leasing şirketini sokmadan leasing işlemini bizzat kendisi gerçekleştirmektedir. (Toroşlu, 1998:8)

BÖLÜM 4. DÜNYADA FİNANSAL KİRALAMANIN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

4.1. FİNANSAL KİRALAMANIN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

Finansal kiralamanın ilk izlerine çok eski çağlarda rastlayabiliriz. M.Ö.350 yılında Aristoteles, zenginliğin mülkiyet hakkından ziyade, bu hakkın kullanılmasından kaynaklandığını işaret etmiştir. Bazı yazarlar daha da geriye giderek, finansal kiralamanın tarihçesinin M.Ö.2000 yıllarına dayandığını ileri sürerek, Sümerlerin tarım aletlerini kiralama yoluna gittiklerini kanıtlamaya çalışmışlardır. (Tuğlu ve Atila, 2005:20)

Geçmişe doğru gittiğimizde ilk kurulan finansal kiralama şirketinin “1952 yılın da ABD’ de kurulan ”United State, Leasing İnternational Inc” olduğu kabul edilmektedir. 1970’ li yıllardan itibaren ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre değişmekle beraber finansal kiralama işlemleri uygulanmaya başlamıştır. Dünyayla entegre büyük şirketlerin etkisiyle dünyaya yayılmaya başladığı kabul edilmektedir. 1980 ve sonrasında ise tüm dünyada ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre değişen hacimlerde uygulanmaya başlayarak uluslar arası düzeye ulaşmıştır. (Tuğlu ve Atila, 2005:20-21)

Uluslar arası niteliğe kavuştuktan sonra ülkeler gelişmişlik düzeylerine göre , demografik özelliklerine ve hatta ülkelerin siyasi yapılarına göre finansal kiralama dan yararlanmışlardır. Gelişme evrelerini tamamlamış gelişmiş ülkeler olarak adlandırılan ülkeler finansal kiralama sistemini çok fazla tercih etmektedirler. Bir nevi gelişmişliğin, sermaye yapısına ve beşeri sermayeye etki ederek faydalanma düzeylerini etkilediğini söyleyebiliriz. (Somuncuoğlu, 1986:247)

4.2. TÜRKİYE'DE FİNANSAL KİRALAMAYA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER

21.11.2012 Tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6361 sayılı “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu” ile 3226 Sayılı Finansal Kiralama Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. 6361 Sayılı Finansal Kiralama Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu’nun getirdiği yenilikler;

Finansal kiralama sözleşmelerindeki dört yıl dan önce sözleşmeyi bitirememe şartı kaldırılmıştır. Taraflar sözleşme süresini kendi aralarında belirleme imkanına kavuşmuştur. Dolayısıyla sözleşmelerdeki süre şartının kaldırılması taraflara sözleşmelerle süreyi belirleme opsiyonu tanımıştır. Yeni kanunun koyduğu tek şart sözleşmede sürenin yazılı şekilde belirtilmesidir.

Yurt dışından yapılacak Finansal kiralamalarda kiralama bedeli yıllık 25.000 USD karşılığı Türk Lirasından az olamaz kanun hükmü kaldırılmıştır. Taraflar finansal kiralama bedelini sözleşmede belirtmek şartıyla kendi aralarında belirleyebilme imkânı tanınmıştır. Taraflar ödeme dönemlerini de sözleşmeyle belirleyebilirler. (TBB, 2015:4)

Sözleşme konusu mal henüz imal edilmemiş veya kiracıya teslim edilmemiş olabilir. Sözleşme tarihinden itibaren kira bedelleri tahsil edilebilir. Tüm bunların uygulanabilirliği sözleşme yapılmış ve sözleşmede açıkça belirtilmiş olma şartına bağlanmıştır. Sözleşmede aksi bir durum belirtilmediği durumda, sözleşme konusu mal sözleşme tarihinden itibaren iki yıl içinde kiracıya teslim edilmesi mecburidir. Ancak taraflar sözleşmede belirterek bu süreyi uzatabilirler. (WEB_1)

Eski kanunda sözleşmelerle ilgili temel ve belirleyici durumlar kanunla belirleniyordu, yeni kanunda taraflar sözleşmeyi kendi aralarında diledikleri gibi düzenleyebilme imkanı getirilmiştir. Yeni FKK’daki tek şart finansal kiralama sözleşmelerinin yazılı olarak düzenlenmesidir.

Sat ve geri kirala işlemleri üzerindeki yasal engel kaldırılmıştır. Bu leasing türünde mülkiyetinde bulunan varlıklar, finansal kiralama şirketine satılmaktadır. Finansal kiralama şirketine satılan varlıklar geri kiralanır. Kısaca mülkiyetine sahip olunan mal satılıp kullanım hakkı kiralanır. Yeni FKK'nu öncesinde ülkemizde bu leasing türü uygulanamıyordu. Yeni kanunla uygulama imkânı geldiğini söyleyebiliriz.

Satma ve geriye kiralama yöntemi ile yapılan kiralamalarda, sözleşme kapsamında kiralanın taşınmazların sözleşme süresi sonunda kiracı adına tapuya tescilli tapu harcından müstesnadır. Yani ilk etapta kiracı tarafından satış dolayısıyla harç ödenecek olmakla beraber, kiracının mülkü geri alımında tapu harcı ödenmeyecektir. (Kelecioğlu, 2013:2)

Yeni kanun la "Bütünleyici parça veya eklenti niteliklerine bakılmaksızın asli niteliğini koruyan her mal tek başına finansal kiralama sözleşmesinin konusu olabilir. (Kelecioğlu, 2013:2)

Finansal Kiralama Şirketlerine operasyonel kiralama (Faaliyet kiralaması imkânı) getirilmiştir. Bu kanunla Türkiye'de operasyonel kiralamalar yapılmaya başlanmıştır. Bu kiralama yöntemi de dünyada çok uzun yıllardır kullanılırken ülkemizde bu kanunla uygulanmaya başlanmıştır. Finansal kiralama kanununda yapılan diğer düzenlemeler (Sütçü, 2014:17);

- Sözleşmelerin noterlikçe yapılma şartı kaldırılmıştır, taraflar sözleşmeyi kendi aralarında düzenleyebileceklerdir.
- Sözleşmelerin noterlikçe sicile işleme şartı kaldırılmıştır.
- Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiralayana aittir, ancak taraflar sözleşme ile kira süresi sonunda kiracının malın mülkiyetine sahip olup olamayacağı kararlaştırılabilir.

Yeni kanunla gelen değişiklikler incelendiğinde düzenlemelerin dünyada zaten uzun zamandır uygulandığı görülmektedir. Ülkemizde yapılan kanun değişikliklerini prosedürleri katı kuralları ortadan kaldırdığını tarafları sözleşmeyle yazılı olarak belirlemek şartıyla rahat bir ortam oluşturduğunu söyleyebiliriz. Sat ve geri kiralama

yöntemine uygulama imkanı tanınmasını ise ülkemizde finansal kiralamayı daha etkin kullanılmasını sağlamak amaçlı olduğunu söyleyebiliriz.

4.3. TÜRKİYE DE FİNANSAL KİRALAMA YAPMAYA YETKİLİ KURULUŞLAR

Türkiye’de finansal kiralama yapmaya yetkili kuruluşların öncelikle anonim şirket şeklinde kurulmuş olması gerekmektedir. Bu kanunun getirdiği zorunlu bir şart olduğunu söyleyebiliriz. Bu şartı yerine getirmekle beraber “21.11.2012 tarihli 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu’na göre Türkiye’de finansal kiralama yapmaya yetkili kuruluşlar (WEB_1) ;

- Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri
- Bankalar; katılım bankaları, yatırım bankaları,
- Yolcu ve yük taşıma faaliyetinde bulunan hava yolu şirketleri olarak sıralayabiliriz.

BÖLÜM 5. FİNANSAL KİRALAMANIN AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARI

5.1. FİNANSAL KİRALAMANIN AVANTAJLARI

“İşletmelerin amaçladıkları yatırımları gerçekleştirebilmek için gereksinim duydukları” kaynakların var olması kadar bu kaynakları en etkin şekilde kullanması da işletmeler açısından çok önemlidir. (Aydın ve Ayyıldırım, 2013:33) Yatırımlarını nasıl gerçekleştireceği, en verimli sermaye yatırımını nasıl yapacağı çok önemlidir. Üretim işletmelerinde üretilen mamülün maliyeti ve maliyet tutarının geniş kapsamlı olarak hesaplanması gitgide daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Bu nedenle işletmeler sermaye yatırımı yapacakları zaman çeşitli değerlendirmeler yaparlar, yaptıkları yatırımın diğer yöntemlerle karşılaştırıldığını da avantaj ve dezavantajlarını önceden bilmek için tüm seçenekleri olumlu ve olumsuz yönlerini analiz ederek karar vermeye çalışırlar.”Kararların başarısı açısından objektif risk ölçütlerinden yararlanılması gerekir.” (Berk, 2000:380) Dünyadaki örneklerine baktığımızda ”ABD’de toplam sabit sermaye yatırımlarının yaklaşık dörtte biri leasing yoluyla finanse edilmektedir” (Seyidoğlu, 2003:429) Finansal kiralama yöntemi tüm Dünyada olduğu gibi ülkemizde de çok fazla tercih edilen bir yöntem olması yönünde hızla mesafe katettiğini söyleyebiliriz. Özellikle bu yöntemin avantajları süreci daha da hızlandıracaktır. Finansal kiralamanın avantajları;

5.1.1. Yatırımın Tamamını Kapsayacak Finansmanı Bulma Avantajı

“Başlangıçta nakit ödemeyi gerektirmemesi, kira taksitlerinin işletmenin sağladığı nakit akışları ile ödenmesi şeklindeki finans lama kolaylığı” sağlamaktadır. Finansal kiralama yöntemiyle yatırımcı sermaye yatırımlarını en uygun şekilde yapar. Banka kredi oranları yüksek ve ödeme süreçleri yatırımcı firmayı zorladığını söyleyebiliriz.. Finansal kiralamada kira ödeme dönemleri banka kredilerine göre daha rahat geçişli süreçler olduğunu söyleyebiliriz. Finansal kiralamayla yatırımcı gerekli olan bütün

sermaye yatırımının tamamını karşılama olanağını elde edebilmektedir. Bankada ise kredi alma imkânları oldukça zorludur. Firma yatırım için gerekli olan kaynağın tamamını karşılama olanağı bulamama ihtimalinin oldukça yüksek olduğunu söyleyebiliriz. (Berk, 2015:224)

5.1.2. Yatırımı Düşük Maliyetle Finanse Edebilme Avantajı

Finansal kiralama, yatırımcıya banka kredilerine göre daha düşük maliyetle sermaye finansman olanağı sağlar. Çünkü bankalar risk arttıkça yüksek teminat isterler. Oysa leasing yönteminde kiralayan firmanın malın mülkiyetini elinde bulundurması, kredi kuruluşlarına göre kendisine daha güvenli bir durum sağlar. Mülkiyetin sağladığı güvence kiralamanın maliyetinin düşürülmesine ve leasing şirketinin riskli projelere daha rahat yaklaşabilmesine olanak sağlar. Özetle, mülkiyetin şirkete ait olması, riski asgariye indirmekte ve maliyetin aşırı yükselmesini önlemektedir (Seyidoğlu, 2003:430)

5.1.3. İşletme Borçlarını Arttırmaması

Finansal kiralama yöntemini tercih eden yatırımcı sermaye yatırımında borç yükü altına girmemektedir. Finansal kiralama yapmak, borçlanarak yatırım yapma işlemi değildir bu nedenle bilançonun pasifinde yer almaz. Her işletmenin borçlanma sınırı olduğunu düşünürsek yatırım yapan işletmenin borç sınırının daha düşük seviyede olacağını söyleyebiliriz. Böyle bir durumdaki işletmenin yeni yatırımları finanse etmesi düşünülemez. Finansal kiralama yöntemi imkanları sınırlı, kredibilitesi düşük işletmelere ihtiyaç duyduğu desteği finanse ederken işletme bilançosuna olumsuz etki etme durumu söz konusu değildir.”Özellikle kısa süreli finansman ile, işletmenin teknik ve ekonomik gelişmeye kolayca uyum sağlayarak yatırım riskini ortadan kaldırması “açısından önemlidir. İşletme planladığı yatırımı finansal kiralama yöntemiyle istediği zaman hayata geçirerek büyük bir avantaj sağladığını ifade edebiliriz. (Berk, 2015:224)

5.1.4. Ödeme Avantajı

Finansal kiralamada kiracının ödeme planları banka kredilerine göre çok daha esnektir. Finansal kiralamada her şeyin sözleşmeyle tarafların ortak kararlarıyla belirlendiğini söyleyebiliriz. Bu nedenle taraflar ödeme dönemlerini kararlaştırarak firmaya özel ödeme planı oluştururlar. Finansal kiralama yönteminde kira ödemeleri vergiden muaftır. Kiracı kira dönemi boyunca kira ödemelerini ödendiği dönemlerde gider olarak yazabilme imkânına sahip olduğunu belirtebiliriz. Bu imkânın yatırımcıya bir avantaj olarak yansıdığını söyleyebiliriz. (Seyidoğlu, 2003:431)

5.1.5. Hacze Karşı Koruma Avantajı

Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiracıya ait olmadığı için haciz edilememektedir. Buda yatırımcıya bir nevi güvence ve avantaj sağladığını ifade edebiliriz.

5.1.6. Sözleşme Avantajı

Yatırımcı yatırım için gerekli olan tüm karmaşık işlemleri finansal kiralama sözleşmesiyle finansal kiralama şirketine yükleyerek büyük bir kolaylık elde eder. Finansal kiralama şirketi bu konu da danışman konumundadır. Yatırımcının seçtiği mal sözleşme kapsamında finansal kiralama şirketi tarafından alınması ve yatırımcıya teslim edilmesi aşamasına kadar tek sözleşmeyle yani finansal kiralama sözleşmesine dayanılarak finansal kiralama şirketi tarafından yapılır. Bu yatırımcı açısından büyük bir avantajdır. (Söyler, 2007:22)

5.1.7. Vergi Avantajı

Firmaların yatırımlarını öz sermayesiyle yaptığında ödediği KDV oranıyla firmanın yatırımlarını leasingi tercih ederek yapması halinde faydalanabileceği bir çok vergisel avantajın olduğunu ifade edebiliriz. Vergisel avantaj dan bahsedebilmek için öncelikli olarak yatırımcının teşvik belgesi sahibi olup olmaması önemli bir noktadır. Yani yatırımcıyı öncelikle yatırım teşvik belgeli yatırımcı ve teşvik belgesiz yatırımcı olarak ayırmak gerekir. (Gönen ve Akça, 2014:72) Vergisel avantajlardan faydalanabilmek

büyük ölçüde bu ayırma bağlıdır. Bu avantajlar kanun koyucu tarafından sağlandığı için çeşitli şartlara bağlanmıştır. Bu vergisel avantajlardan yararlanmak isteyen yatırımcı kanunun koyduğu zorunlu ve özellikli şartları taşıması gerekmektedir. Bu avantajlardan faydalanabilmek için gereken genel şartlar (Çavuş, 2006:31) ;

- Yatırım Teşvik Belgesine sahip olmak,
- Finansal kiralama ile alınacak makine ve teçhizatın kullanılmamış olması,
- Finansal kiralama da kiracının kurumlar vergisi mükellefiyetinin bulunması,
- Hiçbir vergi borcunun bulunmaması,
- Kiralama konusunun ek parça ya da bir malın ayrılmaz parçası olmaması yani amortismanına tabi varlık olması gibi şartlara bağlanmıştır. Çalışmamızda sermaye yatırımlarında leasing'i tercih etmenin sağlayacağı vergisel avantajları, devletin, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında sunduğu destek ve istisnalar çalışmamızda ayrıntılı olarak irdelenecektir.

5.1.7.1. Katma Değer Vergisi İstisnası

KDV' kanunu 25.10.1982 tarih ve 3065 sayılı kanun dur . Türk vergi sisteminin temel yapı taşıdır. Harcama üzerinden alınan vergi türüdür, vergi taşıyıcılığıyla taşınır ve son kullanıcıda kalır. Son taşıyıcıya gelene kadar alıcılar, üretirken aldıkları KDV'yi satarken topladıkları KDV' den indirerek sistemi son taşıyıcıya kadar devam ettirirler. 191 indirilecek KDV 'yi 391' ise hesaplanan KDV 'yi ifade eder. Son taşıyıcı da vergiyi 391-191 çıkartarak gidermeye çalışır bunun yeterli gelmediği durumlarda Maliye Bakanlığına iade talebinde bulunmakta ve bakanlık tarafından iade işlemi yapılmaktadır. Kısaca bu döngüyü “vergi taşıyıcılığıyla” taşınır ve en son alıcıda kalır diye ifade edebiliriz. 3065 sayılı KDV' kanunu bazı işlemleri vergi dışında bırakarak istisna kapsamına almıştır. (Çelebi ve Özcan, 2012:27)

3065 Sayılı KDV Kanununda istisna uygulanacak işlemlerin sınırını Yatırım Teşvik Belgesi kapsamına giren, üzerinden amortisman ayrılabilen belge dahilindeki ürünleri istisna kapsamına almıştır. Teşvik kullanımının da yoğun bir prosedür uygulamasının var olduğunu söyleyebiliriz. Yatırım Teşvik Belgesine sahip olan yatırımcı belge dahilinde

ki alım işlemlerini zamanında yapması gerekmektedir. Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımların zamanında yapılmaması, Teşvik belgesindeki uyulması gereken zorunlu şartlara uyulmaması gibi durumlarda kanunun cezai hükümleri uygulanır. Cezai durumların uygulamasında zaman aşımı kavramı mevcuttur. (WEB_5) Yatırım Teşvik Belgesi sahibi olan yatırımcı finansal kiralama şirketiyle anlaşarak Yatırım Teşvik Belgesini finansal kiralama şirketine devreder. Teşvik Belgesiyle finansal kiralama şirketi teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizat olarak nitelendirilen sermaye mallarını ithal ederek yatırımcı firmaya sunar. Taraflar aralarında düzenledikleri finansal kiralama sözleşmesiyle bu süreci sistemli bir şekilde sözleşme kurallarına göre uygular ve sözleşme süresince bu kurallara uymakla mükellefler. Buradaki en önemli nokta yatırımcı firmanın ithalat işlemini kendisinin yapmasıyla ödeyeceği KDV oranı ile finansal kiralama şirketi vasıtasıyla yapması halinde ödeyeceği KDV oranı arasındaki olumlu fark finansal kiralama işleminin KDV yönünden avantajıdır. Ülkemizde finansal kiralama işlemlerinde Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan ithalatlarda ödenen KDV oranı %1'dir. (Kurt, 1998:71)

KDV Genel Tebliği'nde makine ve teçhizat, "amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetler" olarak tanımlanmıştır. (WEB_5)

Yatırımcıların, 3065 sayılı KDV Kanununun da ki istisnadan faydalanabilmeleri için; (WEB_5);

- Ekonomi bakanlığından, ya da yetkili kurumdan Teşvik Belgesini almış olmaları,
- Kurumlar Vergisi mükellefi olmaları
- Makine ve teçhizatın kullanılmamış olması
- Makine ve teçhizatı Teşvik belgesi kapsamı dahilinde tanınan işlemlerde kullanmaları halinde istisnadan yararlanabilirler.

Teşvik belgesine sahip yatırımcı kurumlar vergisi mükellefi değilse istisnadan faydalanamaz, kurumlar vergisi mükellefi, Teşvik belgesi sahibi olmasına rağmen makine ve teçhizatı indirim ve istisna kapsamı dahilinde olmayan işlemlerde kullanması halinde yine teşvikten yararlanamayacağını ifade edebiliriz. (WEB_5)

Mal ve hizmet üreten yatırımcılar için KDV, tahsil edilen KDV'den indirilebilen bir vergidir. Bu nedenle, yatırım teşvik belgesi kapsamında sağlanan KDV istisnasının net katkısı ödenmeyen KDV değildir. KDV istisnası, yatırım teşvik belgesi sahibine makine ve teçhizat temini esnasında ödenmesi gereken KDV için kaynak ayırma gerekliliğini ortadan kaldırmaktadır. Dolayısıyla, KDV istisnasının net katkısı, yatırımcının yatırım teşvik belgesi olmadığı halde ayırması gereken kaynağın fırsat maliyeti olarak değerlendirilebilir. (WEB_5)

Finansal Kiralama işlemlerini teşvik belgesi kapsamındaki mallar dahilinde yapan leasing şirketlerine KDV oranı % 1 olarak uygulanır. Finansal kiralama işlemi dışında firmanın yatırım için alacağı makine ve teçhizata göre %8 ile %18 arasında değişen oranlarda KDV ödemek zorunda kalır. Yatırım teşvik belgesine sahip yatırımcı belgesini leasing şirketine devreder. Leasing şirketi yatırım teşvik belgesiyle leasing konusu malı alırken faydalandığı avantajı kiracıya daha düşük kira bedeli olarak yansıtır. Kiracı açısından bunun ikinci bir avantaj olduğunu ifade edebiliriz.

5.1.7.2. Gümrük Vergisi Muafiyeti

Teşvik Belgesi dahilinde de bazı işlemlerin Gümrük Vergisi kapsamı dışında bırakılması olarak ifade edebiliriz. “Gümrük vergisi dış ticaret yapan iki veya daha fazla ülke arasında mal ve hizmetlerin ülkeye girişlerinde o ülke ekonomisinin aldığı paradır” (WEB_5) diye ifade edebiliriz. Gümrük Vergisi oranları Ekonomi Bakanlığınca belirlenmektedir

“15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar'ın 9. Maddesi ile” (WEB_5) düzenlemektedir. Yatırımcı Gümrük Vergisi istisnasından faydalanabilmek için gerekli olan istisna şartlarını sağlaması gerekmektedir. Bu şartların başında Yatırım Teşvik belgesine sahip olması gelmektedir. Diğer bir şart ise ithal edeceği makine ve teçhizatın Yatırım teşvik belgesi kapsamında olan sermaye mallarından olmasıdır. Bu mallar makine teçhizat diye genel bir başlık altında toplanmıştır. Alt başlık ise makine teçhizatın ne olacağıdır. KDV Tebliğinde makine teçhizatın tanımı” amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetler (WEB_5) diye açıklama getirilmiştir. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere İthalat Rejim Kararı sermaye yatırımında üretimi

desteklemek için uygulandığı aşıkardır. Gümrük Vergisi oranları Ekonomi Bakanlığınca belirlenmektedir. Gümrük vergisi muafiyetinden yararlanmak için; (WEB_5)

- Yatırım Teşvik Belgesine sahip olmak,
- İthal edilen ürünün amortismanına tabi varlık olması
- Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında olan makine teçhizatın ithal edilmesi

gibi şartları taşıması gerekir. Bazı makine ve teçhizatları yatırımcı, yatırım teşvik belgesine sahip olmasına rağmen Gümrük Vergisi muafiyetinde kapsam dışında bırakıldıklarından dolayı bu teşvikten faydalanamazlar. (Söyler, 2007:64)

5.1.7.3. Vergi İndirimi

Yatırım teşvik belgesi kapsamında gelir yada kurumlar vergisi mükelleflerine yatırım yaptığı yada yapacağı bölgeye göre değişen oranlarda uygulanan yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar yararlanmaya devam edilebilen vergi teşvik sistemidir diye ifade edebiliriz. Bu teşvik sisteminde yatırımcı gelir ve kurumlar vergisini indirimli olarak ödemektedir. Bu teşvikin temel amacını belirli bölgelere katma değeri yüksek olan yatırımları yapmaya teşvik ederek bölgesel anlamda kalkınmayla birlikte ülke ekonomisine de büyük katkı sağlanması hedefi doğrultusunda uygulandığını söyleyebiliriz. Buna göre vergi indirimleri (WEB_5) ;

- Stratejik yatırımlar da bölge ayrımı yapılmaksızın uygulanacak vergi indirim oranı %90, yatırıma katkı oranı ise %50'olarak belirlenmiştir.
- Teşvik uygulamaları, bölgelere göre farklılık göstermekle birlikte teşvik belgesi kapsamındaki yatırımlara değişen oranlarda ve kademeli olarak vergi indirimleri uygulanmaktadır.

5.1.7.4. Faiz Desteği

Faiz desteği, bölgesel teşvik uygulamaları ve stratejik yatırımlar ile AR-GE ve çevre yatırımları için düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında bankalardan kullanılacak en az bir yıl vadeli yatırım kredilerinin teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yetmişine kadar olan kısmı için ödenecek faizin veya kâr payının belli oranlarda bütçe kaynaklarından karşılanmasını sağlayan bir destek unsurudur. (WEB_5)

5.1.7.5. Sigorta Prim Destekleri

“5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu teşvik kapsamındaki yatırımlarda çalıştırılan işçilerin sigorta primlerinin teşvik kapsamında asgari tutar üzerinden hesaplanan belirli kısmının bakanlıkça karşılanması olarak tanımlayabiliriz. Yatırımların başlamasıyla firmanın bünyesindeki istihdam edilen personele ek olarak alınan personelin istihdam edilmesiyle ödenecek olan primlerin işveren payına düşen kısmının belirli bir bölümünün teşvik kapsamında bakanlıkça ödenmesi olarak ifade edebiliriz. Risk türlerine göre değişiklik göstermekle beraber işveren pay oranı toplamda % 21.5, çalışan pay oranı ise % 15’dir. Toplam prim oranı % 36,5 ‘dur. Sigorta Prim desteklerinde teşvikten faydalanabilmek için (Sarısoy, 2011:29);

- Yatırımcının teşvik belgesi sahibi olması gerekmektedir
- Yatırımcının teşvik belgesi kapsamındaki yatırımları yapması gerekmektedir
- Ödenmesi gereken işveren sigorta prim tutarı ne kadar olursa olsun bakanlığın ödeyeceği miktar asgari ücreti geçemez, teşvik asgari ücret tutarını kapsamaktadır.
- Yatırımcı işletmenin personeli bizzat işyerinde çalıştırması gereklidir. Primlerde görünüp fiilen çalışmayan personele teşvik uygulanmaz. Böyle bir durumun tespit edilmesi halinde teşvik işlemi son bulur. Bir yıl aradan sonra tekrar teşvikten faydalanmak için başvuru yapılabilir.

- Yatırımcı firmanın borcu olmaması gerekmektedir. Yatırımcı firmaların borcu yoktur yazısı alması yeterlidir. Bu yazı vergi dairelerinden ,sosyal güvenlik kurumlarından alındığı gibi günümüzde internet üzerinden vergi dairesi ve sosyal güvenlik kurumlarından elektronik borcu yoktur yazısı alınabilmektedir.

Asgari ücret tutarları ülkemizde yılda iki dönem olarak düzenlenmektedir. Düzenleme süresi altı aylık süreler halindedir. İlk dönem ilk Ocak ayında başlar haziran ayında biter.İkinci dönemde Temmuz ayı ile Aralık ayı arasındaki dönemi kapsar.Asgari ücret net brüt gibi ayrımlara tabi tutulduğu gibi Asgari Geçim İndirimi (AGİ) dahil ve hariç olarak da hesaplanmaktadır.2016 yılında asgari ücret tutarı 1.647.00 TL olarak uygulanacaktır. Ek bir artış yapılmayacaktır. 2016 yılı asgari ücret net 1.300.99 TL brüt tutarı 1.647.00 TL olarak belirlenmiştir. Sigorta prim destekleri asgari ücret tutarını kapsamaktadır.2016 yılı asgari ücret kesinti oranları Tablo 5.1' de belirtilmiştir.

Tablo 5.1 Asgari Ücretin İşverene Maliyeti

2016 Yılı Asgari Ücret Kesinti Oranları	Tutar(TL)
Asgari Ücret	1.647,00
Gün	30
Günlük Ücret	54.90
Aylık Ücret	1.647,00
İşçi Payı(%14)	230.58
İşçi İşsizlik Sigortası(%1)	16.47
Gelir VergisiMatrahı	1.399,95
Gelir Vergisi Tutarı (%15)	209.99
Damga Vergisi(%07.59)	12.50
İşçi Kesintiler Toplamı	469.54
Net Ele Geçen(Agi'siz)	1.177.46
Agi(Bekar ve Çocuksuz)	123.53
Net Ele Geçen(Agi Dahil)	1.300.99

Kaynak: WEB_6

Bir asgari ücretli işçinin işverene olan maliyeti toplam 1.935.23 TL'dir. İşveren bu maliyeti sigorta primlerini düzenli ödeyerek 5510 no lu kanundan yararlanarak %5 indirimli, 6111 no lu kanunun şartlarını taşımaları halinde de bu indirimlerden faydalanabilirler. Bunlara ek olarak bakanlığın kararıyla devlet işverene destek amaçlı işçinin işverene olan maliyetininin 100 TL'si devlet tarafından karşılanmaktadır. Yani devlet işverene işçi başına bu maliyeti karşılayarak işverene destek olmaktadır. Asgari ücretli bir işçinin işverene maliyeti Tablo 5.2'de gösterilmiştir. İndirimler, teşvikler tablo oluşturulurken dikkate alınmamıştır.

Tablo 5.2 İşçinin İşverene Maliyeti

İŞÇİNİN İŞVERENE MALİYETİ	Tutar(TL)
Asgari Ücret	1.647,00
SGK Primi %15.5	255,29
İşveren İşsizlik Sigorta Fonu	32,94
İşçinin İşverene Toplam Maliyeti	1.935,23

Kaynak: WEB_6

5.1.7.6. Gelir Vergisi Stopajı Desteği

En sade tanımıyla Gelir Vergisi Stopajını kaynakta kesme diye tanımlayabiliriz. İşveren çalıştırdığı personelinin ücretinin belirli bir bölümünü kaynakta keserek muhtasar beyannameyle bildirmesidir. Bu beyanname aylık ve 3 aylık olarak verilebilir.”çalışan işçilerin ücretlerinden yapılan kesintiler vade tarihinde kamu idaresine ödenene kadar işverenin sorumluluğunda olarak işletme bünyesinde kalmaktadır.” Bunun yasal sorumluluğu işçide değil işverenin sorumluluğundadır. Bu nedenle işçinin hakkının saklı olduğunu söyleyebiliriz. Gelir vergisi stopajı desteği, teşvik kapsamında ki illerde geçerli olup fiilen çalışma zorunluluğu vardır. Bordro da gösterilmesi yeterli değildir. Bir fiil belirtilen işyerlerinde çalışılması zorunludur. Aksi durumlarda teşvikten yararlanılması mümkün değildir. Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden yararlanmak isteyen işletmeler aşağıdaki şartları taşımaları gerekmektedir. Yatırımcı firmanın destekten faydalanma şartları (Güvercin ve Mil, 2016:62);

- Yatırım Teşvik Belgesine sahibi olmak
- Destek için belirlenen şartların tamamını kapsamak
- Teşvik kapsamında gerçekleştirilen yatırımın tamamının ya da bir bölümünün faaliyete geçmiş olması gerekmektedir.
- Muhtasar beyanname vermek zorunda olan, işletmeler yararlanabileceklerdir.

5.1.7.7. Yatırım Yeri Tahsisi

Ülkemizde Ekonomi bakanlığınca yada bakanlığa bağlı kuruluşlarca teşvik belgesi kapsamındaki yatırımları teşvik etmek amacıyla teşvik belgeli yatırımcının teşvik kapsamındaki yatırımlarını gerçekleştirebileceği yerin tamamı yada belli bir bölümünü tahsis ederek yatırımcıya projelerini hayata geçirmesinde büyük destek oluşturmaktadır. (WEB_5) Yatırım yeri tahsisi desteğinin amacı diğer teşviklerde olduğu gibi yatırımların hayata geçmesini sağlayarak bölge ekonomisini canlandırması, bölge ekonomisinin canlanmasıyla ülke ekonomisine olacak katkısı devlet tarafından hedeflenmektedir. Bir nevi yatırımcı devlet tarafından katma değeri yüksek yatırımlara teşvikle yönlendirilmektedir.

5.1.7.8. Katma Değer Vergisi İadesi

KDV İadesi, sabit yatırım tutarı 500 Milyon TL'nin üzerindeki Stratejik Yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir. Yatırımcıların KDV İadesi desteğinden yararlanabilmesi için (WEB_5);

- Yatırım Teşvik Belgesine sahip olmaları
- Stratejik yatırımlar kapsamında olması ve bina ve inşaat harcamalarını kapsamaları
- Yatırım tutarının 500 Milyon TL'nin üzerinde olması gerekmektedir.

KDV istisnası uygulamasında yatırımcı, inşa ederken yaptığı harcamalara, mal alışlarına KDV ödemesi yapar. Aldığı KDV'yi kestiği KDV'den düşerek vergi yükünü gidermeye çalışır. Vergi yükünü gideremedikleri ni ise izleyen yılın başından itibaren

yatırımcının teşvik belgesi olması şartıyla Maliye Bakanlığından iade talebinde bulunarak gerekli prosedür ve kurallar çerçevesinde iade talebi gerçekleştirilir. Bu işlemin gerçekleştirilmesindeki önemli noktaları yatırımcının bina ve inşaat harcamalarını kapsamaması ve yatırım teşvik belgesine sahip olmasıdır. Bu iade talebi yatırımcı firmanın muhasebe departmanı tarafından internet üzerinden iade talebim başlığı altında başvurusu yapılarak yirmi dört saat içinde sonuçlandırılır.

5.2. FİNANSAL KİRALAMANIN DEZAVANTAJLARI

Finansal kiralamanın avantajları olduğu gibi, dezavantajları da vardır. Yatırımcı karar verirken finansal kiralamanın olumlu ve olumsuz yönlerini analiz ederek karar almaya çalışır. Yatırım için gerekli karar alma süreçleri çok yönlü düşünülmesi, analiz edilmesi gereken bir süreçtir. Bu süreç ne kadar iyi yönetilirse firmanın geleceği, karlılığı o derece ön görülebilir olur. Bu nedenledir ki yatırımcı firmaların finansal kiralamayı tercih etmesiyle avantaj sağlayacağı kesindir ama bu avantajların yanında bir çok olumsuz durumla da karşılaşabilir. Dada önce de belirttiğimiz gibi yatırım işlemi bir süreci gerektirir. Bu süreç yatırımda tercih edilen yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri analiz edilerek karar aşamasına geçilir. Finansal kiralamayı tercih eden yatırımcının finansal kiralamayla sağlayacağı avantajlar çalışmamızda irdelenmiştir. Şimdi de olumsuz yönlerini irdelerek yatırımcı firmanın finansal kiralamayı tercih etmesiyle karşılaşacağı dezavantajları belirtmek gerekir. Bu dezavantajlar;

5.2.1. Finansal Kiralamada Sabit Maliyet Dezavantajı

Finansal kiralamada sabit kira bedeli işletme açısından sürekli bir maliyettir. Yatırımcı firmanın işlerinin normal düzeninde devam ettiği sürece bir sorun teşkil etmemektedir. Yatırımcı firma üretir ürettiğini satarak firmasına bir kaynak akımı sağlayabilir. Bunun tam tersi bir durum söz konusu olduğunda ürettiğini satamaz bir duruma geldiğinde kaynak akımı kesilir ve firma kira bedelini ödeyemez hale gelebilir. Bu risk her zaman mevcuttur. Ancak taraflar finansal kiralama sözleşmesi düzenlenirken böyle durumlarla karşılaşılabilceği ihtimali düşünülerek daha esnek ödeme planları düzenleyebilirler, bu tarafların ortak karar alabileceği durumdur.

5.2.2.Kiralanan Varlığın Dönem Sonu Değerinin Belirlenememesi

Kiralanan varlığın dönem sonu değerinin belirlenmesinde zorluklarla karşılaşılabilir. Bu durum özellikle teknolojik açıdan sürekli değişen mallar için söz konusudur. Kiracı tarafından finansal kiralama işlemine konu olan iktisadi kıymeti kullanma hakkı ve sözleşmeden doğan borç, kiralama konusu iktisadi kıymetin rayiç bedeli veya sözleşmeye göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olmasıyla değerlendirilir. (Demir, 2014:217)

5.2.3. Kur Riski Dezavantajı

Finansal kiralama “yönteminde taksitlerin yabancı para cinsinden belirlenmesi” mümkündür. (Toroslu, 1998:16) Bu durumda kiracı her zaman risk altındadır. Özellikle gelişmekte olan ülke olarak adlandırılan ekonomisi sağlam temeller üzerinde olmayan ülkelerde kur riski her zaman karşılaşılabilecek olumsuz bir durum olduğunu söyleyebiliriz. Kur riski çeşitli korunma mekanizmalarıyla kontrol altında tutulabilmektedir. Kiralama da kullanılan yabancı para merkez bankasında alım ve satımı yapılan yabancı paralardan olması gerekmektedir. Kiralama bedelinin sözleşmede açıkça belirtilmesi zorunlu bir unsurdur. (Güzel, 1996:55)

5.2.4. Mülkiyete Sahip Olamamanın Dezavantajları

Finansal kiralama da kiralama konusu malın mülkiyeti kiralayana aittir. Kiracı sadece finansal kiralama sözleşmesiyle malın kullanım hakkına sahip olur. Malın üzerinde değişiklik yapma hakkına sahip olmadığı gibi sözleşmede belirtilen şekilde finansal kiralama konusu varlığı kullanmak zorundadır. “ Kiracı kiraladığı mal üzerinde yapacağı farklı bir işlem için kiralama şirketinden onay alması gerekmektedir”. (Toroslu, 1998:15) Bu kiracı açısından hem zaman kaybıdır hem de kiracının her istediği değişiklik kabul edilmeyebilir buda kiracı açısından olumsuz bir durumdur. Yatırımcı, yani kiracı malın mülkiyetine sahip olsa malın üzerinde istediği değişikliği yapabilecek,piyasa koşullarına göre kendisine daha fazla getiri sağlayacak farklı

alanlara kayarak gelirini arttırabilecektir ama sözleşme kuralları çoğu zaman buna izin vermemektedir.

Malın mülkiyetine sahip olamamanın bir diğer dezavantajı malın sahibi olmasıyla çevreye, kredi kuruluşlarına ve rakiplerine karşı sağlayacağı üstünlüğün kaybıdır. Malın sahibi olmanın getirdiği güçlü ve etkin durumdan mahrum kalır.

5.2.5. Malın Hurda Değerinden Yoksun Kalınması

Finansal kiralama konusunu oluşturan mal sözleşmede belirtilmiş ise malın kira süresi sonunda mülkiyeti kiracıya geçer. Eğer sözleşmede bunun aksi bir durum söz konusu ise yani kiracı sözleşme sonunda malın mülkiyetine sahip olma hakkı sözleşmeyle engellenmiş ise kiracı ” malın hurda değerinden” elde edebileceği kazanç dan mahrum kalır. (Tuğlu ve Atila, 2005:27).

5.2.6. Malı İpotek Ettirme Dezavantajı

Finansal kiralama konusu malın mülkiyetine sahip olmayan kiracı malı ipotek ettirerek sağlayabileceği kredi bulma imkânından mahrum kalır. Oysa mülkiyetindeki bir malı ,ipotek ettirerek istediği ek finansmana sahip olabilirken finansal kiralamada böyle bir hakkı bulunmamaktadır. Sert ve acımasız rekabet ortamında firmayı kaynak bakımından güçsüz, rakiplerine karşı geride bıraktığını söyleyebiliriz. Buda yatırımcı firma açısından bir dezavantajdır. (Toroslu, 1998:16)

BÖLÜM 6. DÜNYA VE TÜRKİYE'DE FİNANSAL KİRALAMAYLA İLGİLİ VERİLER

6.1. DÜNYA LEASİNG İŞLEM HACMİ

2013 yılında 884 milyar dolar büyüklüğüne ulaşan dünya leasing sektörü pazarının coğrafi dağılımına bakıldığında 2012'den 2013'e bir düşüş olsa da Kuzey Amerika'nın 335,1 milyar dolarlık işlem hacmi ile ön plana çıktığı görülmektedir. Kuzey Amerika'yı bölge olarak takip eden Avrupa'da ise pazar bir önceki yıla göre %6,3 büyümeye göstererek 333,6 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır. Avrupa'da 71,31 milyar dolar ile Almanya en fazla ekipman leasingi yapan ülke konumundadır. Çin'in etkisiyle Asya bölgesi ise 177,3 milyar USD ile leasing'in en büyük olduğu 3. pazardır. (WEB_7)

Tablo 6.1. 2012 ve 2013'de Leasing Hacmi En Yüksek

Sıra	Ölke adı	İşlem hacmi (milyar USD, 2013)	Dünya payı (%, 2013)	İşlem hacmi (milyar USD, 2012)	Dünya payı (%, 2012)	2012-2013 İşlem hacmi değişimi (%)
1	ABD	317,88	%35,96	294,33	%35,18	%8,00
2	Çin	88,9	%10,06	91,26	%10,91	%-2,59
3	Almanya	71,31	%8,07	71,55	%8,55	%-0,33
4	İngiltere	69,79	%7,90	61,97	%7,41	%12,61
5	Japonya	67,26	%7,61	51,74	%6,18	%30,00
6	Fransa	34,31	%3,88	35,33	%4,22	%-2,88
7	Rusya	25,22	%2,85	25,12	%3,00	%-0,39
8	İsveç	20,82	%2,36	21,37	%2,55	%-2,57
9	İtalya	18,93	%2,14	18,98	%2,27	%-0,27
10	Kanada	12,47	%1,41	11,55	%1,38	%8,00
İlk 10 Toplam		726,89	%82,23	683,20	%81,65	%6,39
Dünya Toplam		883,96	%100,00	836,75	%100,00	%5,64

Kaynak: WEB_7

6.2. İŞLEM HACMİ BAZINDA İLK 25 ÜLKE

Sektör küresel ölçekte istikrarlı büyümesini 2013 yılında da sürdürmüş ve yaklaşık % 5,64'lük bir büyüme gerçekleşmiştir. 2012 yılında dünyadaki leasing sektör hacminin yaklaşık % 81,65'ini oluşturan 10 ülkenin işlem hacmi, 2013 yılında yaklaşık % 6,39 artmış ve 726,89 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır. Sektör büyüklüğü açısından lider konumda olan ABD'nin leasing işlem hacmi bu dönemde (üçte ikisi makine leasing sebebiyle) % 8 büyürken, küresel durgunluktan en fazla etkilenen bölge olan Avrupa Birliği'nde (sektörün küçüldüğü ülkeler sebebiyle, net büyümenin tamamı tek başına İngiltere tarafından sağlanmak üzere) % 6,3'lik bir büyüme gerçekleşmiştir. Dünyadaki leasing payının % 20,8'ine ulaşan Asya ülkeleri ise (Japonya'daki makine leasing kaynaklı % 30 büyümeye rağmen) % 1,6 küçülmüştür. (WEB_7)

Tablo 6.2. İşlem Hacmi Bazında İlk 25 Ülke

Sıralama	Kıta Kodu	Ülke	2014 İşlem Hacmi (Milyar USD)	2013-2014 Değişim Oranı	Penetrasyon Oranı
1	NA	ABD	336,95	6,00	22,0
2	A	Çin	114,85	31,06	3,4
3	E	İngiltere	78,16	16,45	28,6
4	E	Almanya	68,19	8,36	16,4
5	A	Japonya	55,85	-16,96	8,9
6	ANT	Avustralya	35,27	0,03	40,0
7	E	Fransa	31,86	3,93	13,1
8	NA	Kanada	30,89	2,63	31,0
9	E	İsveç	18,94	7,07	22,7
10	E	İtalya	17,78	11,35	11,7
11	E	Rusya	16,42	-12,28	N/A
12	E	İsviçre	13,05	15,50	12,0
13	E	Polonya	12,23	23,47	15,7
14	A	Kore	11,11	14,80	9,8
15	A	Tayvan	9,45	15,03	8,3
16	E	Türkiye	8,53	50,18	11,0
17	E	Danimarka	8,26	5,67	25,0
18	E	Norveç	7,61	45,65	9,3
19	E	İspanya	7,25	45,66	5,2
20	E	Avusturya	6,53	7,02	12,5
21	E	Hollanda	5,56	2,88	6,0
22	E	Finlandiya	5,52	7,04	18,0
23	E	Belçika	5,15	2,23	8,5
24	AF	Güney Afrika	4,61	0,01	N/A
25	SA	Kolombiya	4,00	66,00	N/A

Kaynak: WEB_8

İşlem hacmi bazında,(İHB) ilk 25 ülke, 2013 -2014 yılları İşlem hacmi(Milyar USD), değişim oranı, penetrasyon oranı aşağıda tabloda belirtilmiştir. Tablo 6.2’de görüldüğü üzere İHB 2013- 2014 yılları arasında Türkiye dünya sıralamasında 16. sırada yer almaktadır. Tablodaki ülkeler incelendiğinde Türkiye’nin leasing işlemlerinden hala yeterince faydalanamadığı sonucuna ulaşabiliriz. FKK’da yapılan düzenlemelerle Türkiye leasing uygulamalarında olumlu gelişmelerin olacağı ileriye dönük olarak bekleyebiliriz.

6.3. LEASİNG PENETRASYONUNA GÖRE İLK 50 ÜLKE

2012 -2014 tarihleri arasında leasing penetrasyonuna göre ilk 50 ülke sıralaması Tablo 6.3’de yer almaktadır. Tablo dikkatlice incelendiğinde 2012 -2013-2014 yıllarının 1.sirasındaki ülke olan Estonya' nın değişmediği fakat penetrasyon oranlarının değiştiği görülmektedir. 2012 yılında en yüksek penetrasyon oranına sahipken 2014 yılında en düşük penetrasyon oranına sahiptir. Türkiye 50 ülke incelendiğinde 2014 yılında 30. sırada yer aldığı penetrasyon oranı ise 0,88, 2013 yılında 41 sırada yer almakta ve oranı ise 0.63, 2012 yılında ise sıralamadaki yeri 43 oranı ise 0.40 la yer almaktadır.

Tablo 6.3. Leasing Penetrasyonuna Göre İlk 50 Ülke

Sıralama	Ülke	2014 Oran	Sıralama	Ülke	2013 Oran	Sıralama	Ülke	2012 Oran
1	Estonya	4,81	1	Estonya	5,91	1	Estonya	6,32
2	İsveç	3,30	2	İsveç	3,82	2	Kıbrıs	3,98
3	İngiltere	2,84	3	Letonya	3,36	3	Letonya	3,30
4	Letonya	2,47	4	İngiltere	2,67	4	Finlandiya	2,53
5	Avustralya	2,47	5	Litvanya	2,65	5	Danimarka	2,47
6	Danimarka	2,36	6	Danimarka	2,50	6	Kolombiya	2,43
7	İsviçre	2,30	7	Slovakya	2,48	7	Peru	2,38
8	Slovakya	2,24	8	Finlandiya	2,31	8	Slovenya	2,18
9	Finlandiya	2,14	9	İsviçre	2,19	9	İsviçre	2,14
10	Polonya	2,11	10	Slovenya	2,09	10	Çekoslovakya	2,12
11	Litvanya	2,07	11	Polonya	2,03	11	İngiltere	2,09
12	ABD	1,95	12	Almanya	2,01	12	Almanya	1,92
13	Almanya	1,87	13	ABD	1,92	13	Avusturya	1,86
14	Slovenya	1,73	14	Avusturya	1,74	14	Polonya	1,86
15	Kanada	1,69	15	Norveç	1,73	15	İsveç	1,75
16	Avusturya	1,63	16	Kolombiya	1,62	16	Şili	1,72
17	Norveç	1,63	17	Tayvan	1,60	17	Porto Riko	1,60
18	Tayvan	1,63	18	Çekoslovakya	1,55	18	Norveç	1,59
19	Çekoslovakya	1,36	19	Bulgaristan	1,51	19	ABD	1,49
20	Bulgaristan	1,31	20	Fas	1,29	20	Bulgaristan	1,42
21	Çin	1,29	21	Fransa	1,25	21	İrlanda	1,37
22	Fransa	1,12	22	Güney Afrika	1,23	22	Slovakya	1,27
23	Kolombiya	1,09	23	Rusya	1,22	23	Fas	1,24
24	Güney Amerika	1,07	24	Peru	1,21	24	Güney Afrika	1,24
25	Belçika	0,99	25	Belçika	1,13	25	Tayvan	1,19
26	Portekiz	0,95	26	Çin	1,11	26	Portekiz	1,17
27	Macaristan	0,93	27	Japonya	1,11	27	Kanada	1,15
28	Fas	0,91	28	Macaristan	1,09	28	Rusya	1,08
29	Japonya	0,89	29	Şili	0,96	29	Japonya	1,06
30	Türkiye	0,88	30	Avusturalya	0,88	30	Fransa	0,92
31	Kore	0,87	31	İtalya	0,87	31	Belçika	0,91
32	Şili	0,83	32	Portekiz	0,83	32	İtalya	0,91
33	İtalya	0,80	33	Arjantin	0,80	33	Macaristan	0,87
34	Rusya	0,72	34	Kore	0,79	34	Romanya	0,86
35	Hollanda	0,67	35	Romanya	0,78	35	Çin	0,79
36	Romanya	0,67	36	Hollanda	0,75	36	Kore	0,79
37	Sırbistan-Karadağ	0,60	37	Sırbistan-Karadağ	0,72	37	Avusturalya	0,75
38	Malezya	0,57	38	Kanada	0,71	38	Malezya	0,75
39	Özbekistan	0,55	39	Malezya	0,69	39	Hollanda	0,68
40	İspanya	0,49	40	Özbekistan	0,63	40	Sırbistan-Karadağ	0,63
41	İran	0,42	41	Türkiye	0,63	41	Özbekistan	0,52
42	Ukrayna	0,25	42	Porto Riko	0,58	42	Ukrayna	0,46
43	Yeni Zelanda	0,23	43	Ukrayna	0,50	43	Türkiye	0,40
44	Mısır	0,19	44	Meksika	0,40	44	İspanya	0,39
45	Nijerya	0,17	45	İspanya	0,39	45	İran	0,26
46	Brezilya	0,15	46	Nijerya	0,24	46	Brezilya	0,24
47	Peru	0,11	47	İran	0,24	47	Mısır	0,23
48	Yunanistan	0,06	48	Yeni Zelanda	0,23	48	Arjantin	0,17
49	Arjantin	0,06	49	Brezilya	0,16	49	Yeni Zelanda	0,13
50	Meksika	0,04	50	Mısır	0,15	50	Kazakistan	0,06

Kaynak: WEB_8

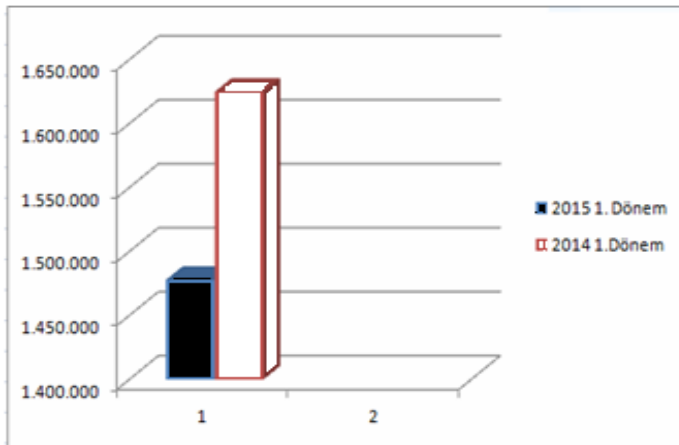
BÖLÜM 7. TÜRKİYE 2014-2015 YILLARI DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI

Çalışmamızın bu bölümünde 2014 ile 2015 yılları arasında Türkiye’ de finansal kiralama sektöründe gerçekleşen veriler dönemler itibariyle incelenerek 2014- 2015 yılları karşılaştırılarak analiz edilmeye çalışılacaktır. Dönemler kurulan sözleşme adedi, işlem hacmi, sektördeki mal grupları bakımından hem dönemsel olarak hem de genel toplamda 2014- 2015 yılları karşılaştırılıp, veriler incelenerek bir sonuca ulaşmaya çalışılacaktır.

7.1. 2014-2015 YILLARI 1. DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI

Grafik 7.1’ de görüldüğü üzere 2015 Yılı 1. dönem işlem hacmi 1.477.838 bin olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı aynı dönem gerçekleşen işlem hacmi ise 1.624.885 olarak gerçekleştiği verilerle açıklanmıştır. 2015-2014 yılları 1.dönemleri karşılaştırıldığında 2015 yılı 1.dönem 2014 yılı 1. döneme göre % 9 gerilemiştir. İşlem hacimleri USD’ ye göre belirlenmiştir. Düşüşün USD ‘ de kaynaklı değer kaybı nedeniyle gerçekleştiğini rahatlıkla söyleyebiliriz .(WEB_8)

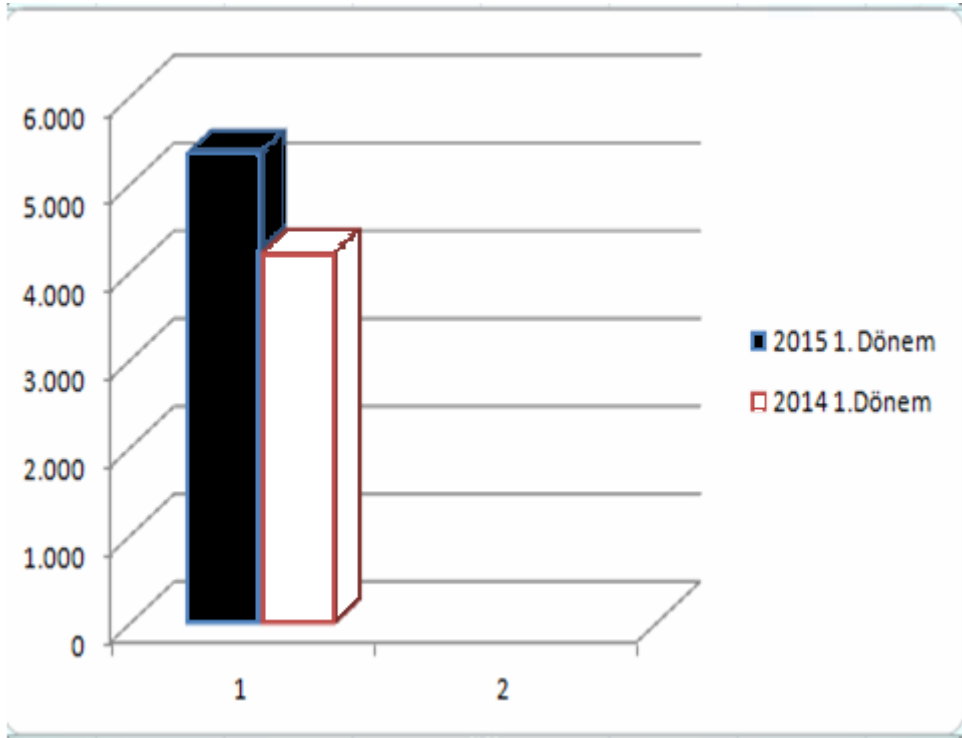
Grafik 7.1. 2015-2014 Yılları 1.Dönem İşlem Hacmi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.2’de görüldüğü üzere 2015 yılı 1. dönem de 5.375 adet sözleşme düzenlenmiştir. 2014 yılı aynı dönemde düzenlenen sözleşme adedi ise 4.248 olarak birlik raporlarında belirtilmiştir. 2015 -2014 yılları 1. dönemleri karşılaştırıldığında da 2015 yılında % 26.5 artış yani olumlu fark meydana gelmiştir. (WEB_8) 2015-2014 yılları 1. dönem işlem hacmi ve düzenlenen sözleşme adedine baktığımızda işlem hacmi bazında düşüş olsa da sözleşme adedinde artış olmuştur. 2015 yılı 1.dönem işlem hacmi verileri incelendiğinde 2015 yılı işlem hacmi miktarı için çok az ve yetersiz bir dönem geçirdiğini ifade edebiliriz.

Grafik 7.2. 2015 Yılı 1. Dönem Sözleşme Adedi

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.1.’de görüldüğü üzere mal gruplarının 1. dönem yüzdelerinin 2014-2015 yılları dağılım yüzdeleri incelendiğinde gayrimenkul mal grubu yüzdesi % 23’den % 36 çıktığı görülmektedir. İş ve inşaat makineleri mal grupları oranı % 21 den % 18’e düşerken diğer makine ve ekipmanlar da 2014 1. dönemde % 22’den 2015 yılı 1. dönemde % 12’ye gerilemiştir. Veriler incelendiğinde dikkat edilmesi gereken noktalardan bir tanesi de mal gruplarındaki finansal kiralama konusu varlıkların azlığı gayrimenkul,iş ve inşaat makineleri,diğer makine ve ekipmanlar,tekstil makineleri,

metal işleme makineleri gibi 5 sektör dışındaki finansal kiralama konusu mallardaki değişim yüzdelerinin düşüklüğü bur dan da anlaşılacağı üzere Türkiye’de finansal kiralama işlemlerinin hala istenilen seviyede ve çeşitliliğe sahip olmadığıdır. Tarım ve hayvancılık makineleri, bilgi işlem ve büro sistemleri,turizm ekipmanları gibi mal gruplarının yüzdesel oranlarındaki artışlar finansal kiralamanın etkililiğini göstermektedir. Ülkemizdeki finansal kiralama tercihleri bu noktadan oldukça uzakta olduğunu verilere bakarak anlayabiliriz.Bu nedenle finansal kiralamadaki çeşitliliği arttırmak ülke olarak öncelikli hedefimiz olmalıdır.

Tablo 7.1. Mal Gruplarının 1. Dönem Dağılım Yüzdeleri

Finansal Kiralama Konusu Varlıklar	2015 I. Dönem Dağılımı	2014 I. Dönem Dağılımı
Gayrimenkul	36%	23%
İş ve İnşaat Makineleri	18%	21%
Diğer Makine ve Ekipmanlar	12%	22%
Tekstil Makineleri	8%	7%
Metal İşleme Makineleri	7%	10%
Sağlık Sektörü ve Estetik Ekipmanları	3%	3%
Karayolu Taşıtları	3%	1%
Havayolu Ulaşım Araçları	2%	2%
Plastik İşleme Makineleri	2%	2%
Bilgi İşlem ve Büro Sistemleri	2%	1%
Tarım ve Hayvancılık Makineleri	2%	1%
Gemiler ve Suda Yüzen Taşıt ve Araçlar	1%	3%
Matbaacılık ve Kağıt İşleme Makineleri	1%	1%
Turizm Ekipmanları	1%	1%
Elektronik ve Optik Cihazlar	1%	1%
Demiryolu Ulaşım Araçları	0%	0%
Dönem İçinde Aktifleşen Yatırım Tutarı	100%	100%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.2 Mal Gruplarının 1. Dönem Karşılaştırması

Finansal Kiralama Konusu Varlıklar	2015 I. Dönem Dağılımı	2014 I. Dönem Dağılımı	DEĞİŞİM %
Karayolu Taşıtları	40.804	15.262	167%
Havayolu Ulaşım Araçları	34.483	27.670	25%
Gemiler Ve Suda Yüzen Taşıt Ve Araçlar	20.404	41.043	-50%
Demiryolu Ulaşım Araçları	842	0	0%
İş Ve İnşaat Makineleri	264.515	342.207	-23%
Sağlık Sektörü Ve Estetik Ekipmanları	42.780	54.868	-22%
Metal İşleme Makineleri	106.311	164.867	-36%
Tekstil Makineleri	122.709	121.583	1%
Elektronik Ve Optik Cihazlar	10.039	20.002	-50%
Bilgi İşlem Ve Büro Sistemleri	29.549	24.291	22%
Gayrimenkul	530.861	367.655	44%
Plastik İşleme Makineleri	32.399	24.968	30%
Turizm Ekipmanları	15.743	20.144	-22%
Matbaacılık Ve Kağıt İşleme Makineleri	19.197	22.290	-14%
Tarım Ve Hayvancılık Makineleri	23.630	20.381	16%
Diğer Makine Ve Ekipmanlar	183.572	357.654	-49%
Toplam İşlem Hacmi	1.477.838	1.624.885	-9%
İşlem Adedi	5.375	4.248	27%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.2’de görüldüğü üzere mal gruplarının 2014 1. dönem ile 2015 1. dönem karşılaştırması değişim yüzde oranına bakıldığında % 167 ile en büyük değişim yüzdesi karayolu taşıtlarında olduğu, hava yolu ulaşım araçlarında ise % 25’lik değişim yaşanırken gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlarda ise -%50’ lik sert yüzdesel düşüş olduğu görülmektedir. Toplam işlem hacmi 2014 yılı 1. dönem de 1.624.885 iken, 2015 yılı aynı dönem de 1.477.838’e gerilemiştir, -% 9’luk kayıp meydana gelmiştir.

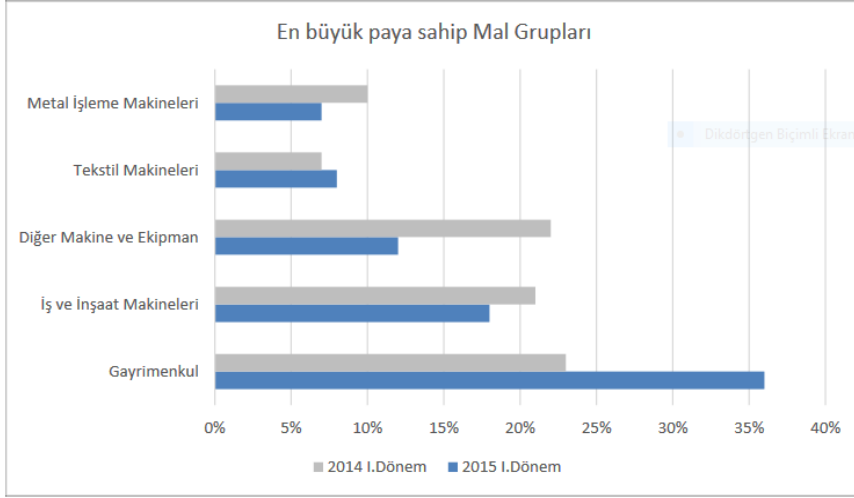
Tablo 7.3. Dönem En Büyük Paya Sahip Mal grupları

En büyük paya sahip olan Mal Grupları	2015 I. Dönem	2014 I. Dönem
Gayrimenkul	%36	%23
İş ve İnşaat Makineleri	%18	%21
Diğer Makine ve Ekipman	%12	%22
Tekstil Makineleri	%8	%7
Metal İşleme Makineleri	%7	%10
Diğer	%19	%17
Toplam	%100	%100

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.3’de görüldüğü üzere 2015 yılı 1. dönem ile 2014 yılı 1. Dönem en büyük paya sahip mal grupları karşılaştırıldığında gayrimenkul mal grubu +% 13’ lük bir artış olduğu görülmektedir. İş ve inşaat makineleri mal grubu -% 3, diğer makine ve ekipman mal grubu ise -% 10’luk bir düşüş yaşamıştır. Tekstil makineleri mal grubu +%1’lik artış görülürken, metal işleme makineleri mal grubun da ise -% 3’ lük, azalış görülmektedir. Diğer mal grubun da ise -% 2’lik kayıp yaşanmıştır. 2015 yılı ile 2014 yılları 1. Dönemleri karşılaştırıldığın da 2015 yılı 1.döneminin 2014 yılı 1.dönemine göre daha aktif olduğunu söyleyebiliriz.

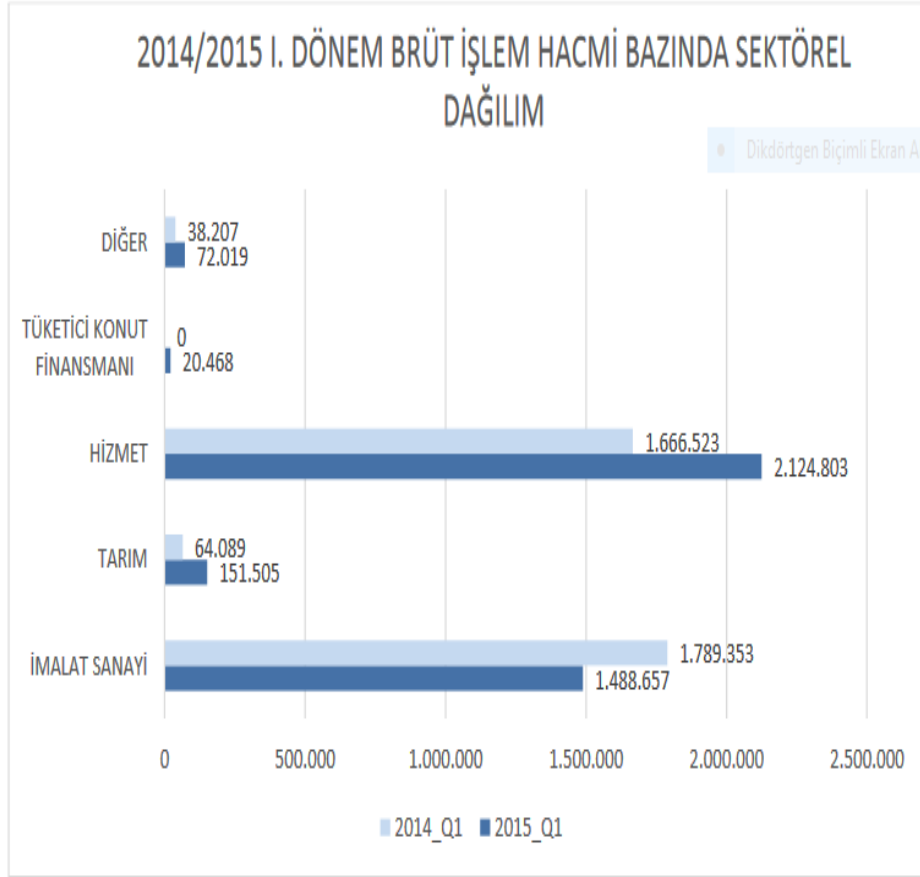
Grafik: 7.3. 2014-2015 Yılları 1. Dönem Mal Grupları

Kaynak: WEB_8

Grafik 7. 3'de görüldüğü üzere 2015 1. Dönem ile 2014 1. dönem en büyük paya sahip mal grupları karşılaştırıldığında gayrimenkul mal grubunun 2015 1. dönem de en fazla büyüme sağlayan mal grubu olduğu söylenebilir. Diğer makine ve ekipman grubunun ise 2014 yılı 1. Dönemine göre 2015 yılı 1.dönemine göre en fazla düşüşe geçen mal grubudur. Finansal kiralama işlemlerinin sektörlere göre dağılımı 2015 yılı 1.dönem brüt işlem hacmi bazın da sektörel dağılım mal gruplarında gösterilmiştir.

Grafik: 7.4 2015-2014 Yıllarının 1. Dönem Sektörlere Göre Dağılımı

Kaynak: WEB_8

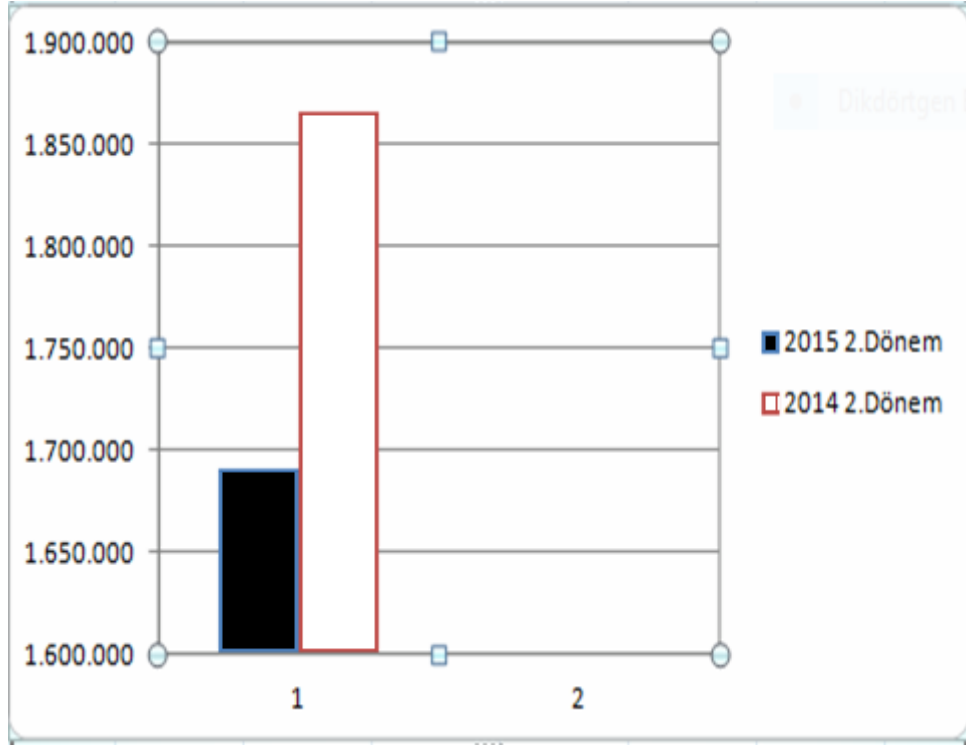
Grafik 7. 4’de görüldüğü üzere Finansal kiralama işlemlerinin sektörlere göre dağılımı 2015 yılı 1. dönem hizmet sektörü 2.124.803 iken 2014 yılı aynı dönemde ise 1.666.523 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sanayi 2015 yılında 1.488.657 iken 2014 yılı aynı dönemde 1.789.353 olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılı tarım sektörü 151.505 iken 2014 yılında ise 64.089 olarak gerçekleşmiştir.(WEB_8)

7.2. 2014-2015 YILLARI 2. DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI

Grafik 7. 5’te görüldüğü üzere 2015 Yılı 2.Dönem İşlem Hacmi 1.690.792 bin olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı aynı dönem işlem hacmi 1.865.957 bin olarak açıklanmıştır. 2015 verileri ile 2014 verileri karşılaştırıldığında -% 9 düşüş yaşandığı

görülmektedir. Bu düşüşün nedenini USD ‘nin değer kaybının yansıması olarak görebiliriz. (WEB_8)

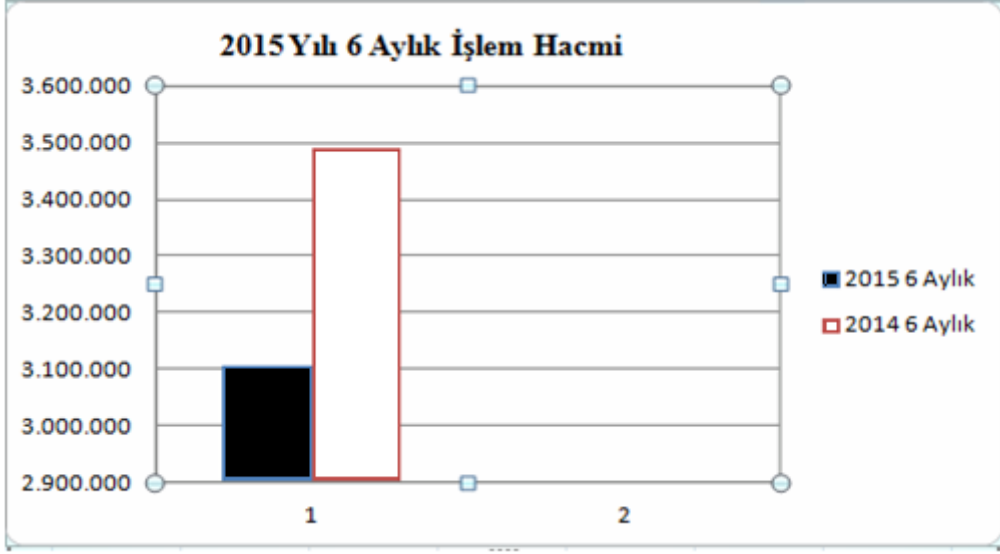
Grafik 7.5 2015 Yılı 2.Dönem İşlem Hacmi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.6’ da görüldüğü üzere “2015 Yılı 6 aylık Toplam İşlem Hacmi 3.107.139 bin USD olup, 2014 yılı 6 aylık Toplam İşlem Hacmi olan 3.490.843 bin USD’ ye göre -%11 azalmıştır. Bununla beraber, İşlem hacmi artışını TL değerlendirirsek büyümenin +%11 olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Aradaki % 20 ‘ler civarındaki kayıp TL’nin USD karşısında yaşadığı kayıptır.” (WEB_8)

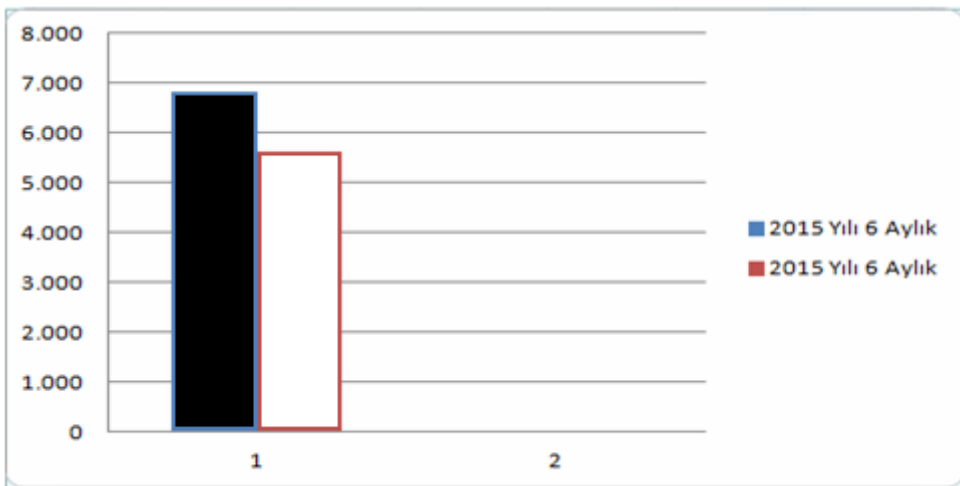
Grafik 7.6 2015 Yılı 6 Aylık Toplam İşlem Hacmi

Kaynak: WEB_8

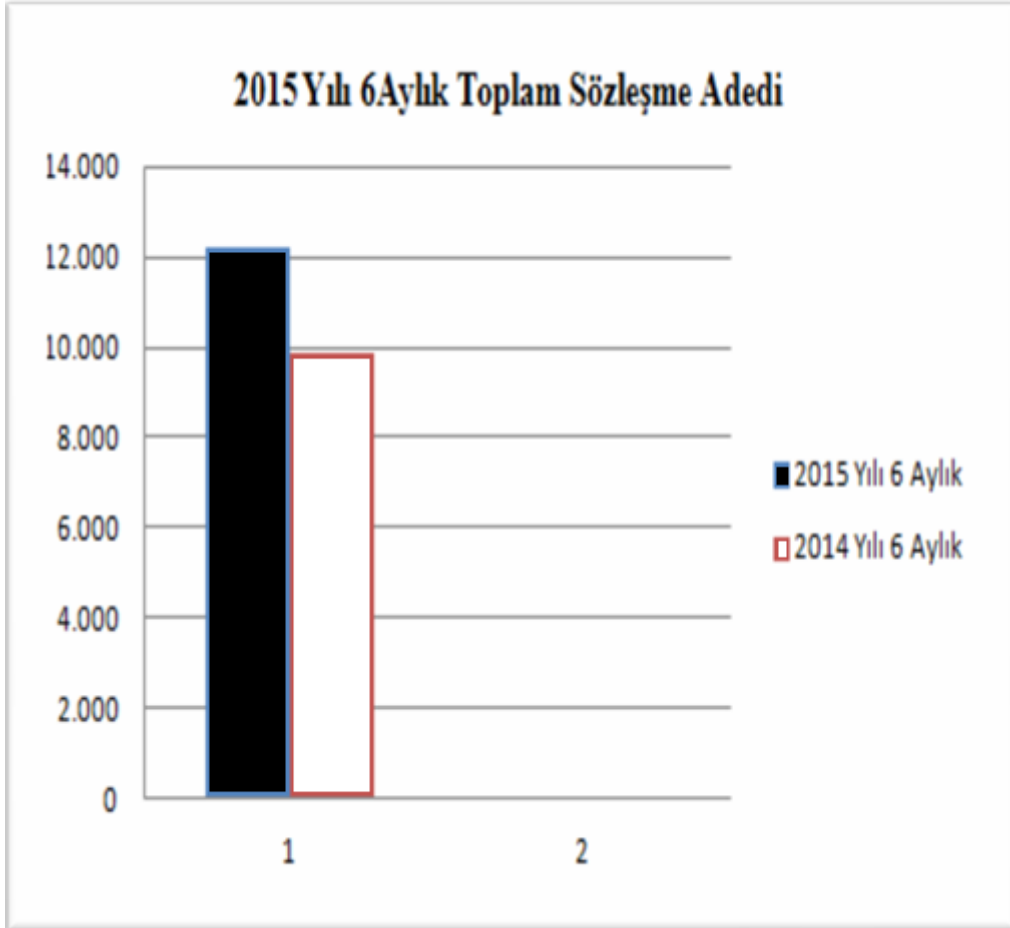
Grafik 7.7’ da görüldüğü üzere 2015 yılı 2.dönem sözleşme adedi 6.818 adet düzenlenmiş ve kayıtlara geçmiştir. 2014 yılı aynı dönem de sözleşme adedi toplamda 5.614 olarak gerçekleştiği ilgili dönemde verilerle açıklanmıştır. 2015 -2014 yılları düzenlenen finansal kiralama sözleşmeleri karşılaştırıldığında 2015 yılında + %21 artış yaşandığı görülmektedir. (WEB_8)

Grafik 7.7 2015 Yılı 2. Dönem Sözleşme Adedi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.8 2015 Yılı 6 Aylık Toplam Sözleşme Adedi

Kaynak: WEB_8

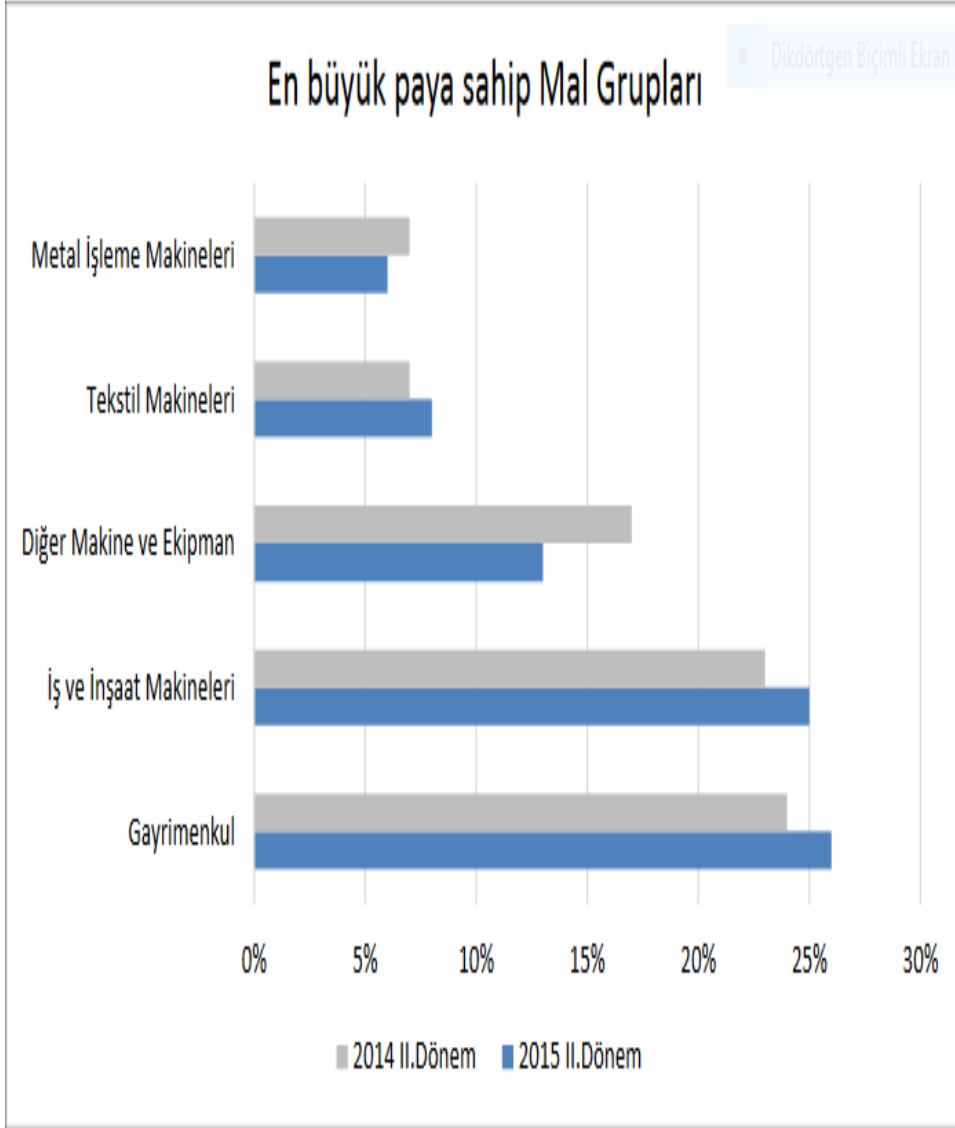
Grafik 7.8 'de görüldüğü üzere 2015 yılı 6 aylık toplam sözleşme adedi yer almaktadır. 2015 yılı 6 aylık toplam da 12.181 adet finansal kiralama sözleşmesi düzenlenmiştir. 2014 yılı aynı dönem verileri karşılaştırıldığında (9.862) 2015 yılı ilk 6 ayının gayet olumlu geçtiği veriler incelendiğinde açıkça görülmektedir. 2015 - 2014yılları 6 aylık toplam verileri karşılaştırıldığında 2015 yılının 2014 yılına göre %23.5 toplam sözleşme adedinde artış yaşandığı görülmektedir. Bu artış ülke potansiyeline göre kıyaslandığında hala yetersiz olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 7.4 Mal Gruplarının 2. Dönem Dağılım Yüzdeleri

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 II. Dönem Dağılımı	2014 II. Dönem Dağılımı
GAYRİMENKUL	26%	24%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	25%	23%
DIĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	13%	17%
TEKSTİL MAKİNELERİ	8%	7%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	6%	7%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	5%	2%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	4%	3%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	4%	3%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	2%	2%
KARAYOLU TAŞITLARI	2%	2%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	2%	2%
TURİZM EKİPMANLARI	1%	1%
MATBAACILIK VE KAĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	1%	2%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	1%	1%
DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	0%	0%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	0%	4%
DÖNEM İÇİNDE AKTİFLEŞEN YATIRIM TUTARI	100%	100%

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.9 2. Dönem En Büyük Paya Sahip Mal Grupları

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.9' da görüldüğü üzere 2015 yılı 2.dönem ve 2014 yılı 2. dönem en büyük paya sahip mal grupları incelendiğinde diğer makine ve ekipman mal grubu 2015 yılında en fazla düşüş bu grupta yaşanmıştır. Gayrimenkul ve inşaat sektörü mal grupları incelendiğinde değişimin fazla olmadığı istikrarlı olduğu söylenebilir. Tekstil sektörünün ise 2015 yılı 2.döneminin 2014 yılına göre arttığını söyleyebiliriz.

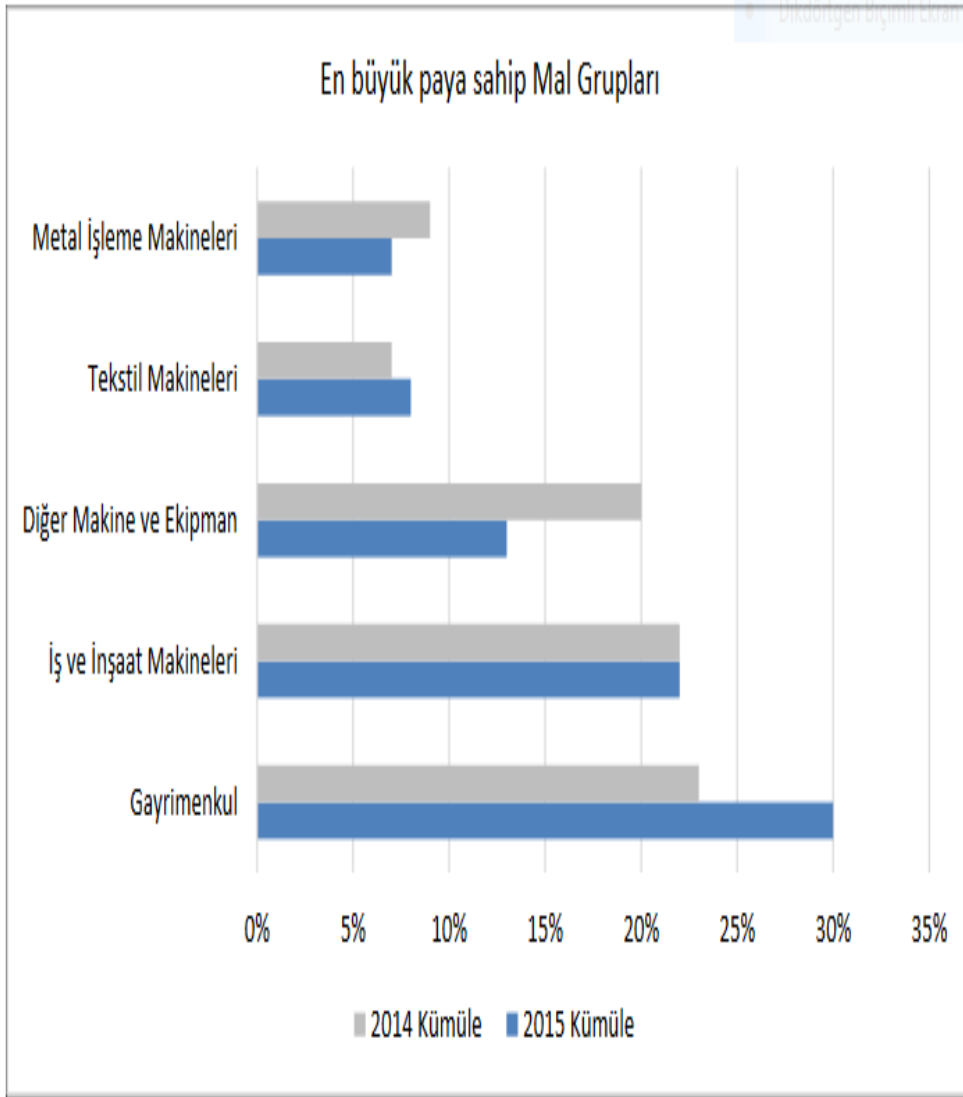
Tablo 7.5 Mal Gruplarının 6 Aylık Toplam Dağılım Yüzdeleri

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 Kümüle Dağılım	2014 Kümüle Dağılım
GAYRİMENKUL	30%	23%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	22%	22%
DİĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	13%	20%
TEKSTİL MAKİNELERİ	8%	7%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	7%	9%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	3%	3%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	3%	2%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	3%	2%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	2%	2%
KARAYOLU TAŞITLARI	2%	1%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	2%	2%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	1%	3%
MATBAACILIK VE KAĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	1%	1%
TURİZM EKİPMANLARI	1%	1%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	1%	1%
DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	0%	0%
DÖNEM İÇİNDE AKTİFLEŞEN YATIRIM TUTARI	100%	100%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.5’de görüldüğü üzere mal gruplarının 6 aylık 2015 ve 2014 dönemleri karşılaştırıldığında gayrimenkul, inşaat ve iş makineleri, diğer makine ekipmanlarının ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir.

Grafik 7.10 6 Aylık Toplam En Büyük Paya Sahip Mal Grupları

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.10 'da görüldüğü üzere 2015 ve 2014 yılı 6 aylık toplam en büyük paya sahip mal grupları incelendiğinde gayrimenkul mal grubunun (23-30) en fazla artış sağlayan mal grubu olduğu görülmektedir. Diğer makine ve ekipman mal grubunun ise (13-20) 2015 yılı 6 aylık dönem de 2014 yılı 6 aylık döneme göre düşüş yaşadığı görülmektedir. Metal işleme makineleri (7-9) de düşüş yaşamıştır. 2014-2016 6 aylık

mal gruplarına bakıldığında sadece gayrimenkul mal grubu açısından dönemin olumlu geçtiği söylenebilir.

Tablo 7.6 Mal Gruplarının 2. Dönem Karşılaştırması

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 II. Dönem Dağılımı	2014 II. Dönem Dağılımı	DEĞİŞİM %
GAYRİMENKUL	436.151	441.776	-1%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	414.732	432.142	-4%
DİĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	223.493	323.550	-31%
TEKSTİL MAKİNELERİ	131.046	138.543	-5%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	105.859	135.888	-22%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	79.618	40.840	95%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	66.354	53.961	23%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	59.744	57.700	4%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	41.012	45.782	-10%
KARAYOLU TAŞITLARI	38.749	32.022	21%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	32.041	29.360	9%
TURİZM EKİPMANLARI	16.383	24.582	-33%
MATBAACILIK VE KAĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	16.055	29.611	-46%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	15.351	14.246	8%
DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	7.254	0	0%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	6.948	65.955	-89%
Toplam İşlem Hacmi	1.690.792	1.865.957	-9%
İŞLEM ADEDİ	6.818	5.614	21%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.6 'da görüldüğü üzere 2015 2. dönem mal grupları verileri ile 2014 yılı mal grubu verileri karşılaştırıldığında gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar mal grubunda % 95,sağlık sektörü ve estetik ekipmanları mal grubunda % 23, karayolu taşıtları mal

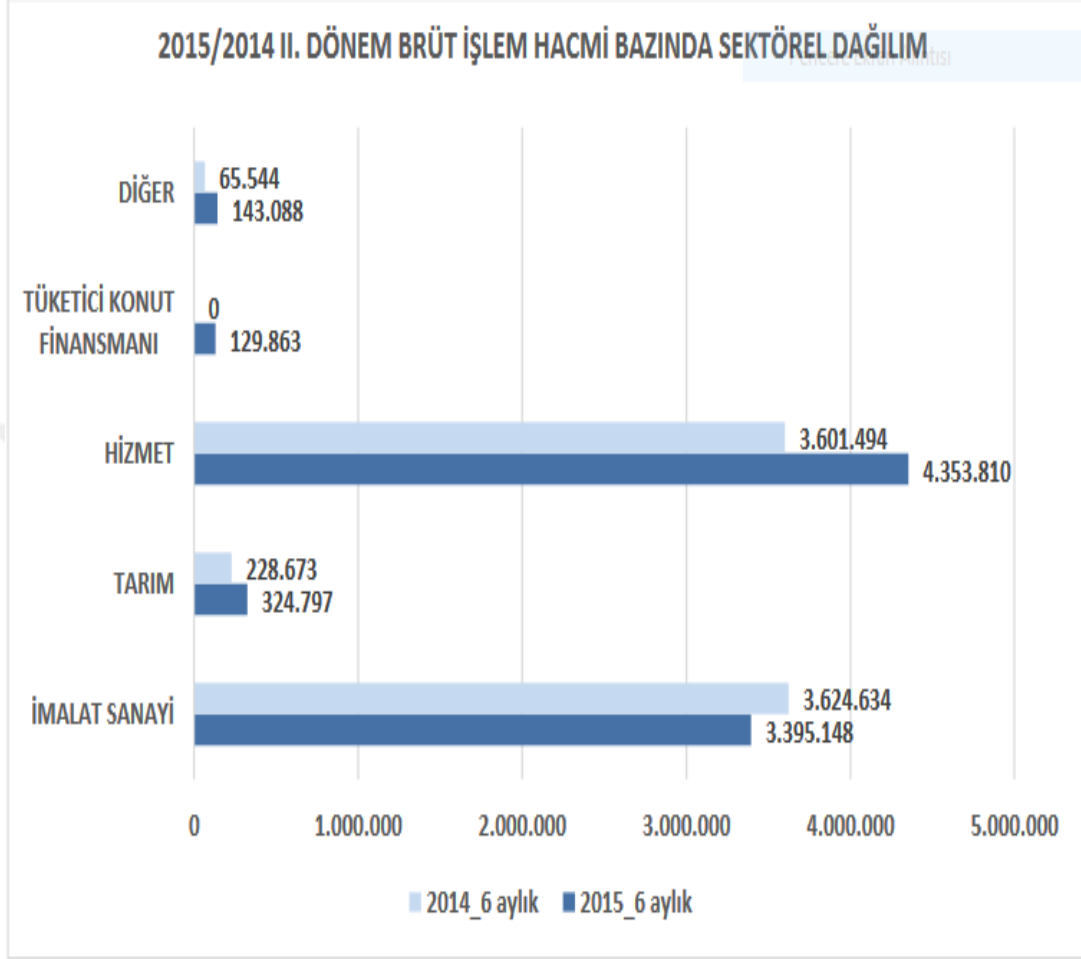
grubunda ise %21’lik artışların yaşandığı görülmektedir. 2015 yılı 2.dönem toplam işlem hacmi 1.690.792 olarak gerçekleşirken 2014 yılında ise 1.865.957 olarak gerçekleşmiştir. -%9 ‘luk değişim meydana gelmiştir.2014 yılı işlem adedi 5.614 adet iken 2015 yılında ise 6.818 adet olarak gerçekleşmiştir. 2015 -2014 yılları işlem adedinde meydana gelen değişim oranını %21 olarak belirtebiliriz.

Tablo 7.7 Mal Grupları 6 Aylık Toplam Karşılaştırması

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 Kümüle Dağılım	2014 Kümüle Dağılım	DEĞİŞİM %
GAYRİMENKUL	937.090	809.431	16%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	672.147	774.349	-13%
DİĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	401.642	681.204	-41%
TEKSTİL MAKİNELERİ	250.304	260.126	-4%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	210.278	300.755	-30%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	107.732	108.829	-1%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	99.444	81.883	21%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	82.697	78.081	6%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	72.545	70.750	3%
KARAYOLU TAŞITLARI	72.384	47.284	53%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	60.755	53.651	13%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	40.454	93.625	-57%
MATBACILIK VE KAĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	34.767	51.901	-33%
TURİZM EKİPMANLARI	31.687	44.726	-29%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	25.119	34.248	-27%
DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	8.094	0	0%
Toplam İşlem Hacmi	3.107.139	3.490.843	-11%
İŞLEM ADEDİ	12.181	9.862	24%

Tablo: WEB_8

Grafik 7.11 Sektörel Dağılımın 6 aylık Toplam Karşılaştırması

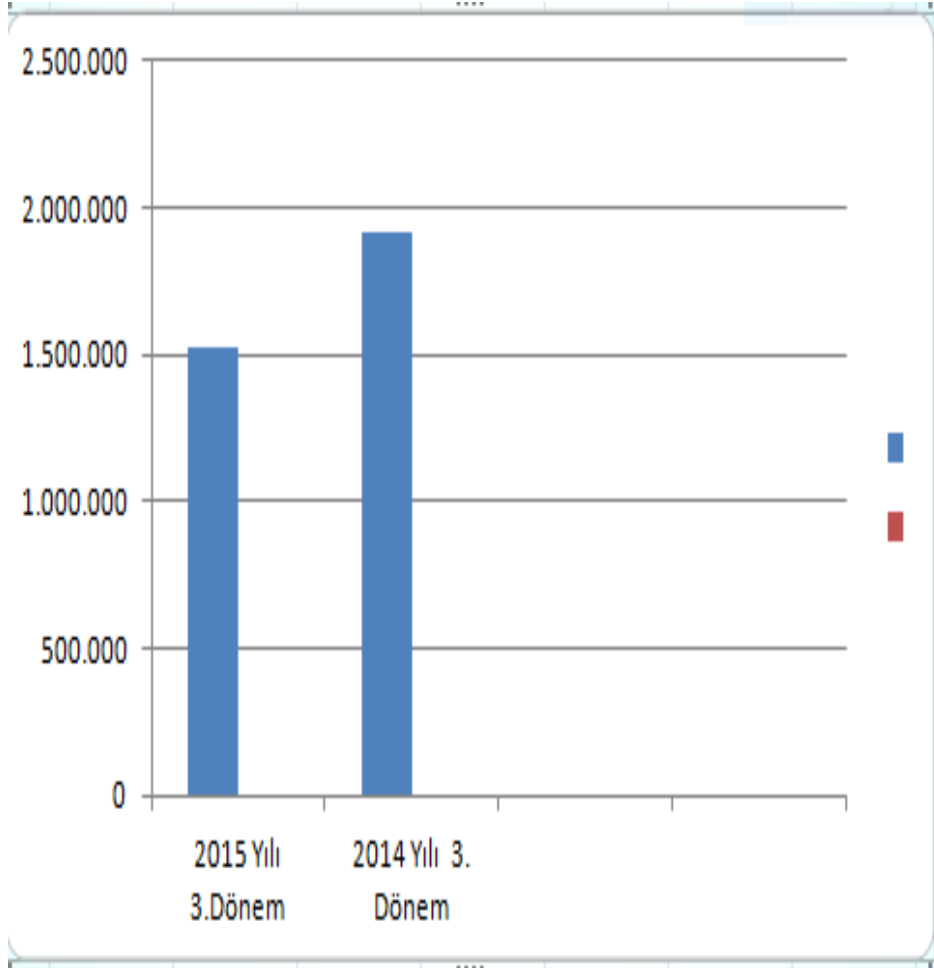
Kaynak: WEB_8

Grafik 7.11’de görüldüğü üzere finansal kiralama da sektörel dağılım dendiğinde 5 gruptan bahsedebiliriz. Daha öncede çalışmamızın farklı bölümlerinde belirttiğimiz gibi finansal kiralama sektörü ülkemizde çok fazla sektör çeşitliliği olmadığını ifade edebiliriz. Finansal kiralamanın ülkemizdeki lokomotifini hizmet ve imalat sanayinin oluşturduğunu söyleyebiliriz. Hizmet sektöründe yapılacak fark yaratacak değişimlerle hizmet sektörünü daha da geliştirerek ileriye taşıyacaktır. İmalat sanayisinde ise son teknoloji kullanımı üretim maliyetlerini azaltarak karın artıracaktır. Karın artmasıyla tasarruf oranlarını da aynı oranda artırılabilirse yeni yatırımlar için sermaye birikimi yapılabilir.

7.3. 2014-2015 YILLARI 3. DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI

Grafik 7.12 'de görüldüğü üzere 2015 Yılı 3. dönemde gerçekleşen işlem hacmi 1.527.757 bin USD olarak verilerle açıklanmıştır. 2014 yılı aynı dönemde gerçekleşen işlem hacmi, 1.920.020 bin USD olarak gerçekleştiği dönem verilerinde açıklanmıştır. Veriler analiz edildiğinde -%20 'lik kayıp yaşanmıştır. -%20 civarındaki yaşanan kaybın nedenini TL'nin USD'de karşısında yaşadığı kayıp olarak ifade edebiliriz. (WEB_8)

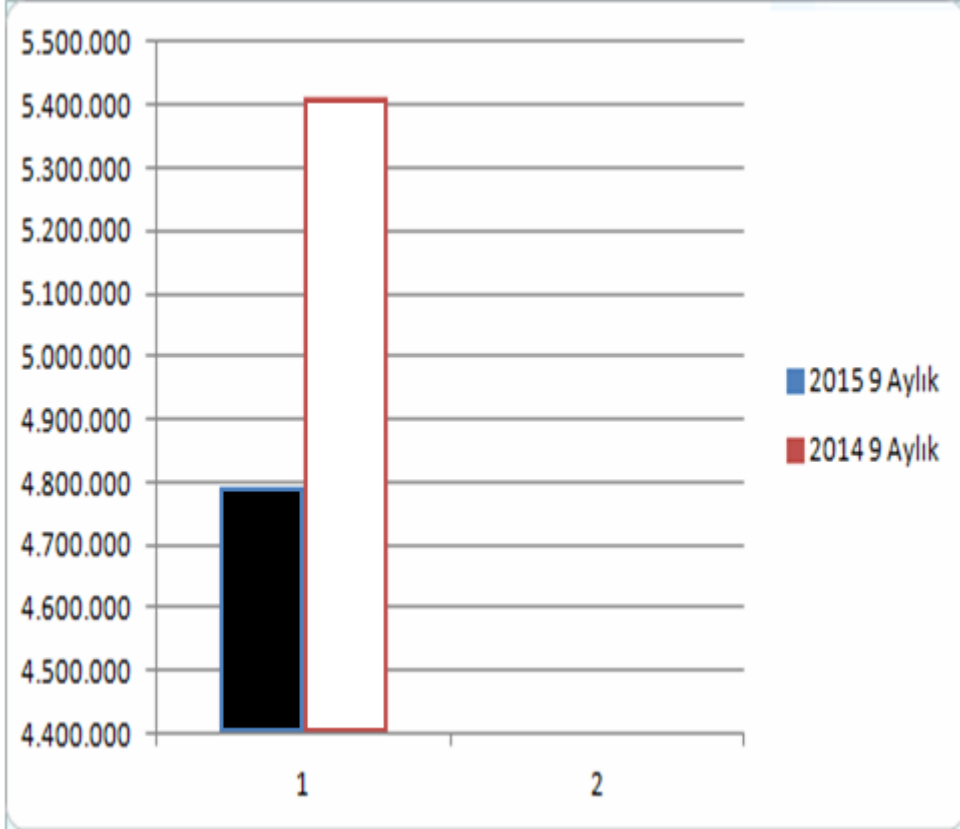
Grafik 7.12 2015 Yılı 3. Dönem İşlem Hacmi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.13’de görüldüğü üzere 2015 Yılı 9 aylık İşlem Hacmi 4.794.072 bin USD olarak gerçekleştiği verilerle açıklanmıştır. 2014 yılı 9 aylık İşlem Hacmi ise 5.410.863 bin USD’ olarak gerçekleşmiştir. 2015-2014 9 aylık dönemleri karşılaştırıldığında -% 11’ lik düşüş yaşadığı görülmektedir. (WEB_8)

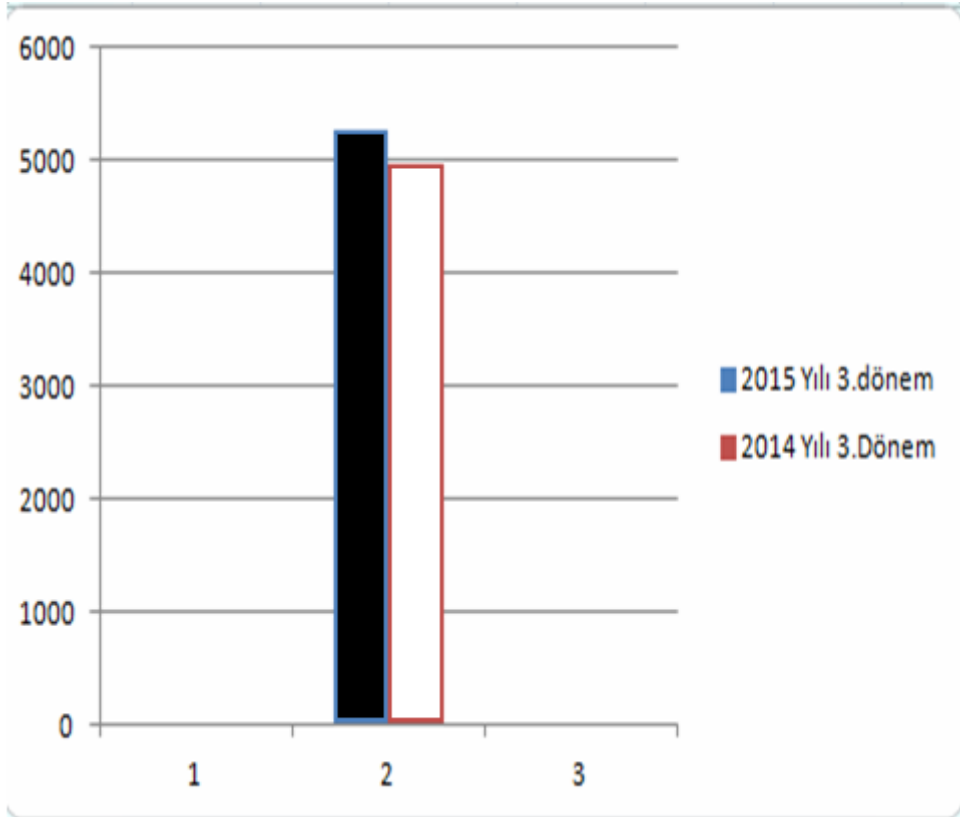
Grafik 7.13 2015 Yılı 9 Aylık Toplam İşlem Hacmi

Kaynak: WEB_8

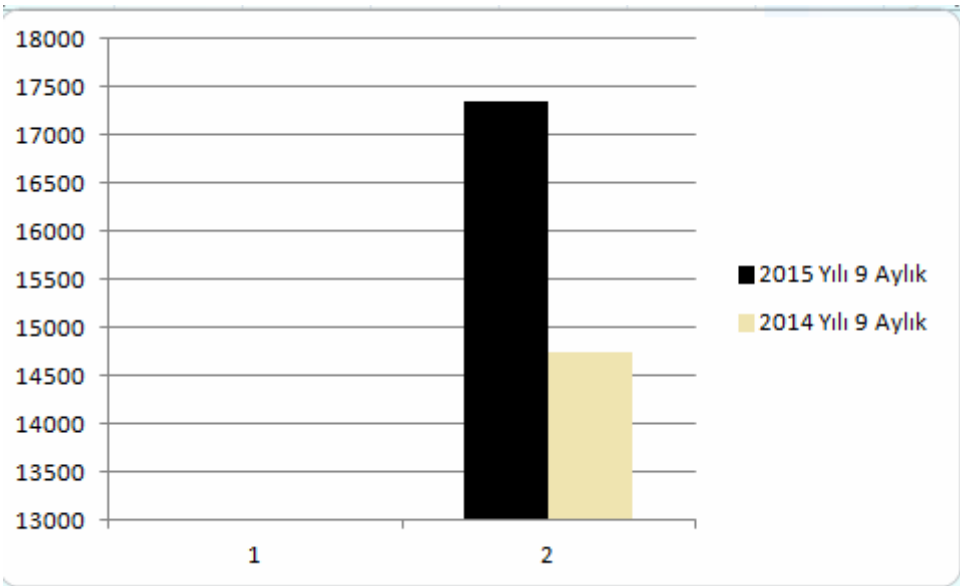
Grafik 7.14’de görüldüğü 2015 yılı 3. dönem düzenlenen finansal kiralama sözleşmesi 5.280 adet olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı aynı dönemde düzenlenen sözleşme adedi ise 4.891 olarak gerçekleşmiştir. 2015- 2014 yılları 3 dönem sözleşme verileri karşılaştırıldığında %8 artış olduğunu söyleyebiliriz. (WEB_8)

Grafik 7.14 2015 Yılı 3. Dönem Sözleşme Adedi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.15 2015 Yılı 9 Aylık Toplam Sözleşme Adedi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.15’de görüldüğü üzere 2015 yılı 9 aylık Toplam sözleşme adedi 17.353 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında aynı dönemde gerçekleşen sözleşme adedi 14.753 olarak gerçekleştiği verilerle açıklanmıştır. 2015-2014 yılları toplam sözleşme adedi verileri karşılaştırıldığında % 17,6 artış yaşandığını söyleyebiliriz. (WEB_8)

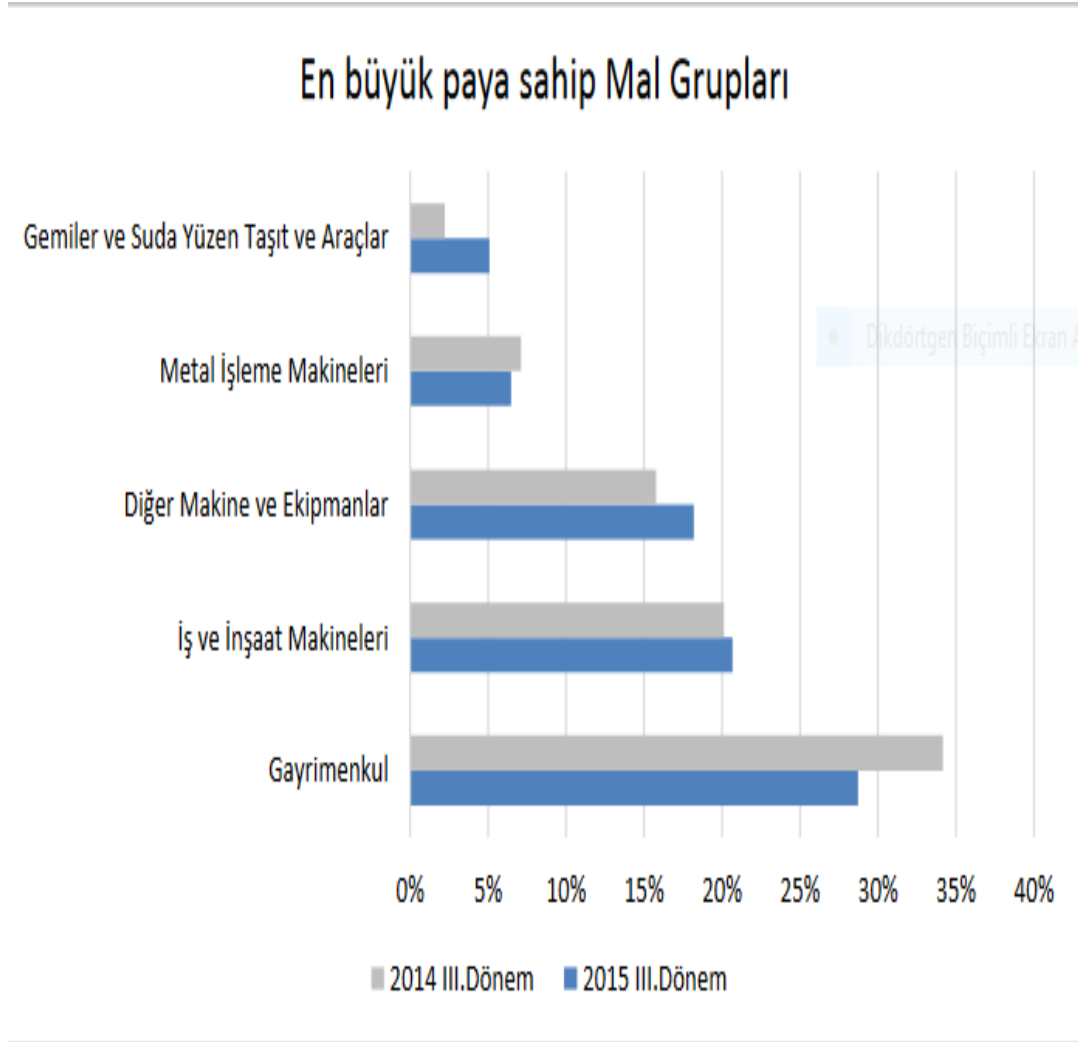
Tablo 7.8 Mal Gruplarının 2015 Yılı 3 Dönem Dağılım Yüzdeleri

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 III. Dönem Dağılımı	2014 III. Dönem Dağılımı
GAYRİMENKUL	29%	34%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	21%	20%
DIĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	18%	16%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	6%	7%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	5%	2%
TEKSTİL MAKİNELERİ	5%	6%
KARAYOLU TAŞITLARI	3%	2%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	2%	3%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	2%	2%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	2%	2%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	2%	1%
MATBAACILIK VE KÂĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	2%	1%
TURİZM EKİPMANLARI	1%	1%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	1%	1%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	0%	2%
DÖNEM İÇİNDE AKTİFLEŞEN YATIRIM TUTARI	100%	100%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.8’de görüldüğü üzere mal gruplarının 2015 yılı 3.dönem dağılım yüzdeleri incelendiğinde gayrimenkul mal grubu 2014 yılı aynı döneme göre -%5 azaldığı, iş ve inşaat makineleri mal grubu 2014 yılı aynı dönemine göre % 1 arttığı, diğer makine ve ekipmanlar mal grubu 2014 yılı aynı dönemi incelendiğinde % 2’lik artış gösterdiği görülmektedir.

Grafik 7.16 2015 -2014 Yılı 3. Dönem En Büyük Paya Sahip Mal Grupları

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.16’da görüldüğü üzere 2015 yılı 3. dönem ve 2014 yılı 3.dönem veri karşılaştırmasında en büyük değişiklik gayrimenkul mal grubunda -%7’lik düşüş meydana gelmiştir. Diğer makine ve ekipmanlar grubunda ise +%3’lük artış yaşanmış, iş ve inşaat makineleri mal grubunda ise +%2’lik artış yaşanmıştır. Gemiler ve suda yüzen taşıtlar araçları +%3’lük artış yaşanmış, metal işleme makinelerinde ise -%2’lik düşüş yaşanmıştır.

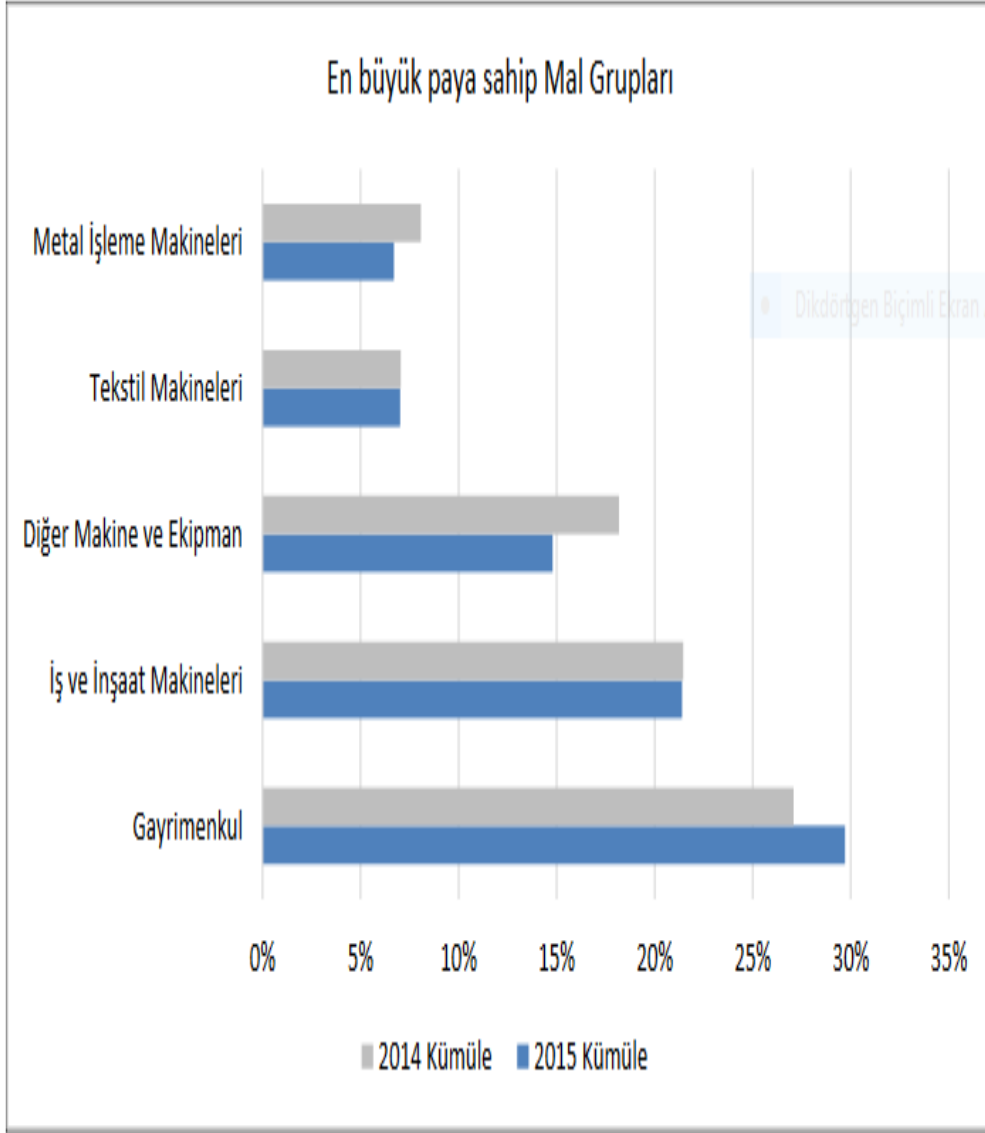
Tablo 7. 9 Mal Gruplarının 9 Aylık Toplam Dönem Dağılımları

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 Kümüle Dağılım	2014 Kümüle Dağılım
GAYRİMENKUL	30%	27%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	21%	21%
DİĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	15%	18%
TEKSTİL MAKİNELERİ	7%	7%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	7%	8%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	4%	2%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	3%	3%
KARAYOLU TAŞITLARI	3%	1%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	3%	2%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	2%	2%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	2%	2%
MATBAACILIK VE KAĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	1%	1%
TURİZM EKİPMANLARI	1%	1%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	1%	1%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	1%	2%
DÖNEM İÇİNDE AKTİFLEŞEN YATIRIM TUTARI	100%	100%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.9’da görüldüğü üzere mal gruplarının 2015 yılı 9 aylık toplam 2014 yılı aynı dönem dağılım yüzdeleri incelendiğinde gayrimenkul sektörün de %3 ‘lük artış görülmektedir. İş ve inşaat makineleri sektöründe değişiklik görülmezken diğer makine ve ekipman varlıkları mal grubunda düşüş olduğu görülmektedir.

Grafik 7.17 2015 Yılı 9 Aylık En Büyük Paya Sahip Mal Grupları

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.17 'de görüldüğü üzere en büyük paya sahip mal grupları 2014 -2015 yılları 9 aylık toplamda en fazla değişimin diğer makine ve ekipman mal grubunda olduğu görülmektedir. 2. büyük değişim gayrimenkul mal grubunda gerçekleşmiştir. Dikkat edilmesi gereken bir diğer noktada inşaat ve iş makineleri mal grubunda bir değişiklik yaşanmazken gayrimenkul sektöründe ise (%5) yükseliş yaşanmıştır.

Tablo 7.10 Mal Gruplarının 9 Aylık Toplam Karşılaştırması

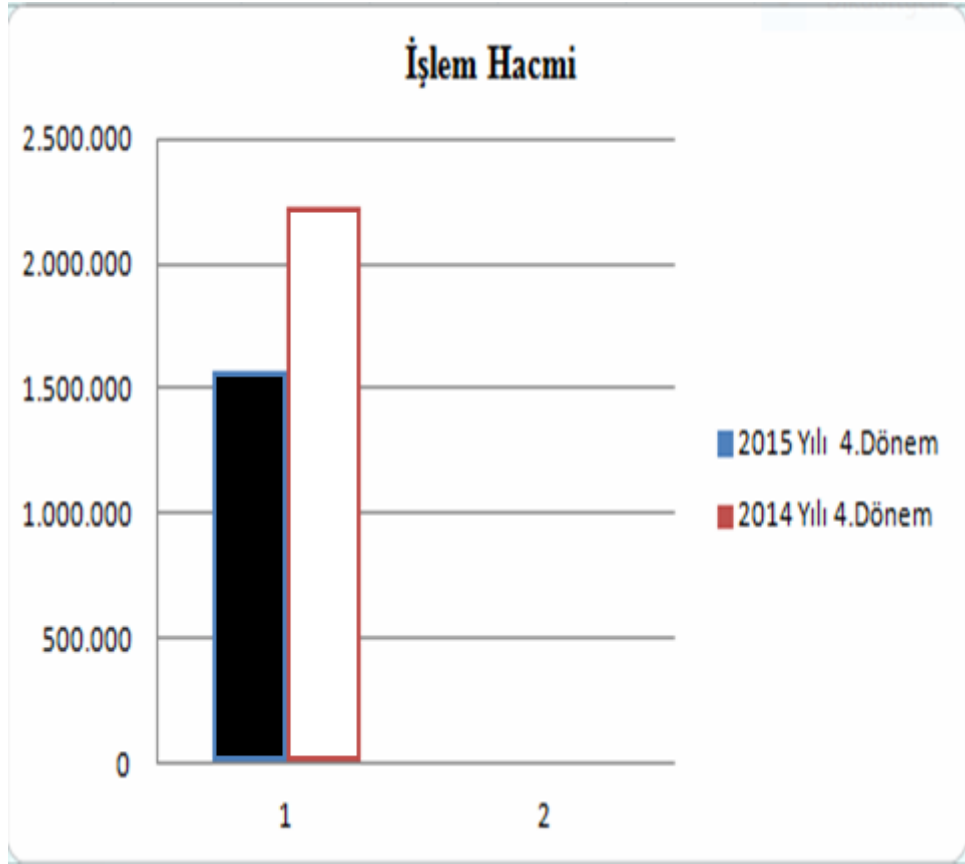
FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 Kümüle Dağılım	2014 Kümüle Dağılım	DEĞİŞİM %
GAYRİMENKUL	1.424.009	1.465.243	-3%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	1.025.808	1.160.630	-12%
DİĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	709.432	984.105	-28%
TEKSTİL MAKİNELERİ	336.727	381.269	-12%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	321.530	437.263	-26%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	183.438	124.549	47%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	146.290	158.266	-8%
KARAYOLU TAŞITLARI	121.899	77.800	57%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	119.956	113.772	5%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	103.500	97.983	6%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	95.122	85.542	11%
MATBAACILIK VE KAĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	62.046	77.269	-20%
TURİZM EKİPMANLARI	53.243	60.784	-12%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	46.776	53.025	-12%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	42.940	133.362	-68%
DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	1.357	0	0%
Toplam İşlem Hacmi	4.794.072	5.410.863	-11%
İŞLEM ADEDİ	17.353	14.753	18%

Kaynak: WEB_8

7.4 2014-2015 YILLARI 4. DÖNEM KARŞILAŞTIRMASI

Grafik 7.18’de görüldüğü üzere 2015 yılı 4. Dönem İşlem hacmi 1.566.219 bin USD olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı aynı dönemde gerçekleşen işlem hacmi 2.226.275 bin USD olarak gerçekleştiği verilerle açıklanmıştır. 2015 -2014 yılları 4. dönem sözleşme verileri karşılaştırıldığında -%30’luk bir düşüşün yaşandığı görülmektedir. (WEB_8)

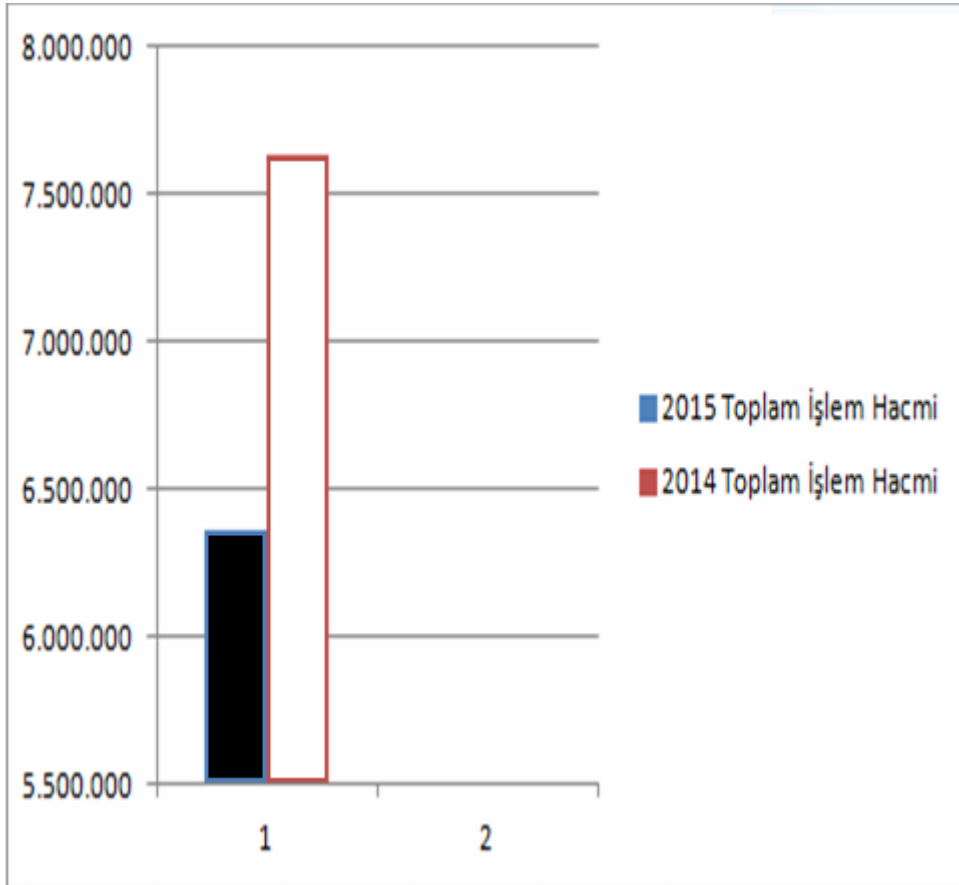
Grafik 7.18 2015 Yılı 4. Dönem İşlem Hacmi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.19’da görüldüğü üzere 2015 yılı toplam işlem hacmi 6.364.877 bin USD olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı toplam işlem hacmi ise 7.637.138 bin USD olarak gerçekleştiği verilerle açıklanmıştır. 2015-2014 yılları toplam işlem hacimleri karşılaştırıldığında -%17 ‘lik düşüşün yaşandığı görülmektedir. Düşüşe USD’nin TL karşısında yaşadığı kayıp’ın etkisi olduğunu söyleyebiliriz. (WEB_8)

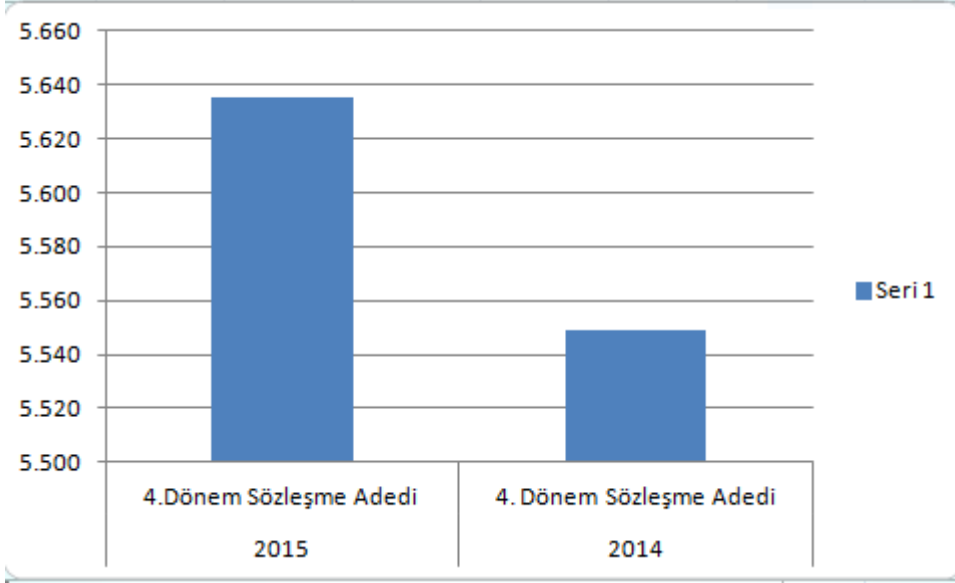
Grafik 7.19 2015 Yılı Toplam İşlem Hacmi

Kaynak: WEB_8

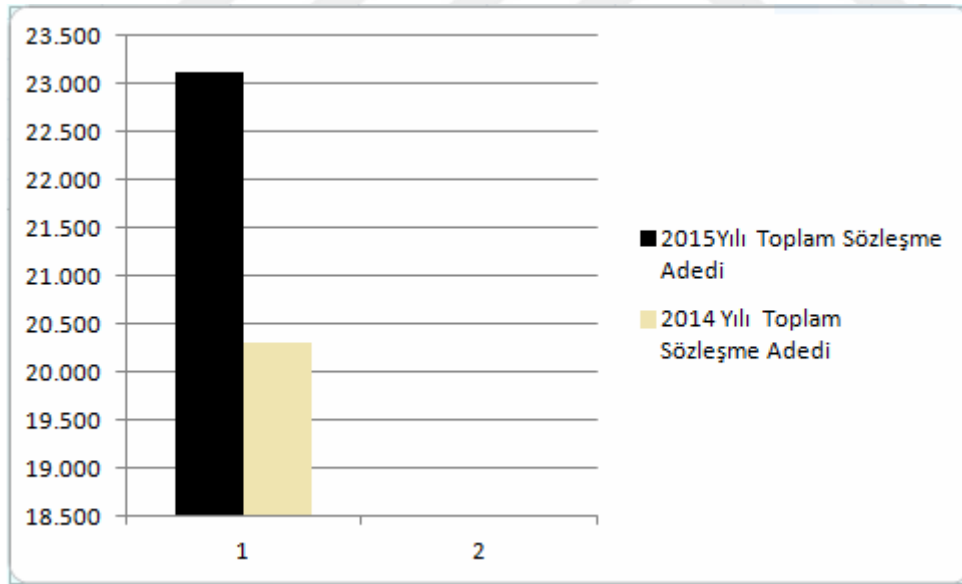
Grafik 7.20’de görüldüğü üzere 2015 yılı 4. dönem finansal kiralama sözleşmesi 5.635 adet kurulmuştur. 2014 yılı aynı dönemde düzenlenen sözleşme adedi ise 5.549 olarak verilerde açıklanmıştır. 2015 – 2014 yılları karşılaştırıldığında % 2 ‘lik artış olduğu görülmektedir.

Grafik 7.20 2015 Yılı 4. Dönem Sözleşme Adedi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.21 2015 Yılı Toplam Sözleşme Adedi

Kaynak: WEB_8

Grafik 7.21 'de görüldüğü üzere 2015 yılında gerçekleşen sözleşme sayısı 23.125 adet olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında gerçekleşen toplam sözleşme sayısı ise 20.302 olarak verilere yansımıştır. 2015- 2014 yılları karşılaştırıldığında %13.9 'luk artış yaşandığını ifade edebiliriz. (WEB_8)

Tablo 7.11 Mal Gruplarının 4.Dönem Dağılım Yüzdeleri

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 IV. Dönem Dağılımı	2014 IV. Dönem Dağılımı
GAYRİMENKUL	26%	34%
DiĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	22%	16%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	22%	17%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	7%	6%
TEKSTİL MAKİNELERİ	5%	7%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	3%	3%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	3%	2%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	2%	2%
KARAYOLU TAŞITLARI	2%	4%
TURİZM EKİPMANLARI	2%	1%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	2%	1%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	1%	2%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	1%	2%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	1%	2%
MATBAACILIK VE KAĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	1%	1%
DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	0%	0%
DÖNEM İÇİNDE AKTİFLEŞEN YATIRIM TUTARI	100%	100%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.11'de görüldüğü üzere mal gruplarının 2015 yılı 4.dönem ve 2014 Yılı 4. dönem dağılım yüzdeleri Tablo 6.34'de yer almaktadır. Gayrimenkul mal grubu dağılım yüzdesi 2014 aynı dönem de %34 iken 2015 aynı dönem de % 26 ya düşmüştür. Diğer makine ve ekipmanlar da 2015 döneminde % 22 iken 2014 aynı döneminde % 16 dir. 2015 yılında % 6'lık artış meydana geldiği görülmektedir.

Tablo 7.12 2015 - 2014 Yılları Mal Gruplarının 4 Dönem Karşılaştırması

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR	2015 IV. Dönem Dağılımı	2014 IV. Dönem Dağılımı
GAYRİMENKUL	26%	34%
DIĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	22%	16%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	22%	17%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	7%	6%
TEKSTİL MAKİNELERİ	5%	7%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	3%	3%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	3%	2%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	2%	2%
KARAYOLU TAŞITLARI	2%	4%
TURİZM EKİPMANLARI	2%	1%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	2%	1%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	1%	2%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	1%	2%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	1%	2%
MATBAACILIK VE KAĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	1%	1%
DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	0%	0%
DÖNEM İÇİNDE AKTİFLEŞEN YATIRIM TUTARI	100%	100%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.12’de görüldüğü üzere 2014- 2015 yıllarının 4.dönem mal dağılım yüzde verilerine bakıldığında zaman gayrimenkul mal grubunun 2015 yılında 2014 yılına göre % 8 düşüş yaşamıştır. Diğer makine ve ekipmanlar mal grubu 2014 yılı ile 2015 yılı verileri karşılaştırıldığında 2015 yılında %6 artış yaşanmıştır. İş ve inşaat makineleri 2014-2015 yılları 4.dönem verileri karşılaştırıldığında 2015 yılında %5 artışı görülmektedir.

Tablo 7.13 Mal Gruplarının 2015-2014 Yılları Karşılaştırması

FİNANSAL KİRALAMA KONUSU VARLIKLAR (USD)	2015 Dağılım	2014 Dağılım	DEĞİŞİM %
GAYRİMENKUL	1.806.529	2.218.294	-19%
İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ	1.363.379	1.537.750	-11%
DİĞER MAKİNE VE EKİPMANLAR	1.063.292	1.332.759	-20%
METAL İŞLEME MAKİNELERİ	435.641	567.427	-23%
TEKSTİL MAKİNELERİ	410.112	532.156	-23%
SAĞLIK SEKTÖRÜ VE ESTETİK EKİPMANLARI	218.184	228.781	-5%
GEMİLER VE SUDA YÜZEN TAŞIT VE ARAÇLAR	217.818	178.981	22%
KARAYOLU TAŞITLARI	154.134	159.708	-3%
BİLGİ İŞLEM VE BÜRO SİSTEMLERİ	138.911	139.439	0%
TARIM VE HAYVANCILIK MAKİNELERİ	137.041	148.297	-8%
PLASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	129.346	130.244	-1%
TURİZM EKİPMANLARI	85.315	80.249	6%
MATBAACILIK VE KÂĞIT İŞLEME MAKİNELERİ	76.422	108.077	-29%
ELEKTRONİK VE OPTİK CİHAZLAR	67.447	99.679	-32%
HAVAYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	59.463	175.296	-66%
DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI	1.843	0	0%
Toplam İşlem Hacmi	6.364.877	7.637.138	-17%
İŞLEM ADEDİ	23.125	20.302	14%

Kaynak: WEB_8

Tablo 7.13'de görüldüğü üzere mal gruplarının 2015 ve 2014 yılları 4. Dönem verileri karşılaştırıldığında toplam işlem hacminin 2015 yılı dağılımı 6.364.877 iken 2014 yılı dağılımı 7.637.138 dur. -%17değişim gerçekleşmiştir. İşlem adedi 2015 yılında 23.125 iken 2014 yılında 20.302 olarak gerçekleşmiştir. %14 lük değişim meydana gelmiştir.

BÖLÜM 8. SONUÇ VE ÖNERİLER

Dünya da yaygın bir şekilde kullanılan Finansal Kiralama(leasing), orta ve uzun vadeli finansman yöntemidir. Ülkemizde 1980 yılından itibaren kullanılmaya başlanmıştır.

Ülkemiz sermaye bakımından yeterli birikime sahip değildir. Bu sermaye eksikliği ve kredi bulma zorluğu firmaları zorlamaktadır. İşte bu noktada finansal kiralama (leasing) firmalara ihtiyaç duyduğu desteği sağlamaktadır. Dünya sürekli değişim ve gelişim içindedir, bu değişim ve gelişim firmaları çok acımasız bir rekabete sürüklemektedir. Bu rekabet ortamında firmaların üretim mallarını satın almaktansa kiralaması firmaları bir çok yönden güçlü kılmaktadır. Ülkemiz de Finansal Kiralama çok uzun süredir kullanılmasına rağmen dünyada ki kullanım oranlarıyla karşılaştırıldığında yeterli seviyede olmadığı görülmektedir.

6361 sayılı “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu” ile yeni düzenlemeler getirilmiştir. Sat ve geri kirala (sale and lease back) bu düzenlemelerden biridir. Bu kiralama yöntemi dünyada en çok kullanılan leasing yöntemi, ülkemizde bu leasing yöntemi kullanılmıyordu. 6361 sayılı FKK’ nu ile sat ve geri kirala leasing yönteminin ülkemizde kullanımının önü açılmıştır. KDV oranlarında istisna uygulamaları, gümrük işlemlerinde uygulanan istisna uygulamaları ülkemizde leasing’i geliştirmek için atılan önemli adımlardır.

Çalışmamızda 2014 ve 2015 yılları verileri karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda ulaştığımız analiz sonuçları; 2014 yılında toplam işlem hacmi 7.637.138 (Bin USD) iken 2015 yılında ise TİH 6.364.877(Bin USD) olarak gerçekleşmiştir. Değişim oranını -%17’olarak belirtebiliriz. TİH’de 2014 yılına göre düşüş yaşanmıştır. Bu rakamları TL olarak ifade edecek olursak 2015 yılı TİH 17.312.466 (Bin TL)iken, 2014 yılında ise TİH 17.058.391(Bin TL) olarak gerçekleşmiştir. Değişim oranı %1’dir. Toplam sözleşme adedi 2014 yılında 20.302 iken 2015 yılında ise 23.125 olarak gerçekleşmiştir. Toplam sözleşme adedindeki değişim % 14 tür. Analiz sonuçlarında dikkate aldığımız diğer bir nokta leasinge konu olan, Türkiye’de finansal kiralama da en büyük paya sahip mal grupları, bu gruplara baktığımızda ülkemiz de

leasing ağırlıklı olarak gayrimenkul, iş ve inşaat makineleri, tekstil makineleri gibi çoğunlukla leasingi yatırım malları üzerinde kullandığımız sonucu çıkarabiliriz. Dünyada bir çok gelişmiş ülke özellikle ABD sermaye yatırımlarının %40' lık bölümünü finansal kiralama yöntemiyle karşılayarak finansal kiralama lider konumundadır. ABD'yi İngiltere ve Japonya takip etmektedir. Ülkemizde ise leasing büyük işletmelerde profesyonel yöneticiler tarafından uygulanmaktadır. Ülkemizin genel firma yapısının küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluştuğu için finansal kiralama yöntemi tabana yayılamamıştır. Bu da ülkemizde finansal kiralama yönteminin gelişememe nedenlerinden biri olduğunu söyleyebiliriz. Bir diğer neden ülkemizde muhasebenin vergisel bazda yapılmasıdır . Sermaye bakımından yetersiz olan firmalar ayrıca danışmanlık gibi bir hizmet almadıklarından dolayı mali işlerinin sadece vergisel boyutunu düzenletip diğer konularda herhangi bir yardım alamamaktadırlar. Oysa ki her firmaya mali işlerle ilgilenen bir yöneticinin olması hem firmanın vergisel borçlarını yerine getirdiği gibi yatırım konularında da gerekli danışmanlık hizmetini vererek firmaları gerekli zamanlarda gerekli yönlendirmeyi yaparak firmalara kılavuzluk yapabilirler. Ülkemizde finansal kiralamanın gelişmemesinin nedenlerinden bir taneside finansal kiralamayı tam olarak bilmemek ve uygulamak için gerekli yönlendirmelerin yapılmamasıdır.

Leasingin dünyada kullanım çeşitlerine bakıldığında sat ve geri kirala (sale and lease back) çeşidinin çok tercih edildiğini görebiliriz. Fakat bu leasing çeşidi ülkemizde kullanılmıyordu. Kanunlarımız bu leasingi uygulamaya izin vermiyordu. Yeni kanun da ki düzenleme ile eski kanundaki finansal sözleşme tanımını revize ederek "bizzat satıcıdan satın aldığı" diye ekleme yaparak Sat ve Geri Kiralama sistemini uygulanabilir kılmıştır. Dünya'ya baktığımız da çok geç kalınmıştır. Daha bir çok leasing çeşidi ülkemizde uygulama alanı bulamamaktadır. Oysa gerekli alt yapı düzenlemeleri yapılarak, kanunlardaki engellemeler kaldırılarak uygulamadaki tüm finansal kiralama yöntemleri uygulanabilse alternatifler artacağı için leasingin tercih edilebilirliğinin de artacağını ön görebiliriz. Ülkemizde böyle bir amaç ve çalışmanın olmadığını düşünürsek bu durumu da ülkemizde leasingin gelişememe nedenlerinden biri olarak nitelendirebiliriz.

Sermaye eksikliği ve sermaye piyasasındaki düzensizlikler ülkemiz ekonomisi üzerinde olumsuz etkileri bulunmaktadır. Finansal kiralama yöntemini tercih eden yatırımcı firma ülke ekonomisindeki olumsuzluklardan etkilenmemek için finansal kiralama sözleşmesi düzenlenirken sözleşme içeriğine dikkat etmesi kiralanın kullanım alanının sözleşmede geniş tutulması çok önemlidir. Yatırımcı firma genel bir stratejik plan ve bütçe oluşturarak ilgili sektördeki yerini rakip firmalarla karşılaştırarak eksiklikler tamamlanmaya çalışılmalı ve belirli zaman dilimlerini kapsayacak raporlar hazırlamalıdır. Yatırım yapan firma büyük ölçekli bir firma ise çok iyi denetim mekanizmaları oluşturulmalı ve çok ciddi düzeyde tasarruf politikaları uygulanmalıdır. Kira bedeli belirlenirken TL olarak belirlenmeli yada yabancı para olarak kira ödemesi belirlenecekse de sabit bir döviz kuru belirlenerek uygulanmalıdır. Kiralamalı mı? yada satın mı almalı? Bu soruların cevapları ayrıntılı bir şekilde analiz edilerek karar verilmelidir. Firma “her kez üretir ama her kez satamaz” mantığıyla pazarlamaya önem vermek gibi bir dizi önlemler alarak kendisine stratejik bir plan dahilinde korumaya alabilir.

Finansal kiralama firmalara destek olmakta ve güvenli bir yol çizmektedir. Bu nedenledir ki leasing tüm dünyada tercih sebebidir. Dünya bir bütün dır ülkeler ise bu bütünün parçaları bu nedenle hiçbir ülke kendini dünyadan ayrı göremez. Ülkemiz ise bu bütün içinde gerekli sermaye birikimini yaparak, dünyayla entegre olarak hak ettiği yere ulaşacaktır.

KAYNAKLAR

Kitaplar :

- [1] Akgüç, Ö., (2009), “Dış Ticaret Finansmanı”, Arayış Basım ve Yayıncılık, İstanbul, 2009.
- [2] Akıncı, K., (2000) “Leasing (Finansal Kiralama) ve KDV Finansman Avantajı”, Vergi Dünyası, Sayı:228,
- [3] Altop A., (1990), “Özellikle Taşınır Yatırım Mallarına İlişkin Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi”, Banka ve Ticaret Enstitüsü Yayınları, Adalet Matbaası, Ankara, 1. Baskı.
- [4] Altop A., (2004), “Finansal Kiralama Sözleşmesinde Kiralayanın Borçları”, Leasing Dünyası Dergisi, S:11, Aralık,
- [5] Bahşi, G., (1987), “Leasing ve Factoring Uygulaması Üstüne Öneriler”, İstanbul Sanayi Odası Dergisi
- [6] Banka ve Ticaret Enstitüsü Yayınları, Adalet Matbaası, Ankara, 1. Baskı 1990,
- [7] Berk, N, (1990), “Finansal Yönetim”, Bilim Teknik Yayınevi, Eskişehir.
- [8] Berk, N, (2000), “Finansal Yönetim”, Türkmen Kitabevi, İstanbul.
- [9] Berk, N, (2015), “Finansal Yönetim”, Türkmen Kitabevi, Yayın No: 62, İstanbul.
- [10] Celil, K., Şakar, AN (2013), “Stratejik Yönetim-II”, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, Yayın No.3005,Ankara.
- [11] Ceylan, A. Ve Korkmaz T., (2006), “İşletmelerde Finansal Yönetim”, 9. Basım, Ekin Kitabevi, Bursa.

- [12] Çanakçıoğlu, M, (2016), “Finansal Tablolar Analizi”, İSMMMO Yayınları, Yayın No: 163.
- [13] Çavuş, M., (2006), “Finansal Kiralama İşlemlerinin Hukuksal Boyutları” EYaklaşım Dergisi, Sayı 162.
- [14] Çelebi, O., (1992), “Finansal Kiralama (Leasing)”, Vergi Sorunları Dergisi
- [15] Çelebi, K., Özcan, P. M., (2012), “Finansal Kiralama İşlemlerinin Vergilendirilmesi”, Vergi Dünyası, Sayı 366, İstanbul.
- [16] Çelik, K, (2006),”Uluslararası İktisat”, Derya Kitabevi, Trabzon.
- [17] Demir, Ş, (2014), “Kurumlar Vergisi Rehberi”, Ege Reklam Basım Sanatları San. Tic. Ltd. Şti, Yayın No:01, İstanbul.
- [18] Ergül N. ve Dumanoğlu S., (2003), “Finansal Kiralama”, Der Yayınları No:360, İstanbul.
- [19] Erol, A., (1999), “Finansal Kiralama (Leasing)”, TÜRMOB Yayınları, Yayın No.79, Ankara.
- [20] Erol, A., ve Yıldırım, A.E., (2008), “Tüm Yönleriyle Finansal Kiralama (Leasing) İctihatlı &Gerekçeli”, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara.
- [21] Gönen, S. ve Akça N., (2014), “Finansal Kiralama İşlemlerinin TMS-17 Kiralama İşlemleri Standardı ve Vergi Usul Kanunu Açısından Muhasebeleştirilmesi”.
- [22] Güven, S., Mehmet, B,(2013), “Finansal Yönetim-1”, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, Yayın No.2577,Eskişehir.
- [23] Güzel, H.,T.,(1996), “Sorularla Finansal Kiralama(Türkiye Uygulaması)”, İTO Yayınları, Yayın No. 51, İstanbul.
- [24] Kaya, F,(2015), “Finansal Yönetim”, Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş, İstanbul.

- [25] Kocağa, K., (1999), “Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi”, Ankara.
- [26] Koç, M., (2004), “Finansal Kiralama (Leasing)”, İstanbul 2004.
- [27] Kötel, MA, (1991),” Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk hukukunda Finansal Kiralama” , Kazancı Hukuk Yayınları No: 86, İstanbul.
- [28] Kuntalp, E., (1998), “Finansal Kiralama Kanununa Göre Finansal Kiralama (Leasing) Tanımı ve Hükümleri”, TBB Yayınları, Ankara.
- [29] Kurt, U., (1998), “Leasing İşlemlerinde Katma Değer Vergisini Doğuran Olay”, Vergi Sorunları Dergisi, Sayı:114, Ankara.
- [30] Mekençeç, M., A., (2015),”Milletlerarası Özel Hukukta Finansal Kiralama(Leasing) Sözleşmeleri”, On iki Levha Yayıncılık A.Ş.,Yayın No.410,İstanbul.
- [31] Sarısoy, T., (2011) “Tüm Yönleri İle Franchising, Forfaiting, Factoring, Leasing İşlemleri, Vergi ve Muhasebe Uygulamaları Rehberi”, Maliye ve Hukuk Yayınları.
- [32] Seyidoğlu, H.,(2003),”Uluslararası Finans” Güzem Can Yayınları No.19,Geliştirilmiş 4.baskı, İstanbul.
- [33] Sipahi, B., (2004), “Leasing İşlemleri ve Muhasebesi”, Türkmen Kitapevi, İstanbul.
- [34] Somuncuoğlu, Ü., (1986), “Türk Hukukunda Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesine Yüzeysel Bir Bakış”, İstanbul Barosu Dergisi,
- [35] Söyler, İ., (2007), “Mali Teşvik Uygulaması Açısından Finansal Kiralama”, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara.
- [36] Sütçü, M., (2014), “Finansal Kiralama Mevzuatı”, Hesap Uzm. Kurulu Yeterlilik Etüdü. İstanbul.
- [37] TBB, “Finansal Kiralama Sektörü Sorunlar ve Öneriler”, Mayıs 2015,

- [38] Toroslu, M.V., (1998),” Leasing İşlemleri ve Muhasebesi”, Etibank Eğitim Müdürlüğü Yayınları , No: 1, İstanbul.
- [39] Toroslu, M.V., (1998), “Leasing İşlemleri ve Muhasebesi”, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- [40] Tuğlu, A., Atila, Ö.,(2005), “Finansal Kiralama Kanunu ve Vergi Kanunlarına Göre Finansal Kiralama İşlemleri”, Yaklaşım Yayıncılık, 17-28.
- [41] Yavuz, O, (2011), “Girişimcilik”, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını,Yayın No.1567, Eskişehir.

Makaleler :

- [1] Altıntaş, T., (2013), “TFRS Kapsamında Yabancı Para Cinsinden Yapılan Finansal Kiralama İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi.
- [2] Aydın, E. ve Ayyıldırım, K., (2013), “Kira Sertifikalarının ve Varlık Kiralama Şirketlerinin Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Bakımından Değerlendirilmesi”
- [3] Dergipark.ulakbim.gov.tr/sobiadsbd/article/view/5000136965
- [4] Ege, İ., Topaloğlu, E., & Gizer, Z. (2012). “Finansal Krizlerin Türk Bankacılık Sistemindeki Leasing ve Factoring İşlemlerine Etkisi”, Sosyal Ve Beşeri Bilimler Dergisi
- [5] Gökyayla, E., (2013), “Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarına İlişkin Hükümlerin Uygulama Alanı”
- [6] İraz, R. (2004). “KOBİ’lerde Kaynak Kullanım Sorunları ve Çözümüne Yönelik Öneriler”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO Dergisi
- [7] İşleyen, Ş.İ., (2012), “Finansal Kiralama İşlemlerinde KDV Uygulaması”
- [8] Kelecioğlu, M. A., (2013) “6361 Sayılı Finansal Kiralama Kanunu İle Gelen Yenilikler”
- [9] Öztürk, C., (2016), “UFRS 16 Kiralama İşlemleri Standardının eski UMS 17 Standardı ile karşılaştırılması ve Almanya ve Türkiye’de Hisse Senetleri Halka Açık Olan Havayolu Şirketlerinin Finansal Durumuna Etkisi”
- [10] Parasız, İ., (1990), “Leasing, Factoring, Forfaiting ve Karşılıklı Ticaret. Tekstil ve Mühendis
- [11] Turan, K. A., (2016). “Finansal Kiralamanın Küçük ve Orta Ölçekli Etkisinin İncelenmesi”. Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi

- [12] Yıldırım,S.,Albez, A., & Küçük, O. (2010). “KOBİ’lerde Finansal Kiralama (Leasing) Yararlanma Düzeyi: Bir Uygulama, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

Elektronik yayınlar/ İnternet :

- [1] WEB_1,(2016),
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/12/20121213-1.htm> (11.07.2016),
- [2] WEB_2,(2016),
<http://www.reitix.com/Makaleler/Leasing-Nedir/ID=72>, (02.06.2016),
- [3] WEB_3,(2016),
<http://www.turkcebilgi.com/s%C3%B6zle%C5%9Fme> , (02.03.2016),
- [4] WEB_4,(2016),
<http://www.fider.org.tr/pageStructure.aspx> , (03.06.2016),
- [5] WEB_5,(2016) _16,(2016) ,
<https://www.ekonomi.gov.tr/portal/content/conn/UCM/path/Contribution%20Folders/web/Yat%C4%B1r%C4%B1m/Yat%C4%B1r%C4%B1m%20Te%C5%9Fvik%20Sistemi/ekler/TesvikUygulamaRehberi.pdf?lve> ,(10.06.2016) ,
- [6] WEB_ 6,(2016) ,
https://www.csgeb.gov.tr/media/1692/2016_onikiay.pdf, (10.06.2016) ,
- [7] WEB_ 7,(2016) ,
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/financial-services/turkiye-leasing-sektoru-surdurulebilir-buyume-yolunda-adimlar.pdf> ,(11.07.2016),
- [8] WEB_ 8,(2016) ,
http://fkb.org.tr/Sites/1/upload/files/Islem_Hacmi_Bazinda_Ilk_50_Ulke_2014-1156.pdf, (11.06.2016) ,
- [9] WEB_9,(2016)
<http://www.finansalkredi.com/leasing-ne-demektir/>

ÖZGEÇMİŞ

Esra Işık, İstanbul, Üsküdar doğumludur. 1999 yılında Üsküdar Ticaret Meslek lisesini bitirmiştir. İlk öğretim ve lise yıllarında atletizm spor dalında Üsküdar 1.birinciliği, liseler arası atletizm spor dalında İstanbul 7.'ci sidir. 2007 yılında Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünü bitirdi. 2007-2014 yılları arasında aile şirketi olan Öz Işık Tekstil San.Tic.Ltd. Şti 'de çalışıp yedi yıl şube yöneticiliği yapmıştır. 2014 yılında Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Stajına başlamıştır. 2015 yılında Okan Üniversitesi Muhasebe Denetim Yüksek Lisans programına başlamış ve halen devam etmektedir. 2015 yılında Sigortacılık Teknik Personel Belgesini almıştır.